

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİMDALI

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSLERİNDE KULLANILAN
FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARININ
AKADEMİK ÖĞRENME ZAMANINA ETKİSİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Elvan ESEN

Danışman
Doç. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU

BOLU, NİSAN-2016

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ' NE,

Elvan ESEN' e ait “Beden Eğitimi ve Spor Derslerinde Kullanılan Fiziksel Etkinlik Kartlarının Akademik Öğrenme Zamanına Etkisi” adlı çalışma, jürimiz tarafından Beden Eğitimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

18.04.2016

Akademik Unvan ve Adı Soyadı

Üye (Tez Danışmanı) : Doç. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU

Üye : Yrd. Doç. Dr. Işıl AKTAĞ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Süleyman MUNUSTURLAR

Eğitim Bilimleri Enstitüsünün Onayı

Doç. Dr. Türkan ARGÖN

Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYULDUĐUNA İLİŞKİN BEYAN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, "Beden EĞitimi ve Spor Derslerinde Fiziksel Etkinlik Kartlarının Akademik Öğrenme Zamanına Etkisi" başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

18/04/2016

Elvan ESEN

Aileme...

TEŞEKKÜR

Araştırma ve Yüksek Lisans Öğrenimim boyunca göstermiş olduğu rehberlik, sabır ve anlayışıyla yanımda olan, çalışmanın oluşturulmasında ve yönlendirilmesinde hep destek olan, karşılaştığım bütün zorlukları anlayışla karşılayıp bana yapıcı dönütler sunan danışmanım sayın Doç. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU'na teşekkür ederim.

Yüksek lisans öğrenimim süresince ders aldığım, tavsiye ve yönlendirmelerini benden esirgemeyen Doç. Dr. Nevzat MİRZEOĞLU, Doç. Dr. Hakkı ÇOKNAZ, Yrd. Doç. Dr. Gülsen ÖZCAN, Yrd. Doç. Dr. Işıl AKTAĞ hocalarıma teşekkür ederim.

Araştırma boyunca, benden tavsiye ve tecrübelerini esirgemeyen her konuda bilgi paylaşımı yapan Yrd. Doç. Dr. Süleyman MUNUSTURLAR hocama teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırma süresince bana yardımcı olan ve tezimde büyük katkıları olan Mudurnu Ortaokulu İdarecileri ve Beden Eğitimi Öğretmeni olan Serkan YAVUZ'a teşekkür ederim.

Araştırma süresi içerisinde en ihtiyaç duyduğum anlarda yanımda olan ve tezime büyük katkılarda bulunan değerli dostlarım Emine GÜLER ve Seda ÇİÇEK'e teşekkür ederim.

Elvan ESEN

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI.....	ii
ETİK UYGUNLUK BEYANI.....	iii
İTHAF.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x
ÖZET.....	xi
ABSTRACT.....	xiii

I. BÖLÜM

1. Giriş	1
1.1. Araştırmanın Amacı	5
1.2. Problem Cümlesi	6
1.3. Alt Problemler	6
1.4. Araştırmanın Önemi	7
1.5. Sayıtlılar	8
1.6. Sınırlılıklar	9
1.7. Tanımlar	9
1.8. Kısaltmalar.....	10

II. BÖLÜM

2. Kuramsal Temeller ve İlgili Literatür.....	11
2.1. Kuramsal Temeller	11
2.1.1. Eğitim	11
2.1.2. Eğitimin önemi ve amacı.....	12
2.1.3. Eğitim alanları	13
2.1.4. Beden eğitimi	14

2.1.5. Beden eğitimi ve spor dersinin önemi ve amacı	15
2.1.6. Okullarda beden eğitimi ve spor dersinin genel amaçları	17
2.1.7. Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programları hakkında genel bilgi.....	19
2.1.8. Fiziksel etkinlik kartları (FEK)	22
2.1.9. Zaman	27
2.1.10. Zaman yönetimi	28
2.1.11. Akademik Öğrenme Zamanı (AÖZ)	31
2.2. İlgili Literatür	38
2.2.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar	38
2.2.1.1. FEK ile ilgili yapılan araştırmalar	38
2.2.1.2. Akademik öğrenme zamanı ile ilgili yapılan araştırmalar	41
2.2.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar	44
2.2.2.1. FEK ile İlgili Yapılan Araştırmalar	44
2.2.3. Akademik öğrenme zamanı ile ilgili yapılan araştırmalar.....	46

III. BÖLÜM

3. Yöntem	49
3.1. Araştırmanın Modeli	49
3.2. Çalışma Grubu	50
3.3. Veri Toplama Teknikleri	50
3.3.1. Gözlem aracı	51
3.4. Verilerin İşlenmesi	55
3.5. İşlem Süreci.....	56
3.6. Verilerin Çözümlemesi	57

IV. BÖLÜM

4. Bulgular ve Yorumlar	58
4.1. Bulgular	58
4.1.1. Alt problem 1'e ait bulgular	58
4.1.2. Alt problem 2'ye ait bulgular	60
4.1.3. Alt problem 3'e ait bulgular	62

4.1.4. Alt problem 4'e ait bulgular	65
4.1.5 alt problem 5'e ait bulgular	66
4.1.6 alt problem 6'ya ait bulgular	68
4.2. Yorumlar	72
4.2.1. Alt problem 1'e ait yorumlar	72
4.2.2. Alt problem 2'ye ait yorumlar	75
4.2.3. Alt problem 3'e ait yorumlar	76
4.2.4. Alt problem 4'e ait yorumlar	80
4.2.5. Alt problem 5'e ait yorumlar	84
4.2.6. Alt problem 6'ya ait yorumlar	86
V. BÖLÜM	
5. Sonuçlar ve Öneriler	92
5.1. Sonuçlar	92
5.2. Öneriler	94
KAYNAKÇA	96
EKLER LİSTESİ	110
Ek-1. Etik Kurul İzni.....	111
Ek-2. Etik Kurul Onayı.....	112
Ek-3. Enstitü Araştırma İzni Oluru.....	113
Ek-4. Valilik Araştırma İzin Oluru.....	114
Ek-5. Veli İzin Formu.....	115
Ek-6. Parker Gözlem Formu.....	116
Ek-7. 6. Sınıflarda İşlemen Ders Konuları.....	117
Ek-8. 7. Sınıflarda İşlenen Ders Konuları.....	118
Ek-9. Deney Grubu İçin Örnek Ders Planı.....	119
Ek-10. Kontrol Grubu İçin Örnek Ders Planı.....	121
Ek-11. Özgeçmiş.....	123

TABLOLAR DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 3.1. Çalışma gruplarında işlenen derslerin görünüşü.....	50
Tablo 4.1. Deney grubu öğrencilerinin ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin zaman yüzdeleri.....	59
Tablo 4.2. Kontrol grubu öğrencilerinin ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin zaman yüzdeleri.....	61
Tablo 4.3. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin genel içerik boyutunu oluşturan alt boyutlara ait karşılaştırması.....	63
Tablo 4.4. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin konu alanı bilgisi içeriği boyutunu oluşturan alt boyutlara ilişkin karşılaştırması.....	63
Tablo 4.5. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin konu alan motor bilgisi içeriği boyutunu oluşturan alt boyutlara ait karşılaştırması....	64
Tablo 4.6. Deney grubu öğrencilerinin öğrenci katılımı temel alanına ilişkin zaman yüzdeleri.....	65
Tablo 4.7. Kontrol grubu öğrencilerinin öğrenci katılımı temel alanına ilişkin zaman yüzdeleri.....	67
Tablo 4.8. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin motor aktivite dışı davranışlar boyutunu oluşturan alt boyutlara ait karşılaştırması.....	68
Tablo 4.9. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin motor aktivite içi davranışlar boyutunu oluşturan alt boyutlara ait karşılaştırması.....	69
Tablo 4.10. FEK kullanılarak ve FEK kullanılmadan işlenen Beden Eğitimi ve Spor derslerinde akademik öğrenme zamanı boyut ve alt boyutlarının karşılaştırılması.....	71

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 2.1. FEK Sarı Kart Ön Yüzü.....	25
Şekil 2.2. FEK Sarı Kart Arka Yüzü.....	25
Şekil 2.3. FEK Mor Kart Ön Yüzü.....	26
Şekil 2.4. FEK Mor Kart Arka Yüzü.....	26
Şekil 2.5. Carroll'un Okulda Öğrenme Kuramına Ait AÖZ Bileşenleri.....	37
Şekil 3.1. Beden Eğitiminde Akademik Öğrenme Zamanına Ait Temel Alanlar, Boyutlar ve Alt Boyutlar.....	52

ÖZET

BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNDE KULLANILAN FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARININ AKADEMİK ÖĞRENME ZAMANINA ETKİSİ

Elvan ESEN

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı

Beden Eğitimi Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU

Nisan - 2016, xiv + 123 Sayfa

Bu çalışmanın amacı ortaokul beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan Fiziksel Etkinlik Kartlarının (FEK) akademik öğrenme zamanına etkisini incelemektir.

Araştırmada, yarı deneysel çalışma desenlerinden eşitlenmemiş kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırma 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Bolu İli Mudurnu İlçesi'nde bulunan Mudurnu Ortaokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 6. ve 7. sınıflardan ikişer şube belirlenmiş ve her sınıf düzeyinden birer şubede 6 hafta boyunca beden eğitimi ve spor dersi FEK kullanılarak (deney grupları), diğer şubelerde ise FEK kullanılmadan (kontrol grupları) dersler işlenmiştir. Deney ve kontrol gruplarında 40 dakikalık dersler her hafta videoya kaydedilmiş ve derslerdeki akademik öğrenme zamanı (AÖZ-BE) Parker (1989) tarafından geliştirilen gözlem formu kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde yüzde, frekans ve bağımsız gruplar t testi istatistikleri kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, FEK ile ders işleyen deney grubunda derslerin %20.83'nün genel içerik boyutuna, %21.96' sının konu alan bilgisi boyutuna,

%54.04'ünün konu alan motor bilgisi boyutuna ayrıldığı belirlenmiştir. FEK kullanılmadan ders işleyen kontrol grubunda derslerin %25.56'sının genel içerik boyutuna, %39.08'nin konu alan bilgisi boyutuna, %53.96'sının konu alan motor bilgisi boyutuna ayrıldığı belirlenmiştir.

FEK ile ders işlenen deney grubunda ve FEK kullanılmadan ders işlenen kontrol grubunda genel içerik boyutunu oluşturan geçişler ve ısınma alt boyutları arasında; konu alan bilgisi boyutunu oluşturan sosyal davranışlar alt boyutunda ve konu alan motor bilgisi içeriği boyutunu oluşturan beceri alıştırmaları, oyun ve fiziksel uygunluk alt boyutlarında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir.

FEK ile ders işleyen deney grubu öğrencilerinde derslerinin %7.88'nin motor aktivite dışı davranışlar boyutuna, %20.19'nun motor aktivite içi davranışlar boyutuna ayrıldığı belirlenirken, FEK'siz ders işleyen kontrol grubu öğrencilerinin derslerin %13.52'nin motor aktivite dışı davranışlar boyutuna, %10.34'nün motor aktivite içi davranışlar boyutuna ayrıldığı belirlenmiştir.

Deney ve kontrol gruplarında motor aktivite dışı davranışlar boyutunda ara-boşluk, bekleme ve konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen alt boyutlarında ve motor aktivite içi davranışlar boyutunda uygun motor aktivite alt boyutunda anlamlı fark olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak; FEK ile ders işlenen deney grupların AÖZ-BE daha fazla zaman ayrıldığı belirlenmiştir. Bu sonuca göre, ortaokul beden eğitimi ve spor derslerinde FEK'lerin kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Akademik öğrenme zamanı, Fiziksel etkinlik kartları, Beden eğitimi ve spor, Ortaokul.

ABSTRACT**EFFECTS OF PHYSICAL ACTIVITY CARDS USED IN PHYSICAL
EDUCATION COURSES ON ACADEMIC LEARNING TIME****Elvan ESEN****Master of Thesis****Department of Physical Education Teacher****Supervisor: Assoc. Prof. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU****February - 2016, xiv + 123 Pages**

The aim of this research was to investigate the effect of Physical Activity Cards (PACs) used in physical education courses in secondary school on academic learning time.

The quasi-experimental study research design (inequivalent desing with control group) was used in this research. The investigation was carried out at Mudurnu Secondary School located in Mudurnu, a town of Bolu province, during the educational year of 2014-2015. For the study, two classes among each of 6th and 7th levels were determined. In one class for each level, the physical education and sport course was taught using PACs (experiment groups) and in the other classes without using PACs (control groups). The 40 minutes lasting courses in the experiment and control groups were recorded by camera every week and academic learning time (ALT-PE) in the courses were analyzed using the observation form developed by Parker (1989).For analyzing of the data, percentage, frequency and independent samples t test were used. The level of significance was determined as 0.05 as a result of the analysis.

As a result of the study, it was determined that in the experiment groups in which the course was performed using PACs, the 20.83% of the course was spent for general

content, the 21.96% for subject matter knowledge, the 54.04% for subject matter motor knowledge categories. On the other hand, in the control groups in which the course is performed without PACs, the 25.56% of the course was spent for general content, the 39.08% for subject matter knowledge, and the 53.96% for subject matter motor knowledge categories.

It was stated that there were significant differences between both groups in the sub-categories of transitions and warm-up forming the category of general content. It was also determined that in both groups, there was a significant difference in the sub-category of social behaviors forming the category of subject matter knowledge. Additionally, for both groups a significant difference was determined between the sub-categories of skills practice, game and fitness which form subject matter motor knowledge category.

In the experiment group 7.88% of the lessons was spent for not motor engaged behaviors category and 20.19% for motor engaged behaviors category. Also, 13.52% of the lessons performed in the control group without PACs was spent for not motor engaged behaviors category and 10.34% for the motor engaged behaviors category.

Furthermore, for both groups, significant differences were determined in interim, waiting and off-task sub-categories of not motor engaged. Additionally, there was a significant difference in motor appropriate sub-category of motor engaged category between experiment and control groups.

As a result, it was defined that the experiment groups performing courses using PACs spent more time for ALT-PE. This result showed that, the usage of PACs in physical education courses of the secondary schools must be generalized.

Keywords: Academic learning time, Physical activity cards, Physical education and sports, Secondary school.

I. BÖLÜM

Bu bölümde, problem cümlesi, çalışmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1. Giriş

Eğitim, önceden saptanmış esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler sürecidir. Eğitim, fiziksel uyarımlar sonucu, beyindeki istendik biyokimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir (Sönmez, 1994: 2). Diğer bir deyişle eğitim "bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklik meydana getirme sürecidir" (Ertürk, 1979, 12).

Sönmez (1994) eğitimi fiziksel uyarımlar sonucu, beyindeki istendik biyokimyasal değişiklikler oluşturma süreci olarak tanımlamaktadır. Parker' a (1989) göre eğitim, eğitme ve öğretme sürecidir. Bu tanımda bulunan eğitim sözcüğü öğrencinin bilgi, beceri ve karakterlerinin geliştirilmesi olarak açıklanmaktadır.

Eğitim, amacı ve aracı olan karmaşık bir oluşumdur. Düşünce kaynağını felsefeden, doğruluğunu bilimden ve düzenini de toplumdan alan bir insan yaratma sanatıdır. İnsan yaratma oluşumunda beden eğitiminin genel eğitime katkısı çok büyüktür. Diğer bir deyişle, beden eğitimi ile genel eğitim ayrılmaz bir bütündür (Güneş, 2004, 3).

Beden eğitimi çerçevesi içindeki bütün uğraşlar daima belli davranışları, belli gelişimleri ve motorsal başarı yeteneğini karakterize eden belirtiler vasıtası ile bedensel-

ruhsal yapıya ve uygun gelişim devrelerinin doğal ölçüleri içinde hareket gereksinimlerine uymalıdır (Güneş, 2004, 4).

Eğitimin önemli amaçlarından biri eğitim programı kapsamındaki konuların öğrencilere etkin bir şekilde aktarılmasını sağlamaktır. Beden eğitimi de bu konulardan biri olmakla birlikte, öğrencilerin sınıf ortamında genelde oturarak eğitim aldıkları diğer derslerden dinamik yapısı ile farklılık göstermektedir (Saraç ve diğerleri 1996). Ortaöğretim kurumlarında uygulanacak beden eğitimi ve spor etkinlikleri bilhassa, çocukların motor beceri ve yeteneklerini geliştirmek, olumlu davranışlar kazanmalarını sağlamak, spor yapmayı alışkanlık halinde getirerek tüm yaşamları boyunca sürdürmelerini ve sağlıklı olabilmelerini temin etmek yönünden önemlidir. Bu sebeple beden eğitimi ve spor derslerinin ortaokul eğitim programlarında yeterince yer alması son derece değerli kabul edilmelidir.

Beden eğitimi, vücut ve yapı fonksiyonunu geliştirmeyi, eklem ve kasların kontrolü ve dengeli bir biçimde gelişmesini sağlamayı, okul çağı ve sonrası iş ve sosyal faaliyetlerin süresi içinde harcanan fiziki gücü en ekonomik şekilde kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolü, metotlu bir şekilde hareket etmesini öğreten bir faaliyet sistemidir (Haywood, 1989). Hareket eğitimi çocuğun lokomotor ve denge hareket yeteneklerini geliştirir. Aynı zamanda bu temel eğitimi çocuğun fiziksel uygunluk, algısal- motor gelişim, sosyal-duygusal gelişim, öğrenme kapasitesinin geliştirilmesi ve serbest zaman olumlu ve iyi yönde kullanma alışkanlıklarının kazandırılmasına büyük katkı sağlar (Çamlıyer, 1999).

Düzenli fiziksel aktivite, çocukların ve gençlerin sağlıklı büyümesi ve gelişmesinde, istenmeyen kötü alışkanlıklardan kurtulmada, sosyalleşmede tüm hayat boyunca yaşam kalitesinin arttırılmasında önemli farklar yaratabilmektedir (Baltacı, 2008). Düzenli fiziksel aktiviteye katılımın artırılması, çocukların ve gençlerin sağlıklı büyümesinde beden eğitimi derslerinin ne derece önemli olduğu ile ve bu dersin ne derece etkili ve verimli işlendiği ile yakından ilişkilidir. Beden eğitimi derslerinin daha verimli, amaçlarına uygun işlenmesi için beden eğitimi dersi öğretim programı, kullanılan kaynaklar ve öğretmen etkililiği son derece önemlidir. Bir başka deyişle,

eğitim programları içinde yer alan ve genel eğitim içerisinde önemli bir yeri olan beden eğitimi ve spor derslerinin amaçlarına ulaşabilmesi ve bireyde istenilen davranış değişikliklerinin meydana getirilebilmesinin, nitelikli, gelişimci, araştırmacı, yenilikçi ve yaratıcı beden eğitimi öğretmenleriyle mümkün olabileceği düşünülmektedir.

Ülkemizde 4+4+4 sistemine geçişle birlikte, ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı 2013-2014 eğitim-öğretim yılından itibaren değişmiştir. Bir önceki program 1-8 arası sınıfları kapsayan bir program iken, yeni program 1-4. ve 5-8. sınıflar için yeniden düzenlenmiştir. Yenilenen sistemle birlikte ilkokul 1-4. sınıflarda Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi öğretim programı, ortaokul 5-8. sınıflarda ise Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programı olarak düzenlenmiştir. Düzenlenen yeni öğretim programlarında hem sınıf öğretmenlerine hem de beden eğitimi ve spor öğretmenlerine derslerde yardımcı olmak amacı ile Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK) hazırlanmıştır (MEB, 2012). Fiziksel etkinlik kartları sarı ve mor kart gruplarından oluşmaktadır. Sarı kart grubunda “Temel Hareket Becerileri Kartları-Yer değiştirme, dengeleme ve nesne kontrolü gerektiren hareketler”, “Birleştirilmiş Hareket Kartları”, “Öğretmen Kartı”, “Temel Hareket Becerileri ve Kavramları Kartı”, “Sağlık Anlayışı Kartları”, “Spor Engel Tanımaz Kartı” ve “Fiziksel Etkinlik ve Beslenme Piramidi Kartı” vardır. Mor kart grubunda ise “Öğretmen Kartı”, “File ve Raket Oyunları”, “Hücum Oyunları”, “Vurma ve Yakalama Oyunları”, “Etkin Katılım”, “Sağlık Anlayışı” ve “Spor Engel Tanımaz” kartları vardır. Öğretmen kartları diğer kartların kullanımı için yol göstericidir. Ayrıca, her bir kartta, kartı kullanırken nelere dikkat edileceği açıklanmıştır.

Ülkemizde FEK olarak isimlendirilen bu kartlar, İngiltere ve İskoçya’da öğretmenlik eğitimi alan öğrencilere, okullarda çalışan öğretmenlere, okul dışında çalışan koçlara ve toplum içinde diğer alanlarda spor eğitimi veren eğitimcilere destek olmak için üretilmiş yüksek kalitede beden eğitimi ve fiziksel etkinlikleri kapsayan en etkin yardımcı kaynaklardan biri TOPs olarak adlandırılan kartlardır. Uluslararası İlham Projesi kapsamında Türkiye’de de TOPs kartları ve programından esinlenerek ve Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı temel alınarak, özellikle sınıf

öğretmenleri, antrenörler ve spor uzmanları hedef alınarak FEK ismi ile geliştirilmiştir (MEB, 2013).

Kartlar programın temel kaynağı olmakla birlikte öğrencilerin bildikleri ve yeni öğrendikleri oyunlar, rontlar, sözlü-sözsüz danslar, hareket ve etkinlik uygulamaları, kazanımlar ve açıklamalarla desteklenir niteliktedir. Sarı kart grubu, öğrencilerin yaş ve gelişim özellikleri göz önüne alındığında 1-3. sınıf düzeylerinde kullanılması daha uygunken, 4. sınıfta hem sarı kart grupları hem de mor kart gruplarından uygun olanların seçilerek uygulanması tavsiye edilmekle birlikte, farklı yaş ve sınıf düzeyleri için ihtiyaç duyulduğunda geçişler olabilmektedir. Mor kartlar ise 4-8 sınıflar için uygundur (MEB, 2013).

Okullarda beden eğitimi dersi ile çocuğun oyun hakkı ve serbest hareketinin okul içerisindeki yeri güvenceye alınır, bedensel ve ruhsal eğitimi sağlanarak sportif etkinliklerden keyif almasına olanak verilir. Her öğrenci beden eğitimi dersi içerisinde yeteneklerinin geliştirilmesi ve dengesiz gelişiminin giderilmesi hakkına sahiptir. Ayrıca beceri, kuvvet ve beden eğitimi içerisinde toplam planlı etkinlikler, gelişimi önemli bir şekilde destekler ve sağlıklı bir yaşamı mümkün kılar (Özmen, 1999, 27).

Beden eğitimi dersinde bu niteliklerin kazanılması etkili bir öğretim ile mümkün olabilir. Beden eğitimi dersinde öğretim etkinliklerinin yöneticisi olan beden eğitimi öğretmeni sadece üst düzeyde fiziksel beceriye sahip ya da konusunu iyi bilen kişi değil, aynı zamanda bunları öğrencilerine aktarabilen yani onların öğrenmelerini sağlayabilen kazandıran kişidir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, 75).

Beden eğitimi derslerinde etkili bir öğretme ve öğrenme için sınıf ve zaman yönetimi, önemli bir faktördür (Metzler, 2005). Eğitim etkinliklerinde, beklenen başarıyı elde etmenin birinci koşulu sınıfta etkili bir zaman yönetimi olarak görülmektedir (Aytekin, 2000, 71). Bu doğrultuda, sınıf yönetimi ve organizasyonuna mümkün olduğunca az zaman ayrılması, fiziksel aktiviteye ayrılan zamanın ise artırılması verimli bir beden eğitimi için gerekli gözükmektedir (Yıldırım ve diğ, 2007).

Bu konuda yapılan ilk çalışmalarda araştırmacılar, beden eğitimi derslerine katılan öğrencilerin fiziksel uygunluk parametrelerini ölçerek ve öğrencilere fiziksel performans testleri uygulayarak öğretmen etkililiği konusunda bilgi sahibi olmaya çalışmışlardır. Bu çalışmalar, öğretmen davranışları ile öğrenci kazanımlarını karşılaştırarak aralarında ilişki kurmaya çalışan süreç-çıktı modelinde araştırmalardır. Carroll (1963), Bloom (1976), Harnichfeger ve Wiley (1976), günümüzde en yaygın kullanılan beden eğitimi öğretmen etkililiğini belirleme çalışmalarının temelini oluşturan süreç-süreç modeline dayanan, öğrencinin derste zamanını nasıl kullandığını belirleyerek öğretmen etkililiğini ölçme çalışmalarının temelini oluşturmuşlardır (Aktaran: Placek ve Randall, 1986). Süreç-süreç modeli, Kaliforniya Öğretmen Yetiştirme ve Hazırlama Komisyonu tarafından yapılan Öğretmen Değerlendirme Çalışmaları (BTES) kapsamında ele alınmış ve öğretmen etkililiğinde öğrencinin ders süresini kullanma esasına dayalı, en önemli belirleme ölçütlerinden Akademik Öğrenme Zamanı kavramını ortaya çıkarmıştır (Placek ve Randall, 1986, aktaran: Munusturlar, 2011).

Akademik öğrenme zamanı öğretmen etkililiğini değerlendirmek için iyi bir yöntemdir. Beden eğitiminde akademik öğrenme zamanı açısından iyi seviyelerde olan öğretmen, daha etkili öğretmen olarak kabul edilir (Siendentop, 2000). Beden eğitimi derslerinde etkin bir eğitimin göstergesi, derste aktifliğe ayrılan zamanı artırmak ve öğrencileri seviyesine uygun aktiviteyi seçip, onları iyi bir sınıf organizasyonu içinde aktif tutmaktır (Siendentop, 1991).

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı ortaokul beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan Fiziksel Etkinlik Kartlarının (FEK) akademik öğrenme zamanına etkisinin incelenmesidir.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesini “Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan fiziksel etkinlik kartlarının akademik öğrenme zamanına etkisi nedir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.3. Alt Problemler

Araştırmada yukarıda belirtilen problemi çözebilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. FEK ile işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından ders ortamı ve içeriğine ilişkin zaman yüzdeleri nedir?
2. Geleneksel anlayışla işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından ders ortamı ve içeriğine ilişkin zaman yüzdeleri nedir?
3. FEK kullanılarak ve FEK kullanılmadan işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından ders ortamı ve içeriğine ilişkin zaman yüzdeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. FEK ile işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından öğrenci katılımına ilişkin zaman yüzdeleri nedir?
5. Geleneksel anlayışla işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından öğrenci katılımına ilişkin zaman yüzdeleri nedir?
6. FEK kullanılarak ve FEK kullanılmadan işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından öğrenci katılımına ilişkin zaman yüzdeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Beden eğitimi ve spor eğitiminden amaç; tüm kişiliğin eğitimidir. Bu amaca yönelik spor eğitimi, zihinsel olduğu kadar fiziksel ve moral eğitimi de öngörmekte, bireyi bütün yönleriyle geliştirmeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla, beden eğitimi ve spor eğitimi; "bireyin bedensel, ruhsal ve toplumsal bütünlüğünü zedelemekten, kişinin toplum yararına en uygun gelişiminin sağlanmasının yanında; sağlıklı, mutlu ve güçlü olma, kişilik, karakter ve ahlaki değerler kazanma, kültürleşme, toplumsallaşma eğitimi demektir (Kale ve Erşen, 2003: 7).

Beden eğitimi ve sporun genel amacı; beden eğitimi ve sporu günlük yaşantımızın vazgeçilmez bir parçası haline getirmektir. Farklı ifade ile beden eğitimi ve spor; bireyin fiziksel ve motorsal gelişimine katkı sağlaması yanında, bireylere bedensel sağlıklarını koruma ve rekreasyon alışkanlığı kazandırmayı öngörmektedir. Böylece, ferdin fiziksel kapasitesinin en üst düzeyde tutulması ve geliştirilmesi hedeflenmekte, ayrıca bireylerin sosyal kaynaşma ve insancıl değerler kazanma açısından da gereksinimleri dikkate alınmaktadır. Bu yönde; Türk Milli Eğitiminin Amaçları, Atatürk ilkelerine dayalı demokratik Türk toplum düzeninde; kişinin milli, ahlaki, insancıl ve üstün değerler geliştirmesi hedef olarak kabul edilmiştir (Kale ve Erşen, 2003: 7).

Ülkemizde ya da dünyanın diğer ülkelerinde beden eğitimi ve spor derslerine verilen önem ve bu derslerden elde edilen verim tartışma konusudur. Bu tartışmaların odak noktasında beden eğitimi ve spor ders saatleri, ders uygulamaları ve beden eğitimi öğretmenlerinin etkililiği yer almaktadır. Eğitim programlarında beden eğitimi ve spor derslerine ayrılan süre yasa koyucular tarafından belirlendiği için bir beden eğitimi öğretmenine düşen görev, mevcut ders saatini etkili kullanarak ve doğru yolu izleyerek öğrencileri dersin kazanımlarına ulaştırmaya çalışmak olmalıdır. Bu bilgiler doğrultusunda ve beden eğitimi derslerinde zaman yönetimi ve öğretmen etkililiği çalışmalarına bakıldığında, akademik öğrenme zamanı (AÖZ-BE) ile ilgili çalışmaların bu amaca hizmet eden önemli araştırma konularından biri olduğu göze çarpmaktadır.

Bir diğ er yandan beden eğitimi derslerinde hedeflenen amaçlara ulaşmak için öğretmenlerin de yardımcı kaynaklara ve yeni tekniklere ihtiyaçları vardır. Bu kapsamda öğretmenlere daha etkili bir öğretim ortamı oluşturmada yardımcı 2013-2014 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK) oluşturulmuştur. Bu kartlar değış en beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımlarına uygun olarak oluşturulmuştur. Kartlar gerek beden eğitimi derslerine yeni bir bakış açısı kazandırması, gerekse derslerin daha amacına uygun şekilde işlenmesi açısından önemlidir.

İlgili literatür incelendiğinde, birçok araştırmacı tarafından beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının öneminin vurgulanarak, bu alanda çalışmalar yapıldığı görölmektedir. Ancak fiziksel etkinlik kartlarının alana yeni kazandırılmasından dolayı, bu kartlarla ilgili literatürde çok fazla araştırma bulunmamaktadır. Bu sebeple beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan FEK' lerin akademik öğrenme zamanı üzerine etkisinin incelenmesi beden eğitimi ve spor derslerindeki öğretim kalitesi açısından önem taşımaktadır. Böylelikle elde edilecek bilgilerden yola çıkılarak, beden eğitimi öğretmenlerine, öğretmen adaylarına ve program geliştirme uzmanlarına öneriler geliştirilmeye çalışılacaktır. Ayrıca, yapılan bu çalışmanın, konu ile ilgili bundan sonra yapılacak araştırmalara ışık tutması açısından da önemli olduğu düşünülmektedir.

1.5. Sayıtlılar

Bu araştırmanın sayıtlıları aşağıda verilmiştir:

1. Öğretmenin, video kayıtları esnasında beden eğitimi derslerini doğal ve alışla gelmiş şekilde işlediğı varsayılmıştır.
2. FEK ve doğrudan öğretim modeli ile ders işleyen sınıflardaki ortaokul öğrencilerinin video çekimleri süresince doğal ve alışla gelmiş şekilde davrandıkları varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları aşağıda belirtilmiştir:

1. Bu çalışma 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi ile sınırlıdır.
2. Çalışma Bolu İli Mudurnu İlçesi'nde bulunan bir ortaokul ile sınırlıdır.
3. Çalışma 6., ve 7. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Beden Eğitiminde Akademik Öğrenme Zamanı: Öğrencinin konuyla ilgili olarak ve seviyesine uygun maksimal düzeyde verimli olarak aktivitede bulunma süresine denir.

Fiziksel Etkinlik Kartları: Sınıf öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor öğretmenlerine beden eğitimi ve spor derslerindeki uygulamalarına destek olmak amacıyla oluşturulmuş temel hareket becerilerini ve farklı oyunları içeren renkli olarak hazırlanmış kartlardır.

Ortaokul: İlkokulu takip eden ve 5, 6, 7, 8. sınıfları kapsayan eğitim dönemini kapsayan süreçtir.

Eğitim: Bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişimler yaşanması sürecidir.

Beden Eğitimi: Oyun, cımnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup, bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile yapılan eğitimidir.

Beden Eğitimi ve Spor Dersleri: Öğrencilerin, yaşamları boyunca kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı yaşam becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte öz yönetim becerileri, sosyal becerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlanmalarını sağlayan derse verilen addır.

TOPs: Yurtdışında fiziksel etkinlik katlarının ismi.

1.8. Kısaltmalar

AÖZ	: Akademik Öğrenme Zamanı
BES	: Beden Eğitimi ve Spor
FEK	: Fiziksel Etkinlik Kartları
AÖZ-BE	: Beden Eğitiminde Akademik Öğrenme Zamanı
MEB	: Milli Eğitimi Bakanlığı

II. BÖLÜM

2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde, araştırmaya ilişkin kuramsal temeller ve literatür bilgisi, ilgili araştırmalar ve kaynaklardan yararlanılarak incelenmiştir.

2.1. Kuramsal Temeller

2.1.1. Eğitim

Eğitim, fiziksel uyarımlar sonucu, beyindeki istendik biyokimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir (Sönmez, 1994: 2). Eğitim yoluyla kişinin amaçları, bilgileri, davranışları, tavırları ve ahlak ölçülerinin değiştiği ifade edilmektedir (Varış, 1988).

İnsanın bir canlı olarak doğması doğaya, içinde yaşadığı topluma uyum sağlayabilmesi için birçok ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçları karşılayabilmek için bulunduğu çevrenin koşullarına uyum sağlaması ve öğrendiklerini de yaşamına aktarabilmesi gerekmektedir. Eğitim kişilerin kendi karar verecekleri maddi ve manevi ihtiyaçlarını oluşturan bilgi, beceri, tutum ve davranış modüllerine erişme, onları öğrenme ve öğretilme yeteneklerini keşfedebilme becerilerini kazandırma süreci olarak da tanımlanmaktadır (Arı, 2005).

Eğitim kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara

dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür. Eğitim hayat boyu sürer, planlı ya da tesadüfî olabilir (Akyüz, 2001, 2).

Eğitim, birden çok değişkenin etkisi altında oluşan karmaşık bir süreçtir. Bu değişkenler toplumsal, politik ve ekonomik sistemlerin yanı sıra, amaç, içerik, araç-gereç, yöntem, değerlendirme gibi, program öğeleri olarak ta görülebilir (Keşke, 2007).

Günümüz anlayışı çerçevesinde olmasa da eğitim, insanlığın yaradılışından beri süregelen bir etkinlik alanıdır. Çünkü her insan doğumundan itibaren sosyal ve fiziksel bir çevre içinde yaşamakta ve bu çevreye uyum sağlamak durumunda kalmaktadır. Küçük ya da büyük, her toplulukta yaşayan insan, uyum sağlamak amacıyla çevresiyle etkileşime girmekte ve bu etkileşim esnasında çeşitli beceriler kazanmaktadır. Bir toplumun devamlılığı ve gelişmesi, toplumu yetiştiren bireylerin eğitilmesiyle mümkün olmaktadır. Buna bağlı olarak, her nesil kendinden önceki nesillerin edindikleri bilgileri kazanmak ve pekiştirmek zorundadır (Selçuk, 1995, 1).

2.1.2. Eğitimin önemi ve amacı

Eğitim ile ilgili bütün planlı faaliyetler, belirli amaçlara ulaşmak ve belirli işlevleri gerçekleştirmek içindir. Eğitim sistemlerinin dayandığı belirli bir eğitim felsefesi, bu felsefeye göre teorik olarak yetiştirilmesi tasarlanan bir insan tipi ve oluşturulmak istenen bir toplum modeli vardır. Farklı eğitim felsefeleri, eğitimde amaç, içerik, süreç, yöntem, ortam gibi konularla farklı noktalara vurgu yapar. Eğitimin amaç ve işlevleri söz konusu eğitim felsefesinin içinde yer alır (Şişman, 2007, 19) .

Eğitim sürecinde amaç sadece zihinsel özellikleri geliştirmek değildir. Bireyin bütün olarak gelişiminde bilişsel, fiziksel, devinişsel, duygusal ve toplumsal boyutlar önem taşımaktadır. Bu nedenle eğitimciler derslerini planlarken genellikle bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlar başlıklarını göz önüne alırlar. Bu planlamada fiziksel gelişim “devinişsel”, duygusal ve toplumsal gelişim ise “duyuşsal” gelişim alanı ile kapsamaktadır (Demirhan, 2006, 20).

Bütün toplumlarda eğitimin amacı, yeni kuşaklara yeni bir kültür birikimi aktarmak, gençlerin davranışını, yetişkinlerin hayat tarzı yönünde biçimlendirmek, onları gelecekteki toplumsal rollerine doğru yönetmektir (Eroğlu, 2001).

2.1.3. Eğitim alanları

İnsanların çocuklarının bütünsel gelişimini sağlamak için daha kaliteli eğitim olanakları yaratma çabaları süregelmektedir. Yirminci yüzyılın ortalarına doğru gelişen anlayışla, bireyin gelişim özellikleri ve gereksinimlerine göre öğretimin planlanması ve buna paralel olarak gelişim ve hedefe dayalı program geliştirme etkinliklerinin başlatılmasıyla bu çaba daha da artmıştır. Artan çabayla birlikte, öğretim sürecinde insanların hangi alanlarda nasıl geliştirilmeleri gerektiği sorusuna yanıt aranmaya başlanmıştır. Bu soruya verilecek yanıt, öğretim programındaki hedef ve davranışların saptanması, bunları gerçekleştirci öğretme-öğrenme durumlarının düzenlenmesi ve değerlendirme etkinliklerinin oluşturulmasına kılavuzluk edecektir. Kaynaklar incelendiğinde bireyin gelişiminin bilişsel, duygusal, toplumsal, devinişsel, fiziksel, algısal ve sezgisel alanlarda sınıflandığı görülmektedir (Şişman, 2006).

Gelişim alanları, öğretim hedeflerinin belirlenmesi sürecinde bilişsel, duyuşsal ve devinişsel (psikomotor) olmak üzere üç ana başlık altında toplanmaktadır. Bunun nedeni, öğretim hedef ve davranışlarının üç boyutta tasarlanmasıdır. Üçlü sınıflamada bilişsel gelişim bağımsız, toplumsal ve duygusal gelişim duyuşsal, devinişsel ve fiziksel gelişim devinişsel, algısal gelişim duyuşsal ve devinişsel alan, sezgisel gelişim ise duyuşsal ve bilişsel alanlar kapsamında ele alınabilmektedir (Bloom, Engelhart, Furst, Hill ve Kratochvil, 1968; Kratochvil, Bloom ve Maisa., 1968; Simpson, 1969; Harrow, 1972; Singer ve Dick, 197; Ertürk, 1979; Harrison ve Blakemore, 1992; Sönmez, 2001, aktaran: Usluoğlu, 2014).

Eğitimde insanların bir bütün olarak geliştirilmesi gerekir. Bu bağlamda eğitim üç gelişim alanında gerçekleştirilir: bilişsel, duyuşsal ve psikomotor (devinişsel). Eğitim programlarında her dersin üç gelişim alanına da az olsa da katkı sağlaması beklenirken,

derslerin yapılarına bağılı olarak bazen mümkün olabilmekte, bazen ise olamamaktadır. Her alanda gelişime olanak sağlayan az sayıda dersten birisi beden eğitimi ve spor dersidir. Beden eğitimi psikomotor olan gelişim ağırlıklı ancak, bilişsel ve duyuşsal alan gelişimini de sağlayan bir derstir (Şişman, 2006).

2.1.4. Beden eğitimi

İnsanoğlunun ilkel çağlardan beri avını kovalamak, düşmandan kaçmak için koşmak zorunda olduğunu, avlanmak için taş, sopa ve sonralarında mızrak ve ok atmasını öğrendiğini, yakaladığı düşman ile yakın çatışmaya girerek güreş tuttuğu ve yumruklaştığını hatırlasak, spor adı altında yapılan fiziksel aktivitelerin binlerce yıllık doğal bir geçmişi olduğunu görebileceğiz. Spor tarihin ilk çağlarına kadar dayanmaktadır. İlk çağlardaki medeniyetlerde spor, toplum içinde yaşamın ve yaşama felsefesinin değişmez bir olgusu olarak görülmektedir (Koryürek, 1976).

Spor "kişinin, önceden belirlenmiş kurallara uygun olarak, maddi bir karşılık için yahut sadece zevk için araçlı ve araçsız, tek ya da takım halinde, kendisiyle, doğayla ve başkalarıyla rekabet esasına dayanan mücadelelerini içeren fiziksel ve zihinsel yeteneklerinin kullandığı ve geliştirdiği etkinlikler ile bu alanla uğraşan mesleklerin ve ilgililerin faaliyetlerini içeren" bir kavramdır (Devocioğlu, 2005).

Beden eğitimi, okul beden eğitimi programlarında fiziksel aktiviteler ile öğrenci gelişimine, ilgisine, tutumlarına, motor ve davranışsal becerilerine eğlenceli katılım sağlamak amacıyla yapılan ve fiziksel devamlılık içeren aktif hayat şekli olarak tanımlanmaktadır (Pate, Corpin ve Pangrazi, 1998).

Beden eğitimi, oyun, cimmastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup; bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığıyla eğitimidir. İnsanları bedenlen, ruhen ve fikren gelişmesini, organizmanın bütünlüğünü zedelemeyen dengeli bir şekilde gelişmesini sağlayan, bireyi kendisine ve

bulunduğu topluma yararlı bir insan olarak yetiştiren bilimsel beden faaliyetlerine beden eğitimi denir (Açak, 2005, 9).

Yıldıran ve Yetim (1996)'e göre beden eğitimi ve spor yetismekte olan nesillerin temel kaynağı olan insanın fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini amaç edinen ve genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli ve planlı faaliyetlerdir. Başka bir tanıma göre beden eğitimi, kişinin fiziksel hareketlere katılmak suretiyle davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitiminin amaçlarına uygun bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel değişim meydana getirme sürecidir (Koç ve Tekin, 2011; Tamer ve Pulur, 2001). Dauer ve Pangrazi (2007)' e göre; beden eğitimi, özellikle bedensel faaliyetler yolu ile çocuğun bedensel gelişimine yardım ederek uyumuna yardımcı olan, eğitimin bir parçasıdır. Öyleyse beden eğitiminin okullardaki temel fonksiyonu, toplumda aktif rol alacak mutlu vatandaşlar yetiştirmek ve kişiyi bütün olarak yeterli hale getirmektir.

Yalçın (1994) beden eğitimi bireyin bedenlen, ruhen ve fikren gelişimini sağlamak, günlük yaşama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacı ile yapılan düzenli ve metotlu çalışmaların tümü olarak tanımlanmıştır. Öztürk (1998) ise beden eğitimi için "Eğitimin hedeflerine ulaşması için kullanılan araçlardan sadece bir tanesi ama belki de en eğlenceli ve doğru kullanıldığında en etkilisi" demektedir.

2.1.5. Beden eğitimi ve spor dersinin önemi ve amacı

Beden eğitimi ve spor dersi okullarda çocukların fiziksel etkinlikler aracılığı ile eğitimini sağlayan bir derstir. Beden eğitimi ve spor dersi çocukların sağlığını, karakter oluşumunu, diğer derslerde verimliliklerinin artmasını sağlayan bir eğitim faaliyetidir.

Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi, aynı zamanda tüm kişiliğin eğitimidir. Bir başka deyişle, öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir

kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken, ulusal kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetiştirilmeleri için önemli bir araçtır (Güneş, 2004, 1).

Beden eğitimi genel eğitimin önemli bir parçası olup, çocuğun oyun hakkının ve serbest hareketinin okul yaşamı içindeki yerini güvenceye alır, bedensel ve ruhsal eğitimi sağlayarak sportif etkinliklerden zevk almasını mümkün kılar. Her öğrenci, beden eğitimi dersi içinde yeteneklerini geliştirme olanağına sahiptir. Beceri, güç ve beden eğitimi içinde toplanan planlı etkinlikler, gelişimi önemli bir şekilde destekler ve sağlıklı bir yaşamı mümkün kılar (Güneş, 2004, 2).

İnsanın yaşayabilmesi için gereken tüm işlevler ve davranışlar, bireyin bedeninde oluşmaktadır. Fiziksel gelişim ile insan davranışları arasında sıkı bir bağlantı bulunmaktadır. Fiziksel gelişimde görülen bozukluklar, dengesizlikler ya da gerilemeler davranışları da etkisi altına almaktadır (Başaran, 1991, 3).

Beden eğitimine çocuğun hareket ve oyuna en çok ihtiyaç duyduğu bir zamanda, özellikle ilköğretim döneminde başlanmalıdır. Çünkü belli bir yaştan önce kazanılmayan hareket, beceri ve spor yapma alışkanlıklarının sonradan edinilmesi oldukça güçtür, hatta olanaksızdır. Beden eğitimi çocukların ihtiyaçlarını karşılar (Nebioğlu, 2004, 442).

Çeşitli çalışmaların sonuçlarına göre okullarda erken yaşlarda kazanılan beden eğitimi ve spor deneyimleri yaşamın ilerleyen dönemlerinde spora katılımlarda kendisini göstermekte iken, akademik başarıya da katkı sağladığı belirlenmiştir. Ayrıca birçok araştırma, bireylerin spor etkinliklerine katılımının bireyin beden, ruh ve kişilik yapısını geliştirdiğini, iradeyi güçlü kılma, grup çalışmasını kolaylaştırma, karşılıklı dayanışma sağlama, özgüven geliştirme, kendini kontrol etme, başkalarına saygıyı öğrenmede ve olumlu davranışlar geliştirmede önemli katkılar sağladığını ortaya koymaktadır (Öztürkalan, Gündüz ve Kayışoğlu, 2013).

Beden eğitimi etkinlikleri ile birey kendi yeteneklerini ve başkalarının yeteneklerini tanımayı, eşit koşullarda yaşamayı, yenilgiyi kabullenerek başkalarını takdir edebilmeyi, kazandığı zaman mütevazı olabilmeyi, zamanını ve emeğini en uygun şekilde kullanmayı öğrenir. Bu anlamda beden eğitimi insanı çok yönlü olarak hayata hazırlamayı amaçlayan çağdaş eğitim sisteminin önemli bir aracıdır (Akgül, 2006, 22).

Beden eğitimi ve spor dersi; fertlerin oluşturduğu genel toplum yapısının sağlık ve mutluluğunun bir amacıdır. Nitelikli insan gücü, sağlıklı olmadan verimli olamaz ve kendinden beklenenleri gerçekleştiremez. İnsanların, özellikle gençlerin, beden ve ruh yapısının eğitilerek geliştirilmesi için en uygun ve en tesirli araç, hareket faktörünün her çeşidini ve prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitimidir (Akgül, 2006, 22).

2.1.6. Okullarda beden eğitimi ve spor dersinin genel amaçları

Beden eğitimi ve Spor dersinde, Atatürk ilkeleri ve İnkılâpları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitiminin temel amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önüne tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmeleri genel amaçtır (MEB, 2000).

Okullarda uygulanacak olan beden eğitimi ve spor etkinlikleri bilhassa, çocukların motor beceri ve yeteneklerini geliştirmek, olumlu davranışlar kazanmalarını sağlamak, sporu alışkanlık halinde sürdürmelerini ve sağlıklı olabilmelerini temin etmek yönünden önemlidir. Bu sebeple beden eğitimi derslerinin ilköğretim programlarında yeterince yer alması son derece değerli kabul edilmelidir (Taşmektepligil, Yılmaz, İmamoğlu ve Kılıcıgil, 2006).

Beden eğitimi ve spor dersinin toplum olarak spor yapma alışkanlığını kazanmamızda ve sporu bir hayat felsefesi olarak benimsememizde, ülke sporunda

başarıyı yakalamamızda, hayattan zevk alan, mutlu, huzurlu, sorumluluk sahibi, kendine güven duygusunu kazanmış ve sosyal statüye sahip bireyler, dolayısıyla bir toplum oluşumunda büyük bir öneme sahip olduğu gerçeği göz ardı edilemez (Dalkıran ve Tuncel, 2007).

Genel eğitimin önemli bir parçası olan beden eğitimi ve sporun temel amacı, çocukların fiziksel etkinlikler yani hareketler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye çıkmasına yardımcı olmaktır. Aynı zamanda çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerinin en üst düzeye çıkarılmasına katkıda bulunmaktadır. İlköğretim okullarında Beden eğitimi dersinin daha etkin ve yaygın duruma getirilebilmesi çocukların bir bütün olarak gelişmesi, bu öğeler arasındaki ilişkinin sağlıklı ve uyumlu olmasına bağlı görünmektedir (Tamer ve Pulur, 2001, 57-58).

Okullarda Beden Eğitimi dersi ile bireysel yeteneklerin geliştirilmesi ve dengesiz gelişim engellenirken, kişilik gelişimine de katkı sağlanabilmektedir. Bu şekilde eğitimin bütünlüğü içerisinde sağlıklı bir yaşamı mümkün kılar. Bu yönü itibari ile beden eğitimi dersinin okullardaki işlev ve etliliğinin artırılması önemli görülmektedir (Karademir, 2010).

Türk Milli Eğitim sistemimiz incelendiğinde ise; Atatürk İlkeleri ve Devrimleri Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk milli eğitimin temel amaçları doğrultusunda; genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi aynı zamanda kişiliğin eğitimi olarak görülmektedir. Başka bir deyişle, öğrencinin de gelişim düzeyleri göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş bireyler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araç olacaktır (MEB, 1995,7).

Kısaca, beden eğitimi ve sporun genel amaçları ve ilkeleri göz önüne alındığında; öğrencilerin temel fiziksel ve motorsal gelişimlerini sağlamak; oyun, hareket gereksinimlerini karşılamak, bedensel sağlıklarını koruma ve rekreasyon

alışkanlığı vermek, öğrencilere yarışma imkanı sağlamak, ayrıca yetenekli öğrencileri ön plana çıkarmak ve gelişimine fırsatı verme yönünde bir yönelim gözlenir. Grupla çalışma teknikleri kazandırmak, otoriteye saygı, takım içinde ahlaki ve manevi karakterin en yüksek standartta gelişimini desteklemek, toplum içinde spora katılımı sağlamak gibi diğer görev alanları da spor eğitiminin içerisinde olmalıdır.

2.1.7. Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programları hakkında genel bilgi

2006 yılında uygulamaya konan Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programı hakkında genel bilgi

Ülkemizde 2006-2007 eğitim-öğretim yılında beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı yenilenmiş ve bu program 1-8. sınıflar için yapılandırmacı anlayışa dayalı olarak hazırlanmıştır. Program Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü Özel İhtisas Komisyonunca hazırlanmış bulunan "İlköğretim Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı" 2006 öğretim yılından itibaren ilköğretim okullarından başlamak üzere kademeli olarak uygulamaya koyulmuştur. Yeniden yapılandırılarak düzenlenen Beden Eğitimi dersi öğretim programı bir önceki programdan farklı bir anlayış üzerine şekillendirilmiştir.

Beden Eğitimi Programı öğrencilerin, yaşamlarında kullanabilecekleri temel, özelleşmiş, spora özgü hareket becerileri ile fiziksel etkinliklere özgü bilgileri duygusal ve toplumsal özellikleri kazanımları ve sağlığı geliştirici fiziksel etkinliklere yaşam boyu etkin katılım sağlamaları amacıyla hazırlanmıştır (MEB, 2006).

Beden Eğitimi Programının temel amacı; bireyin fiziksel, devinışsel, bilişsel, duygusal ve toplumsal gelişimine katkıda bulunmak, yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılmasını sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için öğrencilerin yaparak-yaşayarak ve aşamalı şekilde düzenlenmiş öğrenme etkinliklerine katılmaları ve etkinlik sürecinin sonunda ne kadar gelişme sağladıklarının farkında olmaları gerekir. Bunun

için kazanımlar yazılırken ve etkinlik örnekleri düzenlenirken yapılandırmacı yaklaşım temel alınmış, öğrenme ortamlarının çeşitlendirilmesi ve öğrencinin doğrudan sürecin içinde olmasına dikkat edilmiştir (MEB, 2006).

Öğrenim standartlarını ve kazanımlarını gerçekleştirebilmek için genellikle ilköğretimin 1-3. sınıflarında oyun, cimmastik, ritim ve dans, daha sonraki dönemlerde ise oyun, ritim ve dans, atletik etkinlikler, cimmastik etkinlikleri, yüzme ve doğa etkinliklerine (Kirchner ve Fishburne,1995; Harrison, Blakemore ve Buck, 2001) yer verilmektedir. Bu etkinliklerin hangi yaşta ne oranda sunulacağı bireyin gelişim özellikleri ile yakından ilişkilidir (MEB, 2006).

Beden Eğitimi dersi öğretim programında öğrencilerin öğretim yılı sonlarında ve ilköğretim dönemi sonunda kazanacakları ve hayat boyu kullanacakları temel beceriler belirtilmiş ve bu beceriler daha çok etkinlikler sonucu elde edilen bilişsel ve duyuşsal alanla ilgili kazanımlar şeklinde ifade edilmiştir (MEB, 2006).

2006 İlköğretim Beden Eğitimi dersi (1-8 sınıflar) öğretim programı ile öğrencilerin aşağıdaki standartlara ulaşmaları beklenmektedir.

- Çeşitli fiziksel etkinliklere katılabilmek için hareket örüntüleri ve devinişsel becerilerde yeterlilik gösterir.
- Fiziksel etkinliği öğrenirken ve yaparken hareketle ilgili kavram, ilke, kural, strateji ve taktikleri anladığını gösterir.
- Sağlığı güçlendirici düzeyde fiziksel etkinliğe katılımı başarır ve korur.
- Fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.
- Fiziksel etkinlik ortamlarında sorumlu kişisel ve toplumsal davranış sergiler.

2013 yılında uygulamaya konan beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı

Eğitim sistemimizde 2012 yılında bir değişiklik yapılmış ve bunun sonuncunda ilköğretim 1-8.sınıfları kapsayan beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı değiştirilmiştir. Bu değişiklik sonucunda 1-4 sınıflar ilkokul, 5-8 sınıflar ortaokul

programları olarak yeniden düzenlenmiştir. Bu değişikliğe göre ortaokul beden eğitimi ve spor öğretim programı hazırlanmış ve bu program 2013-2014 öğretim yılında uygulanmaya konmuştur.

Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Ders Öğretim Programının amacı; öğrencilerin, yaşamları boyunca kullanılacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı yaşam becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte öz yönetim becerileri, sosyal becerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlanmalarıdır. Bu ders ilkokuldaki Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin devamıdır. İlkokul "Oyun ve Fiziki Etkinlikler" dersindeki "hareket yetkinliği" ve "aktif sağlıklı yaşam" öğrenme alanları ile bunları destekleyen "öz yönetim, sosyal düşünme becerileri" boyutu, ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Programında da ana yapıyı oluşturmaktadır (MEB, 2013).

Ortaokul düzeyinde öğrencilerin farklı hareket gruplarından sporların ve fiziksel etkinliklerin becerilerini deneyimlemelerini ve geliştirmeleri önceliklidir. Bu yaş grubundaki öğrencilerin fiziksel ve zihinsel gelişim özellikleri; özellikle 5-7 sınıflar arasında sporların ve etkinliklerin doğrudan müsabaka formları üzerinde çalışmaları yerine (hareket becerileri karmaşık olan spor/etkinlikler için), bunlara "hazırlayıcı oyunları" uygulamalarını gerektirmektedir. Sekizinci sınıftan itibaren ise doğrudan sporları oluşturan beceriler üzerinde çalışılabilir. Buna ek olarak öğrenciler, 5-8 sınıflar düzeyinde farklı spor ve etkinlik gruplarına ait hareket becerilerini geliştirirken, bunlarla ilgili "kavramları, ilkeleri, stratejileri ve taktikleri" de öğrenmelidirler (MEB, 2013).

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı amaçlarına ulaşmak için uygulama alanı, yaşamın kendisidir. Öğretim programı hedeflerine ulaşabilmek için ders içi, okul içi ve okul dışı öğrenme ve uygulama fırsatlarının birbirleri ile ilişkilendirilmesi önemlidir (MEB, 2013).

Bu program ortaokul 5-8. sınıfların okuyan öğrencilerin fiziksel etkinliklere ve spora katılma ve bu süreçlerde bedensel, zihinsel, kişisel, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak tüm eğitim süreçlerini içerir. Bu eğitim

süreci içinde öğrencilerin yaş düzeyi, hazır bulunuşlukları, ilgileri, beklentileri, yöresel özellikleri gibi etkenlerin dikkate alınması gereklidir. Ders, öğrencilerin yaşına ve fiziksel özelliklerine uygun olan fiziksel etkinliklere ve sporlara katılacakları şekilde planlanır. Beden Eğitimi ve Spor Dersini alarak ortaokuldan mezun olan öğrencilerin aşağıdaki program çıktılarına ulaşmaları beklenmektedir:

1. Çeşitli fiziksel etkinliklere ve spora özgü hareket becerilerini geliştirir.
2. Hareket kavramlarını ve ilkelerini çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporda kullanır.
3. Sağlıklı yaşamla ilgili fiziksel etkinlik ve spor kavramlarını ve ilkelerini açıklar.
4. Sağlıklı olmak ve sağlığını geliştirmek için fiziksel etkinliklere ve sporlara düzenli olarak katılır.
5. Beden eğitimi ve sporla ilgili kültürel birikimimizi ve değerlerimizi kavrar.
6. Beden eğitimi ve spor yoluyla öz-yönetim becerilerini geliştirir.
7. Beden eğitimi ve spor yoluyla sosyal becerilerini geliştirir.
8. Beden eğitimi ve spor yoluyla düşünme becerilerini geliştirir
9. Hareket stratejilerini ve taktiklerini çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır (MEB, 2013).

Bu programda, Beden Eğitimi ve Spor dersinin öğretim programının amaçlarına ulaşabilmesi için öğretmenlere ve öğrencilere yardımcı ve rehber olması amacıyla FEK hazırlanmış ve yenilenen öğretim programında sunulmuştur.

2.1.8. Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK)

Fiziksel Etkinlik Kartları, (FEK) ülkemizde 2013-2014 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya koyulan Beden Eğitimi Öğretim Programı kapsamında öğretmenlere ve öğrencilere beden eğitimi derslerinde yardımcı olsun diye hazırlanmışlardır. FEK' in uluslararası tarihine bakıldığında, kartların İngiltere de TOPs adıyla ilk defa uygulandığı görülmektedir.

TOPs Profesyonel Gelişim Programı ile genç insanlar için Beden Eğitiminin ve Spor programlarının kalitesini geliştirmek ve bunu uygulanabilir hale getirmek üzere 1994 yılında İngiltere' de kurulmuş kayıtlı bir kurum " Young and Spor Trust" ilkokul öğretmenleri tarafından ortaya çıkarılmıştır. TOPs Profesyonel gelişim programı ilk ikisi Top Play ve Top Sport olmak üzere bir dizi programdan oluşmaktadır. Top Play dört ile yedi yaş çocuklar arasında temel oyun becerilerinin elde edilmesi ve söz konusu becerilerin geliştirilmesine yoğunlaşmaktadır. Top Sport ise yedi ile on bir yaş aralığındaki çocuklara birçok spor bölümlerinde yeteneklerini geliştirme imkanı sağlamaktadır. Top Play ve Top Sport 1996/7 yılları arasında İngiltere ilkokul okullarına dahil edilmiştir. Daha sonra Beden Eğitimi Ulusal Müfredatı için gözden geçirildiği 2002 yılında TOPs programları için yeni bir evre başlamıştır. TOPs profesyonel gelişim programlarının temel amaçları beden eğitiminin ve sporun standartlarını artırmak, pratik yapmayı desteklemek ve geliştirmek, beden eğitiminin öğretim standartlarını artırmak üzere öğretmenin güvenini ve bilgisini artırmak ve eğlenceli fiziksel aktivite ve sporları ortaya çıkarmaktır (<http://www.uluslararasıilham.org.tr> 11.02.2013; aktaran: Usluoğlu, 2014).

İngiltere ve İskoçya'da öğretmenlik eğitimi alan öğrencilere, okullarda çalışan öğretmenlere, okul dışında çalışan koçlara ve toplum içinde diğer mecralarda spor eğitimi veren eğitimcilere destek olmak için üretilmiş yüksek kalitede Beden Eğitimi ve fiziksel etkinlikleri kapsayan en etkin yardımcı kaynaklardan biri TOPs olarak adlandırılan kartlardır. Bu kartların öğretime yönelik TOPs profesyonel gelişim programı oluşturarak kartları kullanacak olan öğretmenlere destek olmak amacı ile seminerler ve kurslar verilmiştir. Uluslararası İlham Projesi kapsamında Türkiye' de TOPs kartları ve programından esinlenerek ve Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi Öğretim Programı temel alınarak, özellikle sınıf öğretmenleri, antrenörler ve spor uzmanları hedef alınarak FEK geliştirilmiştir (<http://www.uluslararasıilham.org.tr> 11.02.2013; aktaran; Usluoğlu, 2014).

FEK orijinal TOPs kartlarında olduğu gibi 2 setten oluşmaktadır. Birinci seti 6-9 yaş grubu ilkokul öğrencileri için hazırlanmış olan sarı kart grubu oluşturur. Bu setteki kartlar 1-4. sınıfları kapsayan ilkokuldaki Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi

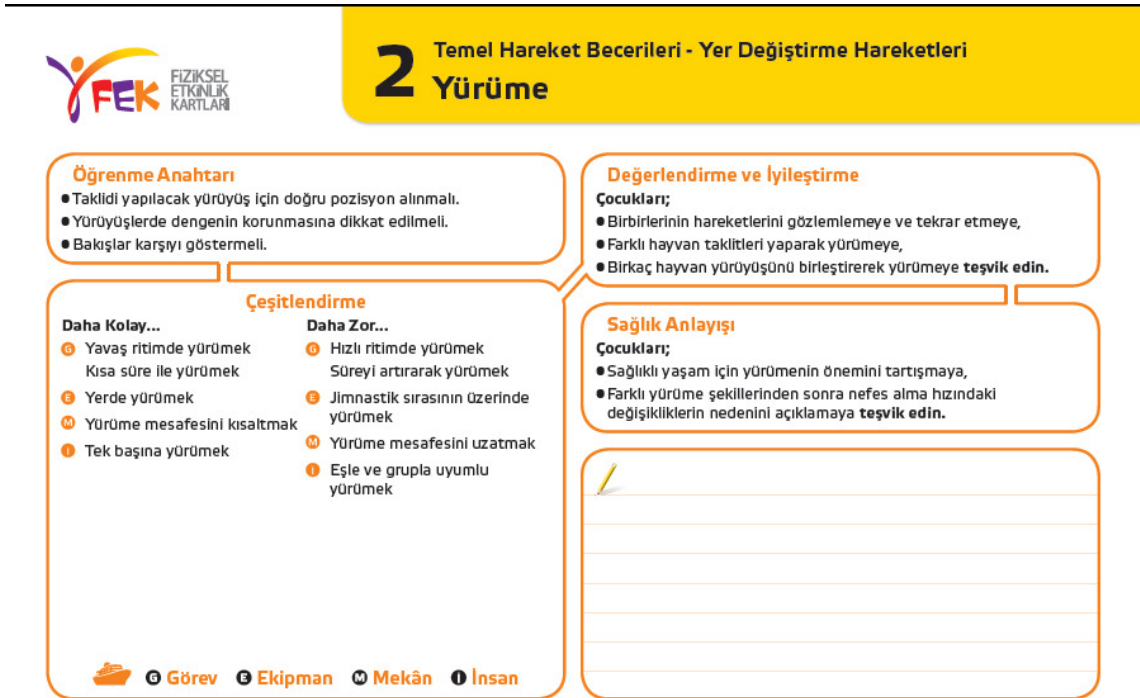
Öğretim Programında yer almaktadır. İkinci seti ise, 10-13 yaş grubu öğrenciler için hazırlanmış olan mor kart grubu oluşturur. Bu setteki kartlar 5-8. sınıfları kapsayan ortaokuldaki Beden Eğitimi ve Spor Öğretim Programında yer almaktadır. Her iki grupta da kartlar çocukların gelişim özelliklerine, sportif becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamak amacını güden etkinlik ve oyunları içermektedir (MEB, 2012)

Bu bilgiler doğrultusunda FEK sarı ve mor kart gruplarından oluşmaktadır. Sarı kart grubunda (6-9 yaş) "Öğretmen Kartı", "Temel Hareket Becerileri ve Kavramları Kartı", "Birleştirilmiş Hareket Kartları", "Sağlık Anlayışı Kartları", "Spor Engel Tanımaz Kartı", "Hareket Yetkinliği Kartı" ve "Fiziksel Etkinlik ve Beslenme Piramidi Kartı" olmak üzere toplam 34 kart vardır. Mor kart grubunda (10-13 yaşlar) ise "Öğretmen Kartları", "File ve Raket Oyunları", "Vurma ve Yakalama Oyunları", "Etkin Katılım", "Sağlık Anlayışı" ve "Spor Engel Tanımaz" kartları dahil toplam 49 kart vardır (MEB, 2012).

FEK'in içeriğinde her 2 sette de kartların ön yüzlerinde hareket ve oyunların kısa açıklamaları ve görsel sunumlarına (çizimleri), güvenlikte dikkat edilecek noktalara ve kullanılacak ekipmanlara yer verilirken, kartların arka yüzlerinde ise ön yüzde verilen hareket oyunlarda dikkat edilecek "Öğrenme Anahtarı", etkinliklerin nasıl çeşitlendirileceği (kolaylaştırma ve zorlaştırma), etkinliğe ait "Değerlendirme ve İyileştirme" ve "Sağlık Anlayışı" bölümleri yer almaktadır (MEB, 2012). Aşağıda FEK sarı grup ve FEK mor gruba ait kart örnekleri yer almaktadır.

Şekil 2.1: Sarı Kart Ön Yüzü

Şekil 2.2: Sarı Kart Arka Yüzü

1 Hücüm Oyunları

Hazine Sandığı

AÇIKLAMA

- İkişerli oyuncudan oluşan dört takım oluşturulur.
- Oyun kare bir alanda oynanır.
- Eşlerden biri sırayla ortadaki hazine sandığından (çemberin içi) koşarak topu alır ve kendi alanına geri dönerek topu kendi hazine sandığına koyar.
- Oyuncular her seferinde hazine sandığından bir top alır ve aldığı topa göre taşıma şeklini uygular.
- Ortadaki hazine sandığı boşaldığında takımlar kendi hazine sandıklarındaki topları ortadaki hazine sandığına tek tek geri götürürler.
- Oyuncular saat yönünde yer değiştirerek oyuna tekrar başlarlar.

ÖĞRETİMSSEL UYARLAMA

Hareket engelli ve koordinasyonu zayıf olan oyuncular için mesafe kısaltılabilir. Engel durumuna uygun taşıma şekli kullanılabilir. Hazine sandığı yerden yüksek bir yere konulabilir.

Güvenlik: : Hazine sandığının (çember) yeterli büyüklükte olmasına özen gösterin. Takımlar arasında uygun mesafe olmasını sağlayın.

Ekipman: Çeşitli toplar, çemberler, raketter, uzun saplı araçlar, tebeşirler.

Şekil 2.3: Mor Kart Önyüzü

1 Hücüm Oyunları

Hazine Sandığı

Öğrenme Anahtarı

A. Beceri Öğrenme

- Diğer oyuncuların ve alanın kontrolü için baş yukarıda olmalı.
- Seçilen malzemeye uygun taşıma şekli (yuvarlama, sürme, paslaşma vb.) kullanılmalı.

B. Taktik Öğrenme

- Eşler arasında uygun paslaşma tekniğinin seçilmesi.

Değerlendirme ve İyileştirme

Çocukları;

- Oyun ile ilgili güçlü ve zayıf yönlerini söylemeye,
- İş birliği yapmanın önemini tartışmaya,
- Takımın başarısı için alternatif yöntemler önermeye,
- Farklı taşıma şekillerini geliştirecek çalışmalara ve uygulamaya teşvik edin.

Çeşitlendirme

Daha Kolay...

- 6 Yürümek veya yavaş tempoda koşarak oynamak
- E Taşınması kolay malzeme kullanmak
- M Merkezden kenarlara olan mesafeyi azaltmak
- I Paslaşmadan oynamak

Daha Zor...

- 6 Engeller kullanmak
- E Top sayısı ve çeşidini artırmak
- M Merkezden kenarlara olan mesafeyi artırmak
- I Savunmaya karşı oynamak

Sağlık Anlayışı

Çocukları;

- Sağlıklı ve sağlıksız yiyeceklerle ait görsel materyaller hazırlamaya,
- Hazırlanan materyalleri kullanarak hazine sandığına benzer oyun oynamaya,
- Oyunun ardından sağlıklı yiyeceklerin yararları ve sağlıksız yiyeceklerin zararları hakkında tartışmaya teşvik edin.

Şekil 2.4: Mor Kart Arka Yüzü

FEK'de yer alan öğretmen kartları diğer kartların kullanımı için yol göstericidir. Ayrıca, her bir kartta, kartı kullanırken nelere dikkat edileceği açıklanmıştır. Kartların hangi sıra ile kullanılacağı veya bir sıra izlenip izlenmeyeceği ile ilgili açıklama, ilgili kazanımda verilmiştir. Kartlar programın temel kaynağı olmakla birlikte öğrencilerin bildikleri ve yeni öğrendikleri oyunlar, rontlar, sözlü-sözsüz danslar, hareket ve etkinlik uygulamaları, kazanımlar ve açıklamalarla desteklenir niteliktedir. Sarı kart grubu öğrencilerin yaş ve gelişim özellikleri göz önüne alındığında 1-3. sınıf düzeylerinde kullanılması daha uygunken, 4. sınıfta hem sarı kart grupları hem de mor kart gruplarından uygun olanların seçilerek uygulanması tavsiye edilmekte birlikte, farklı yaş ve sınıf düzeyleri için ihtiyaç duyulduğunda geçişler olabilmektedir. Mor kartlar ise 4-8 sınıflar için uygundur (MEB, 2012).

2.1.9. Zaman

Zaman insanın duyu organlarıyla algılayamadığı, fiziki, felsefi, psikolojik ve sosyolojik boyutları olan bir olgu ve gerçektir. Zaman hayatın kendisidir. Zaman sınırlı ve kıt bir kaynaktır. Bu nedenle zamanın paha biçilemez bir kaynak olduğunu söyleyebiliriz. Zaman satın alınamaz, kiralanamaz ve çoğaltılmaz yalnızca kullanılır. Bu nedenle yapabileceğimiz tek şey zamanı en iyi şekilde değerlendirmektir (Karşlı, 2004, Scoot, 1997).

Zaman soyut, kesin ölçülemeyen, birçok anlama gelen bir kavramdır. Genelde bir ölçü birimi olarak, uzaklık, yakınlık, geçmiş ve gelecek anlamlarını içerir. "Dün", "bugün" sözcükleri kullanıldığında belli bir süre anlatılmış olmaktadır (Öktem, 1993, 218).

Balcı (1990)' ya göre zamanın kullanımı ile ilgili önemli bir nokta da zamanın geçmek bilmezken, bazen nasıl geçtiğinin farkına varılmamasıdır. Zaman kaynağının verimli kullanılması yapılan aktivitelerde başarılı olunmasının yanı sıra bireylerin özel yaşamlarında da başarılı olmaları ve sağlıklı ilişkiler geliştirmesini sağlayacaktır (Karakoç, 1990).

Zaman fiziksel, felsefi, psikolojik ve sosyolojik özellikleriyle çok boyutluluk gösterir ve göreceli bir kavramdır. Aynı sürenin kişiler tarafından kısa ya da uzun olarak algılanması bu göreceliliğin bir sonucudur. Zaman olayların geçmişten bugüne gelip, geleceğe doğru birbirini takip ettiği, kesintisiz bir süreçtir (Smith, 1998). Bir bakıma zaman, belli bir işi yapabilmek için gereksinim duyulan süredir (Çelik, 2002).

Herkesin elinde bulunan kullanabileceği zaman miktarı aynıdır. Çoğumuz, yeterli zamanımız olmadığından yakınıyoruz; ama yine de bakarız ki, içimizden bazıları aynı zaman içinde diğerlerine göre daha fazla iş yapmayı becerirler. Bunun nasıl olabileceğini kavrayabilmek can alıcı bir meseledir (Keenan, 1996). Bunun anahtarı zaman yönetiminden geçmektedir. Zaman yönetimi, "amaçlara ve hedeflere ulaşmada önemli bir kaynak olan zamanı verimli kullanma çabasıdır (Uğur, 2000, 18). Zamanı etkili kullanmak için, kişi öncelikle bu konuda istekli olmalı ve kendisine yardımcı olacak alışkanlıklar kazanmalıdır.

Bireylerin zamanı daha etkili ve verimli kullanma ihtiyacı zaman yönetimi kavramını ortaya çıkarmıştır. İnsanların her alanda yaptığı aktivitelerin etkili olması temelde zamanı iyi kullanmaları ile ilişkili olduğu görüşü günümüzde yaygındır (Erdul, 2005).

2.1.10. Zaman yönetimi

Zaman yönetimi, amaçlara ve hedeflere ulaşmada önemli bir kaynak olan zamanı verimli kullanma çabasıdır. Günümüzde zaman kullanımı ve yönetimi bireyler açısından çok önemli bir konudur. Zaman yönetiminin önemi yalnızca zamanın kontrolü değil aynı zamanda insanların hayatının değerini artıran bir unsur olmasıyla da öne çıkmaktadır (Alay, 2000).

Zaman yönetimi, gücümüzün yoğunluğunu, yaşamsal öneme sahip öncelikler arasında hedefler belirleme ve onları sonuçlandırma için yöneltme, belli bir süreyi en verimli şekilde kullanma yeteneğidir (Açıkalın, 1994; Efil, 2000). Bu nedenle

insanların yapılacak işleri gruplamaları ve işlerin önemine göre öncelikler vermeleri gerekmektedir. Zaman yönetimi aslında bir öz yönetimdir; yaşadığımız olayların kontrolünü sağlamaktır; bireyin kendisini yönlendirerek olayları yönetmesidir (Güçlü, 2001).

Zaman yönetimi esaslarının bireylerce anlaşılması ve uygulanması bireylerin problemlerini çözmektedir ve fakat bireylerin etkili çözümlere ve sonuçlara ulaşmasına yardımcı olmaktadır (Alay ve Koçak, 2003).

Lakein (1973)'in zaman yönetimi tanımlamasına göre, bireyler öncelikle gereksinimlerini ve isteklerini belirler ve önem derecesine göre sıralandırır. Etkili zaman yönetiminin birkaç pozitif sonucu vardır. Bunlardan birincisi verimliliğe yönelik sonuçlardır. Örneğin zamanını etkili yöneten bireyler daha iyi performans gösterirler ve verimlilik artar.

Zaman her meslekten bireyler üzerinde baskı yapan evrensel bir kaynaktır. Herkes zamanı akıllıca kullanmak zorundadır. Zaman tasarruf edilemeyen, ödünç alınamayan, kiralanamayan, satın alınamayan, çoğaltılamayan sadece kullanılan ve kaybedilen değerimiz ve varlığımızdır (Eren, 1991). Zaman yönetimi zamanımızın, amaçlarımızın hedeflerimizin, sosyal yaşantımızın ve zevklerimizin içerdiği etkinlikleri bir arada yönetebilecek bir biçimde planlaması anlamına gelmektedir (Eren, 1991).

Zaman konusunda başarı kriteri, sadece hedefe ulaşmak değil aynı zamanda hedefe en hızlı şekilde ulaşmaktır (Yeşilyaprak, 2003). Zamanı yerinde ve uygun kullanmasını bilen insanlar önceliklerini bilerek bunu gerçekleştirmek üzere planlar yapmaktadırlar. Planlama ise insan hayatını düzene sokacak iki katkı sağlamaktadır. Bunlardan birincisi bulunan noktadan ulaşılmak istenen noktaya nasıl varılacağını göstermekte, ikincisi hedeflenen noktaya en kısa sürede nasıl ulaşılacağını tanımlamaktadır (Efil, 2000). Zamanı planlayamama akademik başarının düşmesine (Cambell ve Svenson, 1992), diğer kişisel ve sosyal faaliyetlerimize yeterince zaman ayıramamamıza neden olmakta ve diğer yandan alınan doyum azaltmaktadır. Sabuncuoğlu ve Tüz (1998) zamanı iyi düzenleyemeyen bireylerin kaçınılmaz olarak

stres yaşadığını, zamansızlıktan şikâyet edenlerin büyük çoğunlukla zamanlarını nasıl kullanacaklarını veya yöneteceklerini bilmediklerini belirtmektedirler.

Zaman bilincinin gelişmemiş olması, zamanı kullanmaya karşı geliştirilen yanlış alışkanlıklar, yüksek kaygı ve özgüven eksiklerinin de zaman yönetimini olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir. Zaman yönetimini engelleyen diğer faktörler ise yapılacak erteleme veya hafife alma, kendine aşırı güven veya güvensizlik, diğer insanlara hayır diyememe ve mükemmeliyetçilik olarak belirtilmektedir (Özgen, 2000; Smith, 1998).

Zaman yönetimi planlama gerektiren bir süreçtir. "Planlama, neyin nerede, nasıl, kim tarafından yapılacağının önceden kararlaştırılmasıdır. Başka bir tanımla, belirli amaçlara ulaşmak için elde mevcut seçenekler ya da izlenecek yollar arasında bir seçim yapma, bir anlamda karar vermedir" (Türkmen, 1994, 96).

Zaman yönetimi, ders süresinin yönetimi bağlamında ele alacak olursak, sınıf yönetimini oluşturan öğelerden birinin de sınıfta öğrenme için ayrılan zamanın yönetimi olduğu söylenebilir. Bu nedenle her öğretmen, sınıfın yöneticisi olarak zaman yönetimine ilişkin temel nitelikleri kazanmış olmalıdır. Bunu için de öğretmenlerin zaman yönetimi kavramını doğru algılamaları ve iyi kavrayabilmeleri için öncelikle zaman kavramını iyi bilmeleri gerekmektedir. Sınıfta öğrenme zamanını yönetmek, öğrenme yaşantılarının kaliteli hale getirilmesi demektir (Karlı, 2004).

Covey, Merrill ve Merrill (1998) ise zaman yönetimi kavramı ile ilgili olarak iki konuya dikkat çekmiştir. Bunlar;

1. *Öncelikli olana önem verme*: Bu beklentileri ifade eder ve insanı önceliklerin peşinden koşmaya yönelten etkidir.
2. *Önemli olana öncelik verme*: Bu amaçları ifade eder ve bireyi yaşamının amaçları doğrultusunda sürdürmeye yöneltilir.

Sınıfta zamanın etkili kullanılabilmesi için öğretmenin bir ders süreci içinde yapacağı faaliyetleri adım adım düzenlemesi yani eğitsel değeri yüksek olacak bir plan

hazırlaması gerekmektedir (Durukan ve Öztürk, 2004). Plan ve hazırlık verimli bir ders için zorunludur. Planın uygulanabilir olması için öğretmen plan yaparken öncelikleri açıkça belirleyip, amaçlarını gerçekleştirmek için etkinlikler ve sunumu sıraya koyup, etkinlikleri öğretim süresine paylaştırmalıdır (Ağaoğlu, 2002).

2.1.11. Akademik Öğrenme Zamanı (AÖZ)

Beden eğitimi derslerinin en önemli amaçlarından birisi olarak öğrencilerde düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı geliştirme gösterilmektedir. Bu doğrultuda beden eğitimi derslerinde düzenli fiziksel aktivite için gerekli bilgi, beceri, güven, tutum ve davranışları kazandırması güçlü bir şekilde vurgulanmaktadır (Demirhan, 1997). Graham (1987), beden eğitimi derslerinde düzenli fiziksel aktivite yapma alışkanlığının geliştirilebilmesi için öncelikli olarak öğrencilerin yaşam boyu sürdürebilecekleri, fiziksel becerileri öğrenebilecekleri ve neşe içinde katılabilecekleri bir eğitim ortamı önermektedir. Bu ortamın sağlanabilmesi için ise, öncelikli olarak, derse ayrılan zamanın yeterli olması ve sahip olunan zamanın da ders amaçları doğrultusunda verimli bir şekilde kullanılmasını öne çıkarmaktadır. Bu doğrultuda, sınıf yönetimi ve organizasyonuna mümkün olduğunca az zaman ayrılması, fiziksel aktiviteye ayrılan zamanın ise artırılması verimli bir beden eğitimi için gerekli görülmektedir (Graham, 1997).

Yapılan çalışmalarda beden eğitimi derslerinde öğrencilerin ders süresinin %20-25'ini sırada, malzemeler taşınırken, sıranın gelmesi için ya da organizasyon gibi etkinlikler için beklediği belirtilmektedir. Ders süresinin %25'ini yönetsel görevler, %20-25'ini öğretmenden bilgi almak için ancak %25-40'ının fiziksel etkinlik için kullanıldığı belirtilmektedir (Metzler, 1990). Başka çalışmalara göre beden eğitimi ders süresinin, %10-50'inin teorik bilgi, %15-5'inin sınıf yönetimi ve %25-30'inin fiziksel etkinlik için kullanıldığı belirtilmektedir (Siedentop, 1991).

Beden eğitimi derslerinde zaman yönetimi ile birlikte seçilen etkinliklerin öğrencilerin gelişim ve beceri seviyesine uygun olması da önemlidir (Siedentop, 1991).

Hawkins, (1983) beden eğitimi öğretmenlerine (a) tüm öğrencilerin motor gelişim ihtiyaçlarının farkında olmalarını (b) öğrencilerin ihtiyaçlarını en yüksek seviyede karşılayan aktiviteler seçmelerini (c) ve bu ihtiyaçların karşılanma olasılığının yüksek olduğu programlar uygulamalarını önermektedir. Bu öneriler doğrultusunda son 20-25 yıl içinde sınıf zaman yönetimi ve derste yaratılan öğrenme ortamını gözlemek amacı ile çeşitli sistematik gözlem araçları geliştirilmiştir (Darst, Zakrajsek ve Mancini, 1989). Bu sistematik gözlem araçları arasından en çok kullanılanlarından birisi Siedentop ve arkadaşlarının geliştirdiği akademik öğrenme süresini değerlendiren Beden Eğitiminde Akademik Öğrenme Süresi gözlem aracıdır (AÖZ-BE).

Weinstein (1996) öğretime ayrılan sürenin korunması ve çok dikkatli kullanılması gerektiğini belirtir. Ona göre zamanın dikkatli kullanılması, öğrenme için öğrencilerin daha çok fırsatı olması anlamına gelmektedir. Ancak Aksüt (2002)'ün de belirttiği gibi eğitim programının içeriğini belirtilen süre içerisinde yetiştirmiş olmak, zamanın etkili kullanıldığı anlamına gelmektedir.

Öğretmenlerin gün içerisinde yaptıkları işler düşünülerek sınıfta zamanı etkili yönetmek için bazı önerilerde bulunmaktadır. Bunlar, öğretim programı hazırlamak, yönergeler vermek, etkinliklerin hızını ayarlamak, sınıfın işleyişi ile ilgili kurallar koymak, öğrencilere rutin işlerin yapılmasında sorumluluk vermek, onların çalışmasını izlemek, etkinliklerin hızını ayarlamak, etkinlikler arasındaki geçişleri iyi yönetmek, uygun olmayan öğrenci davranışlarını düzenlemek, sınıfta dolaşmak gibi özetlenebilir (Savage, 1991).

Beden eğitimi dersleri için ayrılan sürenin diğer derslere göre oldukça sınırlı olduğunu düşünürsek, bu ders için zaman kullanımının daha da önemli olduğu gözükmektedir. Ayrıca bu ders için öğrencilerin giysi değiştirmeleri, derste kullanılan malzemelerin çeşitliliği, ders yapılan alanların farklı alanlarda oluşu zamanın çok etkili kullanımını gerektirmektedir (Özkılıç ve Korkmaz, 2004).

Nitekim, beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf ve zaman yönetimine ilişkin davranışlarının analizinin yapıldığı bir çalışmada (Saraç ve diğ., 1996) ortaya çıkan

bulgular, etkili bir eğitim-öğretim ortamı sağlanması için derslerde yer alan açıklamalara ayrılan sürenin kısaltılması, motor aktiviteler için harcanacak sürenin artırılması önerilmektedir.

Öğrenme zamanı ile ilgili çalışmaların temeli, "öğrenme, öğrenme zamanı için gerekli olan katılım zamanının işlevselliğidir" hipotezini savunan Carroll (1963)'un "Okulda Öğrenme Kuramına" dayanır. Daha sonra günümüzdeki zaman kavramına ışık tutan çalışmaların başında gelen "Öğretmen Değerlendirme Çalışmaları Başlangıcı" (Beginning Teacher Evaluation Study, BTES) projesinde de öğrenme zamanı ile ders amaçları ve kazanımları arasındaki ilişki üzerinde durulmuştur (Denham ve Liberman, 1980; aktaran: Munusturlar, 2011). BTES çalışmalarında öğretim etkinliklerinin ve sınıf ortamının öğrencinin öğrenmesini doğrudan etkilediği savunulmuştur. BTES çalışmalarında, 6 yıl boyunca farklı branş derslerinde yapılan gözlemler sonucunda AÖZ kavramı ortaya çıkmıştır. AÖZ, öğrencilerin aktif, başarılı ve üretken olarak öğrenmeyle ilgilendikleri zamanın bir parçası olarak tanımlanabilir (Fisher ve Berlinger, 1985, aktaran: Munusturlar, 2011).

AÖZ, öğrencilerin aktif ve üretken bir şekilde öğrenmeye katıldıkları ders içeriği ile ilgili eğitimsel zamanın bir parçasıdır (Gettinger, 1995; Gettinger ve Seibert, 2002; Spanjers ve diğ., 2008, aktaran: Munusturlar, 2011). AÖZ-BE, öğrencinin konuyla ilgili olarak ve seviyesine uygun fiziksel aktivitede bulunma süresi olarak tanımlanmaktadır (Metzler, 2005).

AÖZ tanımı içinde dört kavram vardır:

- Söz konusu zaman eğitimsel olmalı,
- Öğrenen süre boyunca meşgul olmalı,
- Eğitimsel zorluk öğrenenin düzeyine uygun olmalı ve
- Eğitimsel içerik istendik sonuçlar ile doğrudan uyumlu olmalıdır (Heuston, 2010).

Bu yüzden akademik öğrenme süresi özellikle aktif olarak meşgul olan öğrenciye sağlanan amaca uygun, amaca özgü ve değerlendirilmiş öğretimin

gerçekleştirdiği süre olarak vurgulanır. Eğer bu dört gereksinimden herhangi biri karşılanmazsa öğretim zamanı akademik öğrenme süresi olarak hesaplanamaz (Heuston, 2010).

Metzler (1990), beden eğitimi derslerinde akademik öğrenme zamanını araştırmaya yönelik öğretmenin kendine sorması gereken bazı soruları sıralamıştır.

- Daha az bir yönetim zamanı için plan yapıyor muyum?
- Ders başlangıcında sınıfın bekleme süresini azaltmak için bir etkinliğim var mı?
- Öğrencilerin beceri düzeylerini gözlemleyerek uygun seviyelerde öğrenme görevleri sunuyor muyum?
- Bireysel öğrenme sürecini öğrenci beceri düzeylerini gözlemleyerek mi hazırlıyorum?
- Öğrenme görevleri içerisinde dönüt kullanıyor muyum?
- Öğrenci bir ilerleme kaydedene kadar bireyselleştirilmiş dönüt sağlıyor muyum?
- Daha aktif bir ders ortamı için plan yapıyor muyum?
- Geçişe ayrılan süreyi azaltmak için alıştırma ve uygulamalar arasında öğrencileri acele ettiriyor muyum?
- Daha fazla öğrenci katılımı ve beceri öğrenimine yönelik eğitsel oyunlar geliştiriyor muyum?
- Beceri alıştırmalarına üst düzeyde katılım sağlayacak yeterli miktarda araç-gereç var mı?
- Mevcut olan araç-gereç ve olanakları öğrencinin olabildiğince üst düzey yararına kullanabiliyor muyum?
- Araç, gereç ve olanaklar için bekleyen öğrenciler için ilgili aktiviteler planlıyor muyum?
- Ders ortamı büyüklüğün ve öğrenci sayım yönetilebilir düzeyde mi?
- Öğrencilerin beceri düzeyleri bir birine yakın mı?
- Öğrencilerin zamanlarını öğrenme görevleri için kullanmalarına yönelik rehberlik ediyor muyum?

- Konuyla ilgili zaman kullanımını artırmak için yeni ve farklı öğretim model ve yöntemlerinde faydalanabiliyor muyum?

Akademik öğrenme zamanı bileşenleri

1970'lerin başlarında yapılan BTES çalışmalarında ayrılmış zaman, katılım zamanı ve akademik öğrenme zamanı şeklinde üç eğitimsel zaman tanımlanmaktadır (Yıldırım, 2003).

Günümüzde, eğitim- öğretimde zaman kavramı, ayrılmış zaman, öğretim zamanı, meşgul olunan zaman ve akademik öğrenme zamanı olmak üzere dört farklı seviyede tanımlanmaktadır (Gettinger ve Seibert, 2002). Bu seviyeler, birbirinin kapsamına giren iç içe bir yapı gösterir. Ayrılmış öğrenme zamanından akademik öğrenme zamanına doğru gidildikçe süre azalmaktadır. Ayrılmış zaman üretken öğrenme zamanına yönelik değişmesi, rutin okul işlemlerine, sınıf uygulamalarına ve öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklara bağlıdır (Gettinger ve Seibert, 2002).

Ayrılmış Zaman:

Öğretmenlerin planladığı eğitimsel etkinlikler için ayrılan zamandır.

Öğrencilerin dersi kesmesi, öğretmenin dersi kesmesi, derse gelen ziyaretçiler, duyurular, geçiş bildirimleri, diğer kayıp zaman kaynaklarıdır, ayrılmış zamanı azaltan unsurlardır.

Belli bir konu ve içerik için ayrılan toplam süredir (Ekici, 2004). Bir konuya ayrılan zaman ile o konuda elde edilen başarı arasında genel olarak pozitif fakat zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir (Karweit, 1984, aktaran: Şanlı, 2001). Bu ilişkinin zayıflığı ayrılmış zamanın öğrenmedeki şartların kalitesini garanti etmemesiyle açıklanabilir. Ayrılmış zamanın fazla olması öğrencilerin her zaman çok şey öğreneceği anlamına gelmez (Ekici, 2002).

Bir başka ifadeyle, ayrılmış zaman öğretmenin ders ile ilgili ve ilgisiz, çoğu zaman planlanmış, ancak planlanmamış etkinliklerini kapsayan, sınıfta geçen en büyük zaman dilimidir. En geniş ifadeyle beden eğitimi dersi için ayrılmış ders saati denilebilir (Gettinger, 1991). Ayrılmış zamanın miktarı arttıkça öğrenmenin de arttığı belirlenmiştir. Ancak öğretimin niteliği ve zamanın verimli kullanılması ayrılmış zaman miktarından daha önemlidir. Ayrılmış zamanı etkili kullanmak için öğretmenlerin, öğretim etkinliklerinde neleri, ne zaman, nasıl yapacaklarını bilmeleri, amaçlardan uzaklaşmamaları gerekmektedir (Ekici, 2002).

Eğitim Zamanı:

Gerçekte eğitim için kullanılan ayrılmış zamanın parçasıdır. Eğitim zamanını azaltan etkenler; Prosedürlerle ya da öğrencilerle birebir ilgilenmedir. Belli başlı rutin işler tamamlandıktan sonra öğretim için kalan süredir. Ekici (2002), yoklama alınması, sınıf yönetimi ile ilgili sorunlar, yönetimdeki aksaklıkların giderilmesi, etkinlikler arası geçişlerde oluşabilecek istenmeyen davranışların önlenmesi gibi etkinlikleri vurgulamaktadır.

Okullarda zaman kullanımına yönelik yapılan çalışmalar, öğretim zamanının yaklaşık olarak ayrılmış zamanın %50 ile %60'ını oluşturduğunu göstermektedir (Hollowood ve diğ., 1995).

Katılım zamanı:

Öğrencilerin verilen görevleri tamamlayarak, dikkatlerini derse vererek ve öğrenme etkinlikleri sırasında ve arkadaşlarıyla iletişim kurarak öğrenme etkinlikleriyle meşgul olduklarını ve öğretime katıldıklarını gösterdikleri, öğretim zamanının parçası olan zaman dilimidir (Gettinger ve Seibert, 2002).

Katılım zamanını azaltan etkenler;

Öğrenciler için uygun olmayan görevler, katılım zamanını azaltan etkenlerdir.

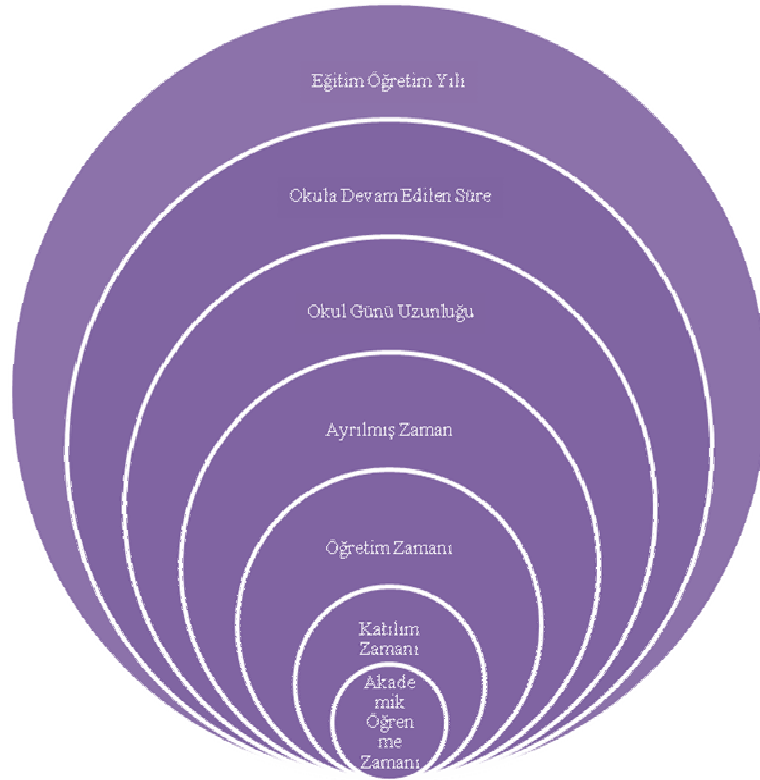
Başarılı ve Üretken Öğretme Zamanı:

Akademik öğrenme zamanı.

Öğrenme Zamanı Bileşenleri (Gettinger ve Seibert, 2002).

Akademik Öğrenme Zamanı: Öğrencinin öğrenme etkinlikleriyle ile meşgul edildiği yani öğrenmelerin olduğu süredir (Ekici, 2002). Akademik öğrenme zamanı kavramı öğrencilerin yalnızca derse ilgi göstermesinin yeterli olmayacağı aynı zamanda öğrenilecek olan içerikle başarılı bir biçimde etkileşimlemeleri, öğretmen merkezli işlenen derslerin öğrencinin dikkatini belli bir süreden sonra çekmeyi başaramaması gibi etkenler dersin öğrenci merkezli olmasını kaçınılmaz hale getirir (Şaktanlı, 2001).

Akademik Öğrenme Zamanı kavramı Carroll'un Okulda Öğrenme Kuramına dayanmaktadır. İlk kez konuyla ilgili faaliyetlere ayrılan zaman ve katılım zamanı kavramlarına dikkat çeken John Carroll'un okulda öğrenme modeline uyarlanmış akademik öğrenme zamanı bileşenleri ise Şekil.2.1'de gösterilmiştir.

Şekil: 2.5: Carroll'un okulda öğrenme kuramına uyarlanmış akademik öğrenme zamanı bileşenleri.

2.2. İlgili Literatür

Bu bölümde Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK) ve Akademik Öğrenme Zamanı (AÖZ-BE) ile ilgili yapılan çalışmalar yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalar başlıkları ile sunulmuştur.

2.2.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar

2.2.1.1. FEK ile ilgili yapılan araştırmalar

Sakallıoğlu, Yıldırımıcı ve Mirzeoğlu (2015) sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretim programının incelemek amacıyla bir araştırma yapmışlardır. Araştırma 2014-2015 eğitim- öğretim yılı güz döneminde Bolu ili merkez ilçesinde bulunan 36 ilkokulda 1, 2, ve 3. sınıflarında oyun ve fiziki etkinlikler dersi eğitimini veren 157 sınıf öğretmeni üzerinde uygulanmıştır. Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 39'u kadın, 14'ü erkek, 2. sınıf öğretmenlerinin 452'si kadın, 10'u erkek, 3. sınıf öğretmenlerinin 32'si kadın, 17'si erkektir. Araştırmada Mirzeoğlu (2015) tarafından geliştirilen "Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri Anketi" kullanılmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm öğretmenlerin kişisel bilgileri ile ilgilidir ve 12 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde ise ilgili ders ve dersin öğretim programı ile ilgili öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik 39 soru bulunmaktadır. Bu bölüm dört kısımdan oluşmuştur: Oyun ve Fiziki Etkinlikler Öğretim Programına ilişkin görüşler, FEK'e ilişkin görüşler, Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığına ilişkin görüşler ve Genel Duruma ilişkin görüşler. Çalışmaya katılan 1, 2 ve 3. sınıf öğretmenlerinin yaklaşık yarısına göre Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi programı öğretmenler için açık anlaşılır ve yeterince rehberlik etmektedir. Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerine FEK ile ilgili sorulan sorulardan elde edilen görüşlere göre, 1, 2 ve 3. sınıf öğretmenlerinin yaklaşık yarısı FEK'in programlardaki kazanımlarla uyumlu, açık ve anlaşılır, öğrenci düzeyine uygun, kullanışlı, yararlı ve öğretmene yol gösterici bulduklarını belirtmişlerdir.

Dağdelen ve Kösterilioğlu (2015) ilkokullardaki oyun ve fiziki etkinlikler dersinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi için bir çalışma yapmışlardır. Çalışmada 2012-2013 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanan Oyun ve Fiziki Etkinlikler (OFE) dersindeki uygulamaları, yaşanan problemleri ve problemlerin çözümüne ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Nitel araştırma desenlerinden fenomolojinin (olgu-bilim) kullanıldığı çalışmada, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış gözlem formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda, Amasya'nın Hamamözü ve Gümüşhacıköy ilçe merkezlerinde görev yapan on sınıf öğretmeni bulunmaktadır. Araştırmadan elde edilen verilere göre, katılımcıların bu dersin müfredata konulmasını olumlu buldukları tespit edilmiştir. Katılımcıların, bakanlığın okullara gönderdiği "Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı" ve "Fiziksel Etkinlik Kartları" dosyasını mümkün olduğunca kullandıkları, buradaki oyunları oynatmaya çalıştıklarını ancak ders için gerekli fiziki ortam ve özellikle uygun araç-gereç olmadığından, dersten verim alamadıklarını belirtmişleridir.

Usluoğlu (2014) Fiziksel Etkinlik Kartlarına ilişkin öğrenci, beden eğitimi öğretmeni ve velilerin görüşlerini ve kartların öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarına etkisini belirlemek amacı ile bir çalışma yapmıştır. Araştırmada nicel ve nitel boyutları içeren karma model kullanılmıştır. Bu bağlamda, nicel boyutta deney-kontrol gruplu ön test-son test modeli, nitel boyutta ise olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmaya 2012-2013 öğretim yılında Zonguldak İli Gökçebey İlçesinde bulunan bir ortaokulun 5., 6. ve 7. sınıflarında okuyan öğrenciler katılmıştır. Deney grubunda 153, kontrol grubunda ise 150 öğrenci bulunmaktadır. Nicel veriler "Beden Eğitimi ve Sporda Tutum Ölçeği", öğrenci ve veli görüşleri anket formları kullanılarak toplanmıştır. Nitel veriler beden eğitimi öğretmenlerinin günlüklerinden elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, nitel boyut için betimsel analiz, nicel veriler için %, frekans ve tekrarlı ölçümler için iki faktörlü varyans analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Fiziksel etkinlik kartlarının öğrencilerin derse yönelik tutumlarına etkisine bakıldığında, süre x grubun ortak etkisinde anlamlı farklılığa ulaşılmıştır. Beden eğitimi derslerine kullanılan kartlar hakkında öğrenci görüşleri araştırıldığında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, kartlarla ders işlemenin derslerde farklılık yarattığı, hoşlarına gittiği ve zevk aldıkları, derse katılımı artırdığı ve yararlı olduğu, kartların

hareket becerilerini ve kendilerine güvenini geliştirdiği, kartları uygularken zorlanmadıklarını, işbirliği içerisinde hareket etmelerini sağladığı ve dersi daha eğlenceli hale getirdiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre, kartların büyük çoğunluğunun öğrenci düzeyine uygun olduğu ve kartları rahatlıkla anladıklarını, öğrencilerin grup ve bireysel olarak katılım gösterdiği, materyal kullanımının yüksek düzeyde olduğu, öğrencileri tamamına yakınının eğlendiği, çoğunluğun saygılı olduğu, genelin verilen güvenlik önlemlerine uygun olduğu belirlenmiştir.

Özkan (2014)'te hafif derecede zihinsel engelli çocuklarda beden eğitimi etkinliklerinin motor, sosyal beceriler ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerinin incelenmek amacıyla bir araştırma yapmıştır. Araştırmada, MEB tarafından önerilen FEK programı temel alınarak iki alan uzmanı görüşü ile temel müfredatı incelenerek etkinlik programı hazırlanmıştır. Hafif derecede zihinsel engelli çocukların genel özellikleri değerlendirildiğinde yer değiştirme hareketlerinde, dengeleme hareketlerinde, nesne kontrolü gerektiren hareketlerde ve birleştirilmiş hareketlerde çok başarılı olmadıkları, ardı ardına yapılan hareket kombinasyonlarında sıkıntı yaşadıklarını tespit edilmiştir. Bu nedenle uygulama programında yer alan etkinliklerde program hazırlanırken bu uygulamalarla ilgili etkinlik programı sürecinde, özel eğitim uzmanlarından destek alınmıştır ve uygulama programı başlatılmıştır. Hazırlanan program uygulama gruplarında genel yaşam kalitesini yükseltmiş ve ön teste göre daha anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. 14 haftalık beden eğitimi programının, hafif derece zihinsel engelli çocuklarda motor, sosyal beceriler ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerinin uygulama grubunun lehine ve daha anlamlı düzeyde gerçekleştiği görülmüştür. Düzenli ve programlı beden eğitimi aktiviteleri hafif derecede zihinsel engelli çocukların motor, sosyal becerilerini ve yaşam kalitesini geliştirerek etkili sonuçlar sağlayabileceği tespit edilmiştir.

İrez, Yaman ve Saygın (2013) yaptıkları çalışmada, Fiziksel Etkinlik Kartları uygulamasının ilköğretim beden eğitimi derslerindeki öğretmen davranışları üzerine etkisini araştırmışlardır. Bu amaçla Muğla İli merkez ilçeden seçilen 7 okul, 24 öğretmen ve birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta okuyan 384 öğrenci direkt sistematik

gözlem aracı SOFİT ile gözlenmiştir. Deney ve kontrol grubundaki ön ve son gözlemler arasındaki fark eşleştirilmiş t testi ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak, fiziksel aktivite kartları beden eğitimi derslerinde "beceri" gelişimi için oldukça kullanılır bir materyal olduğu belirlenmiştir. Derslerde uygun grup sayıları, yeterli sayıda malzeme ve öğretmenin sınıfı iyi yönetmesi gibi etkenler iyileştirilirse, öğretmen davranışlarında olumlu gelişmeler olacağından bahsedilmiştir.

2.2.1.2. Akademik öğrenme zamanı ile ilgili yapılan araştırmalar

Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014) Akran Öğretimi Modelinin akademik öğrenme zamanına ve voleybol becerilerinin öğrenimine etkisini bulmak amacı ile bir çalışma yapmışlardır. Çalışmanın birbiri ile ilişkili olduğu düşünülen iki farklı amacı bulunmaktadır. Bu amaçlardan biri farklı öğretim yeterliliğine (acemi ve deneyimli) ve beceri düzeyine sahip olan öğrencilerle yürütülen akran öğretim modelinin, voleybol dersindeki akademik öğrenme zamanına etkisini belirlemektir. Çalışmanın diğer bir amacı da, bu modelin etkilerini voleybol becerilerini öğrenme açısından karşılaştırmaktır. Çalışma yarı deneysel araştırma modeli ile oluşturulmuş, kontrol grupsuz ön test - son test deseni kullanılmıştır. Çalışmaya 2012-2013 öğretim yılı güz döneminde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim görmekte olup zorunlu (11 kişi deney grubu I) ve seçmeli (11 kişi-deney grubu II) voleybol dersi alan öğrenciler katılmıştır. Araştırma verilerini toplamak için araştırmacılar tarafından geliştirilen manşet pas, tenis servis ve smaç ile ilgili gözlem formları; Bartlett ve diğerleri (1991) tarafından geliştirilen manşet pas ve servis testleri, Stanley (1967) tarafından geliştirilen smaç testi kullanılmıştır. Akademik öğrenme zamanına (AÖZ-BE) ilişkin verilerin toplanmasında ise Parker (1989) tarafından geliştirilen AÖZ-BE gözlem formunun kullanıldığı yapılandırılmış alan çalışması gözlem tekniği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, her iki gruptaki öğrencilerin voleybolu oluşturan tüm becerilerde son test puanları lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Çalışmada ayrıca deneyimli grubun acemi öğretici gruba göre daha yüksek düzeyde AÖZ-BE yüzdesine sahip olduğu belirlenmiştir.

Munusturlar, Mirzeoğlu ve Mirzeoğlu (2011), beden eğitimi derslerinde kullanılan farklı öğretim yöntemlerinin akademik öğrenme zamanına etkisini belirlemek için bir çalışma yapmışlardır. Çalışma grubunu, 2010–2011 öğretim yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü’nde öğrenim gören otuz 4. sınıf öğrencisi (öğretmen adayı) oluşturmuştur. Komut yöntemi (n=10), alıştırmaya yöntemi (n=10) ve eşli çalışma yöntemi (n=10) ile ders işleyen 30 öğretmen adayının 40 dakikalık birer dersi videoya kaydedilmiş ve “Beden Eğitimi’nde akademik öğrenme zamanı gözlem formu” kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda Beden Eğitimi’nde akademik öğrenme zamanı boyutlarında gruplar arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Bu çalışma sonucunda, akademik öğrenme zamanının en çok alıştırmaya yönteminde, daha sonra eşli çalışma yönteminde, en az ise komut yöntemiyle işlenen derslerde gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Gözel, ve Halat, (2010) ilköğretim okulu öğretmenlerinin zaman yönetimine ilişkin görüşlerini belirlemek ve branş değişkeninin zaman yönetimine ilişkin görüşlerine etkilerini bulma amacı ile bir araştırma yapmışlardır. Araştırma Denizli il genelinde 468 ilköğretim okulu öğretmenin katılımı ile gerçekleşmiştir. İlköğretim okulu öğretmenlerinin zaman yönetimi hakkındaki görüşlerini belirlemek için Britton ve Tesser (1991) tarafından geliştirilen Zaman Yönetimi Envanterlerinin 23 maddelik adaptasyonu olan "Zaman Yönetimi Anketi" uygulanmıştır. Ankette elde edilen nicel verilerin değerlendirmesinde betimsel istatistikler ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Bu çalışmada sonuç olarak; çalışmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin genel zaman yönetimi hakkındaki görüşleri "yüksek" düzeydedir. Ayrıca, branşın öğretmenlerin genel zaman yönetimine ilişkin görüşlerinde etkili bir değişken olduğu belirlenmiştir. Sınıf ve okulöncesi öğretmenlerinin zaman yönetimi becerileri diğer branş öğretmenlerinden daha düşük bulunmuştur.

Taş, (2010) ilköğretim okullarında sınıfta zaman kaybettiren etkinlikleri belirlemek amacıyla bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda, genel olarak sınıfta zaman kaybettiren etkinliklerin; sınıf öğretmenlerinde dersin işlenişinde; branş öğretmenlerinde dersin girişinde ve işlenişinde daha sıklıkla olduğu gözlenmiştir. Branş öğretmenlerinde, sınıf öğretmenlerine göre sınıfta zaman kaybettiren etkinlikler

konusunda cinsiyete göre anlamı bir fark görülmemiştir. Alt sosyal ekonomik çevreye sahip ilköğretim okullarında sınıfta zaman kaybettiren etkinlikler, orta ve üst sosyal ekonomik çevreye sahip okullara göre daha çok bulunmuştur.

Yıldırım ve diğ. (2007) beden eğitimi öğretmenleri ve öğretmen adaylarının derslerdeki akademik öğrenme sürelerinin analizini bulmak amacı ile bir çalışma yapmışlardır. Çalışmada amaç beden eğitimi öğretmenlerini ve öğretmen adaylarını, öğrenci davranışları ders içerikleri ve Beden Eğitiminde Akademik Öğrenme Süresi (AÖZ-BE) puanları yönünden karşılaştırmaktır. Çalışmaya 28 beden eğitimi öğretmeni ve 26 öğretmen adayı katılmıştır. Her öğretmenin 40 dakikalık birer dersi videoya kayıt edilmiş ve AÖZ-BE gözlem formu kullanılarak analiz edilmiştir. Çok Yönlü Varyans Analizi (MANOVA) sonuçlarına göre iki öğretmen grubu arasında öğrenci davranışları, ders içeriği yönlerinden anlamlı farklılık bulunmuştur.

Uğur ve Fatih (2007) beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi yaklaşımları ve karşılaştıkları sorunları saptamak amacıyla bir araştırma yapmışlardır. Araştırma betimsel bir yöntem içermiştir. Araştırmada veri toplamak ortaöğretimde görev yapan öğretmenlere bir anket uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini, 2005-2006 öğretim yılı Ankara ili merkezindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı beden eğitimi öğretmenleri, örneklemini ise araştırmanın grubundan tesadüfi örneklem metodu ile seçilen 190 beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada sonuç olarak; beden eğitim öğretmenlerinin sınıf yönetimi modellerinden, tepkisel yöntemi kullandıkları ve dersin işlenmesi için gerekli tesis, araç-gereç, fiziksel mekan, idare ve diğer branş öğretmenlerinden destek alamamak, ailelerin ilgisizliği, öğrencilerin kıyafet sorunları ile karşılaştıkları ve beden eğitimi müfredat programlarının tam olarak uygulamasının yapılamadığı söylenebilir sonucuna ulaşmışlardır.

Çiçek ve diğ. (2004)'de beden eğitimi öğretmen adaylarının sınıf organizasyonu ve ders zamanı kullanımı davranışlarını analize etmek için bir araştırma yapmışlardır. Araştırmaya Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), beden eğitimi ve spor bölümü son sınıfına devam eden 2001-2002 öğretim yılında öğretmenlik uygulaması dersini alan 30 öğrenci katılmıştır (27 erkek, 3 bayan). Sınıf yönetimi davranışlarından ders içi ayrılan

zamanın etkin kullanımı, sınıf organizasyonu ve motor aktivitelere katılma düzeyine ilişkin davranışların analizi için gözlem formu araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Video kayıtlarının tamamlanmasından sonra görüntüler gözlem formunda yer alan kriterler doğrultusunda iki araştırmacı tarafından değerlendirilerek analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler (ortalama, yüzde ve sıklık) kullanılmıştır. Öğretmen adayları ders süresinin yarısına yakını (%47) uygulamalar için kullanmaktadırlar. Dersin %20'si rutin etkinlikler ve uygulamalar dışındaki; bekleme, malzeme taşıma, egzersizler arası geçişler için kullanıldığı görülmektedir. Uygulamaların %53'ünde egzersizin süresi boyunca aktif olan öğrenci sayısı bir ya da iki kişidir. Öğrencilerin tamamının aktif olarak yer aldığı uygulamaların oranı %32'dir. Öğrencilerin tak başına ya da eşli olarak katıldıkları egzersizlerin oranı %27'dir. Sonuç olarak öğretmen adaylarının uygulamalar için yeterli zamanın sağlanması yönünden zaman yönetiminde etkili oldukları, ancak bu süreçte öğrencilerin uygulamalara aktif katılımlarını artırıcı sınıf organizasyonlarını geliştirmeye ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

Alay ve Koçak (2003) farklı cinsiyetteki üniversite öğrencilerinin, zaman yönetimi ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Araştırmaya katılan 361 üniversite öğrencisine üç alt boyuttan oluşan Zaman Yönetimi Anketi (ZYA) uygulanmış ve akademik başarı ölçütü olarak; çalışmaya katılan öğrencilerin Genel Akademik Not Ortalamaları (GANO) üniversite kayıtlarından elde edilmiştir. Bulgular, öğrencilerin akademik başarıları ile zaman yönetimi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir.

2.2.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar

2.2.2.1. FEK ile ilgili yurt dışında yapılan araştırmalar

Haris, Cale ve Musson (2007)' un belirttiğine göre; Lawrence (2003) TOP Oyun ve TOP Spor programlarının Milton Keynes'teki okullardaki etkisi üzerinde küçük

çaplı bir araştırma yapmışlardır. Bulgularına göre okulların programa yüksek katılım seviyesine sahip olduğunu ortaya çıkmıştır. Hem çalışanların hem de öğrencilerin bu kaynaklardan faydalandığı ortaya çıkmıştır. Bu faydalar arasında öğrencilerin beden eğitimine karşı daha olumlu yaklaşım sergilemeleri ve beden eğitimi derslerine katılım seviyelerinin artması belirtilmiştir. Lawrence (2003) ayrıca yaptığı çalışmada konu ile ilgili bazı sorunlar arasında, TOPs eğitimini almayan öğretmen oranının yüksek olmasını, TOPs programlarını anlayabilmek için öğretmenlerin birden fazla kursa katılmaları gerektiğini, ilkokulda ve beden eğitimi için ayrılan zamanın sınırlı olmasını ve okul gelişim planlarında beden eğitiminin öncelikli olamamasını rapor etmiştir. Bununla birlikte Lawrence (2003)'a göre programın etkisine karşı bir sınırlama da kaynak kartların potansiyel kullanımının bazı öğretmenler tarafından anlaşılamaması olarak düşünülebilir ki, bunun sebebi de programın beden eğitimi müfredatının bütün parçası olacağını kanıt olmamasıdır (Harris, Cale ve Musson, 2007; akt: Usluoğlu, 2014).

Hunt (1998) Hereford ve Worcester'da seçtiği ilkokullarda TOPs Oyun ve TOPs Spor programlarının oyun öğretime etkileri hakkında Spode'un çalışmasını genişletir nitelikte bir yıl sonra bir araştırma yapmıştır. Hunt (1998)'da seçtiği ilkokullarda oyun öğretimi üzerinde TOP programlarının olumlu etkiye sahip olduğunu belirtmiştir. Özellikle, öğretmenler TOPs programlarının onların özgüvenlerini rekabet ruhunu geliştirdiğini, daha fazla fiziksel ve entellektüel zorluklar sunulmasına rağmen öğrencini beklentisini artırdığını, daha etkili organizasyon yöntemleri kullanımına katkı sağladığını, öğretmenin daha geniş kapsamlı olarak katılımını sağladığını ve öğrenci gruplarına faydası olduğunu, öğrencinin derste daha fazla aktif olmasını ve dersin daha eğlenceli geçmesine olanak sağladığını ve verilen görevlerin daha çok amaca yönelik olmasına katkı sağladığını belirtmiştir. TOPs programlarının sınırlılıkları olarak ise, fazla katılımcı olduğunda ihtiyaçları karşılamada zorlular yaşandığı rapor edilmiştir. Hunt (1998) ilkokul öğretmenlerinin öğrencilerin ihtiyaçlarına karşılık verebilmek, TOPs program kartlarının okulun Beden Eğitimi programları ile ilişkisini kurmak, gözlem yeteneğini geliştirmek, oyun ilişkilerinin ve oyun bilgisinin anlaşılması gibi konularda daha fazla destek ve gelişme ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir.

1997'de Spode TOP Oyun ve TOP Sporun Batı Midland'de sekiz ilkokulda oyun öğretiminin kalitesi üzerindeki etkisini inceleyen değerlendirmeli durum çalışması yapmıştır. TOPs programlarının genellikle bu okullardaki oyun öğretiminde faydalı etkisi olduğunu bulmuştur ve öğretmenler tarafından şu olumlu etkiler rapor edilmiştir: öğrencilerden yüksek beklenti, daha net öğrenme amaçları, yetenek geliştirme ilkelerinin anlaşılmasını artırmak, daha çok amaca yönelik görevlerin seçilmesi, öğrencilerin farklı yeteneklerini keşfedilmesine olanak sağlamak, daha özel ve bilgilendirici geri dönütün geliştirilmesi, öğrencinin derse daha aktif bir şekilde derse katılımı, var olan kaynakların daha faydalı olarak kullanılması. Spode (1997) aynı zamanda öğrencilerin görüşlerini de rapor etmiş ve öğrencilerin motivasyon seviyelerinin daha yüksek olduğunu, yapılan görevde daha uzun bir süre odaklanabildiklerini, daha fazla katılım oranlarına sahip olduklarını rapor etmiştir. Fakat sadece bir kaç öğretmen öğrencilerinin beden eğitimi dersinde gözle görülür bir gelişime sahip olmadığını belirtmiştir. Ayrıca TOPs programlarının yerel yöneticiler tarafından desteklenirse ilkokul kapsamında ulusal olarak beden eğitiminde oyun öğretiminin kalitesini önemli bir şekilde etkileyeceğini söyleyerek araştırmasını sonlandırmıştır. (Harris, Cale ve Musson, 2007; akt: Usluoğlu, 2014).

2.2.3. Akademik öğrenme zamanı ile ilgili yapılan araştırmalar

Derri, Emmanouilidou ve Vassiliadou (2007) yaptıkları çalışmada, beden eğitimi dersinin zaman değişkenleri ve temel hareket becerileri edinimi ve öğrenme arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmaya 110 birinci sınıf öğrencisi ve onların 6 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Öğrencilerin atma ve yakalama becerileri hem nitel hem de nicel olarak ön test - son test ve kalıcılık testi ile sınanmıştır. Nicel beceri performansının değerlendirilmesi için kaba motor gelişim testi (The Test of Gross Motor Development), nitel beceri performansının değerlendirilmesi için Michigan Eğitimi Değerlendirme Programı kullanılmıştır. Çalışmada baş üstü atma ve yakalama ünitesi sekiz ders saati işlenmiştir. Çalışmaya toplam 36 öğrenci katılmış, (6 öğrenci X 6 okul) ve derslerde videoya kaydedilen motor davranışları Parker (1989) tarafından geliştirilen Beden Eğitiminde Akademik Öğrenme Zamanı (ALT-PE) analiz edilmiştir.

Öğrencilerin başarıları ve AÖZ-BE boyutları arasındaki korelasyon analizi, beceri kazanımı, öğrenme ve AÖZ-BE boyutları arasında önemli bir ilişki olduğunu göstermiştir. Beceri uygulamalarına ayrılmış zamanın, konuyla ilgisiz davranışlar ya da oyunlara harcanan zamanın aksine beceri öğrenimine katkıda bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Sau-Ching (1999) Hong Kong'da yerel ortaöğretim beden eğitimi derslerinde öğretmen davranışları ve öğrencilerin akademik öğrenme süreleri arasındaki ilişkiyi incelemek üzere bir çalışma yapmıştır. Çalışmadaki katılımcılar 12 genç ortaokul beden eğitimi öğretmeni ve onların beden eğitimi sınıflarıdır. Öğretmen davranışları verilerini toplamak için Arizona Eyalet Üniversitesi gözlem aracı kullanılmıştır. Akademik öğrenme zamanı beden eğitimi aracı öğrencilerin uygun motor aktiviteleri üzerindeki verileri toplamak için kullanılmıştır. Her bir öğretmen ve onların öğrencileri 4 ayrı sınıfta gözlemlenmiştir. Araştırmada sonuç olarak; beden eğitimi ve spor derslerinde öğrenciler akademik öğrenme sürelerinin 1/3'ünü harcamışlardır. Öğretmen davranışlarının en yaygın harcandığı zaman aralığı ders başı, ders esnası, yönetim ve sessizliktir. Pearson Momentler Çarpımı Kolerasyonu dersin başlangıcı, ders esnası ve yönetim ile öğrenci AÖZ-BE ile arasında önemli ilişkiler olduğunu göstermiştir.

Hastie (1994) öğrenci sorumluluğunun daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve öğrenci katılımının yüksek seviyelerle ilişkilendirilen öğretmen davranışlarını ölçmek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Çalışmada bir ortaokul da voleybol ünitesi boyunca öğretmenlerden verileri toplamak için iki gözlem aracı kullanmıştır. Sonuçlar; daha etkili bir öğretmenin (AÖZ-BE tarafından ölçülen) müdahaleli bir öğretim ve eş zamanlı eğitimin fonksiyonel davranışlarında daha fazla ders zamanı harcadığını, oysa daha az etkili öğretmenlerin gözlem gibi etkileşimli olmayan davranışlara daha fazla ders zamanı harcadığını göstermiştir. Ayrıca; etkili ve daha az etkili öğretmeleri birbirinden ayıran öğretim davranışlarından birinin uygun dönütler verme olduğunu belirlenmiştir.

Silverman ve diğ. (1984) beden eğitiminde akademik öğrenme zamanı değişkenleri üzerine bir araştırma yapmışlardır. Yapılan çalışmada, toplam ders

zamanının %17.1'nin motor etkinlik zamanına, %11.5'nin basit ve zor motor etkinlik zamanına, %33.6'sının katılım zamanına ayrıldığını belirtmişlerdir.

III. BÖLÜM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin çözümlemesi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3. Yöntem

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışmanın modelini yarı deneysel çalışma desenlerinden eşitlenmemiş kontrol gruplu model oluşturmaktadır. Bu araştırmanın bağımlı değişkenini FEK ve geleneksel anlayışla yapılan öğretim oluştururken, bağımsız değişkeni ise akademik öğrenme zamanıdır.

Eşitlenmiş kontrol gruplu model, aslında, ön test-son test kontrol gruplu modele benzer. Aralarındaki tek ve önemli ayrılık, burada grupların gelişigüzel oluşmasıdır. Modelin simgesel görünümü:

G1	O 1.1	X	O 1.2
G2	O 2.1		O 2.2

Modelde, grupların yansız atama yoluyla eşitlenmeleri için özel bir çaba harcanmıyor. Ancak, katılanların benzer nitelikte olmalarına olabildiğince özen gösterilir. Ayrıca bunlardan hangisinin deney, hangisinin kontrol grubu olacağı da yansız bir seçimle kararlaştırılır (Karasar, 2003).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubunu, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Bolu İli Mudurnu İlçesinde bulunan Mudurnu Ortaokulu 6. ve 7. sınıflarında okuyan öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmaya deney grubunu oluşturan 6/A ve 7/A sınıflarından 22 kız, 18 erkek öğrenci olmak üzere toplamda 40 öğrenci katılmıştır. Kontrol grubunda ise 6/B ve 7/B sınıflarından 25 kız, 22 erkek olmak üzere toplamda 48 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya 6. ve 7. sınıflardan ikişer şube belirlenmiş ve her sınıf düzeyinden birer şubede beden eğitimi ve spor dersi FEK kullanılarak, diğer şubelerde ise FEK kullanılmadan dersler işlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Araştırmada verileri toplamak için yapılandırılmış alan çalışması gözlem tekniği kullanılmıştır. Yapılandırılmış doğal gözlem özel bir zaman ya da koşuldaki davranışların kaydedilmesidir. Gözlenecek davranışlar, araştırmacının ilgisini çeken ve kaydetmeyi daha önceden planladığı davranışlardır (Hovardaoğlu, 2000; aktaran: Munusturlar, 2012).

Araştırmada gözlenecek olan öğrenciler iki gruba ayrılmıştır. Her sınıf düzeyinden (6 ve 7. sınıflar) birer şubede, beden eğitimi ve spor derslerinde FEK kullanılarak ders işlenirken, diğer gruba ise geleneksel aylayışı benimseyen tekniklerle dersler işlenmiştir. Aşağıdaki tabloda çalışma gruplarında işlenen derslerin görünüşü belirtilmiştir.

Tablo 3.1: Çalışma gruplarında işlenen derslerin görünüşü

Grup	Deney	Kontrol
6. sınıf	FEK ile (6 hafta)	Geleneksel anlayışla (6 hafta)
7. sınıf	FEK ile (6 hafta)	Geleneksel anlayışla(6 hafta)

Öğrencilerin video kaydına alınmalarından önce Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden ve Mudurnu İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğü'nden, uygulamanın

yapılacağı okul yönetiminden ve kamera kaydına alınacak sınıflardaki tüm öğrenciler ve velilerinden gerekli izinler alınmıştır.

Hem deney, hem de kontrol gruplarında bulunan öğrenciler, 80 dakikalık bir beden eğitimi dersi sürecinde doğal ortamlarında dersin 40 dakikasında video kaydına alınmışlardır. Video kamera tüm öğrencileri, sınıf ortamını ve öğretmeni görüntüleyebilecek bir konuma yerleştirilmiştir. Video kayıtları 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde toplam 6 hafta süresince alınmıştır. Her uygulama sonrası kayıt edilen gözlemler bilgisayar ortamına aktarılmış ve gerekli gözlemler yapılmıştır.

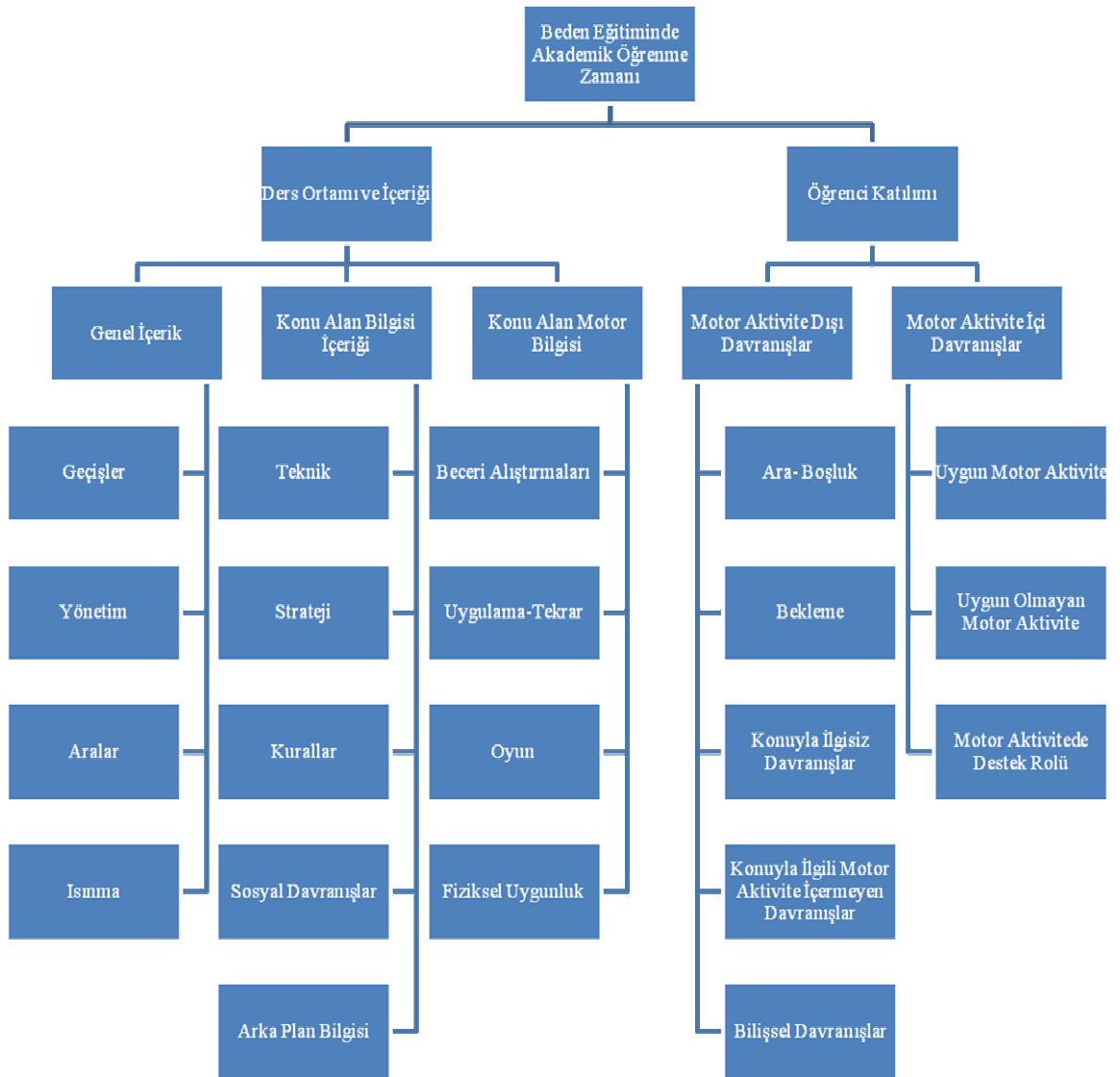
3.3.1. Gözlem aracı

Video kayıtlarının değerlendirilmesinde Parker (1989) tarafından geliştirilen beden eğitiminde AÖZ-BE sistematik gözlem aracı kullanılmıştır. Beden eğitimi derslerinde fiziksel aktivitenin hem teorik, hem de uygulama boyutları olduğundan öğrenci başarısını değerlendirmek oldukça zordur. AÖZ-BE gözlem aracı, sınıf içi etkinliklerin nelerden oluştuğu, öğrencilerin ders süresi boyunca neler yaptığı ve ders süresinin ne kadarlık bölümünde uygun fiziksel aktiviteye katıldığı konusunda bilgi sağlayan etkili bir araçtır (Anderson, 1983, aktaran: Munusturlar, 2014). Parker'ın geliştirdiği bu gözlem aracı iki temel alan ve bu temel alanlarının altında yer alan farklı boyut ve alt boyutlardan oluşturmuştur. Ders ortamı ve içeriği temel alanı, sınıfta ayrılmış zaman içerisinde meydana gelen etkinlik ve davranışlar hakkında bilgi sağlar. Ders ortamı içeriği temel alanı, ders üresinde genel içerik boyutuna ait; geçişler, yönetim aralar ve ısınma alt boyutlarından, konu alan bilgisi boyutuna ait; teknik, strateji, kurallar, sosyal davranışlar ve arka plan bilgisi alt boyutlarından, konu alan motor bilgisi boyutuna ait; beceri alıştırmaları, uygulama- tekrar, oyun ve fiziksel uygunluk alt boyutlarından oluşmaktadır.

İkinci temel alan ise öğrenci katılımıdır. Öğrenci katılımı temel alanı, motor aktivite dışı davranışlar boyutuna ait; ara-boşluk, bekleme, konuyla ilgisiz davranışlar, konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar ve bilişsel davranışlar alt

boyutlarından ve motor aktivite içi davranışlar boyutuna ait; uygun motor aktivite, uygun olmayan motor aktivite ve motor aktivitede destek rolü alt boyutlarından oluşarak, bu boyutlar ve alt boyutlar hakkında bilgi sağlamaktadır (Parker,1989; Siendentop, Mand, ve Taggart, 1989: aktaran: Munusturlar, 2011).

Beden eğitiminde AÖZ'e ait temel alanlar, boyutlar ve alt boyutlara ait bilgiler şekil 3.1'de verilmiştir.

Şekil 3.1: Beden Eğitiminde Akademik Öğrenme Zamanına Ait Temel Alanlar, Boyutlar ve Alt Boyutlar (Parker, 1989; Yıldırım, 2003).

Beden eğitiminde akademik öğrenme zamanına (AÖZ-BE) ait temel alanlar, boyutlar ve alt boyutlara ait açıklamalar aşağıda sunulmuştur.

1. Ders Ortamı ve İçeriği

Ders ortamı ve içeriği, bireysel öğrenci davranışlarını içeren düzenlemeleri tanımlar. Bu temel alan; genel içerik, konu alan bilgisi içeriği ve konu alan motor bilgisi içeriği olarak üç boyuttan oluşmaktadır.

a-) Genel İçerik: Öğrencilerin beden eğitimi aktivitelerine katılımlarıyla ilgili olmayan ders zamanıdır. Dört alt boyuttan oluşur.

- Geçiş (G): Öğretimle ilişkili yönetsel ve organizasyonel aktivitelere ayrılan zaman.
- Yönetim (Y): Öğretim ile ilişkili olmayan sınıf yönetimiyle ilgili aktivitelere ayrılan zaman.
- Ara (A): Ders konusuyla ilgili olmayan bir konunun konuşulduğu veya dinlemeye ayrılan zaman.
- Isınma (I): Rutin olarak beden eğitimi derslerinin gereğine uygun olarak yapılan ısınmaya ayrılan zaman.

b-) Konu Alan Bilgisi İçeriği: Beden eğitimi dersi içeriği ile ilgili bilgilere yönelik planlanmış zamandır. Beş alt boyuttan oluşur.

- Teknik (T): Bir motor becerinin fiziksel formunu içeren bilgiye ayrılan zaman.
- Strateji (S): Bireysel ya da grup olarak bir hareketin nasıl yapılacağının plan ile ilgili bilgi aktarmaya hazırlanan zaman.
- Kurallar (K): Konu ile ilgili aktivitelerin, kurallarının açıklanmasına ayrılan zaman.
- Sosyal Davranışlar (SO): Aktivitenin içerisinde uygun olan ya da olmayan davranışlar ile ilgili bilgi vermeye ayrılan zaman.
- Arka Plan Bilgisi (AP): Konu ile ilgili tarihsel bilgiler, önemli sporcular, alışkanlıklar, rekorlar ve önemine yönelik bilgi aktarmaya ayrılan zaman.

c-) Konu Alan Motor Bilgisi İçeriği: Beden eğitimi aktivitelerinde fiziksel katılıma yönelik planlanmış zamandır. Dört alt boyuttan oluşur.

- **Beceri Alıştırmaları (BA):** Bir becerinin geliştirilmesine yönelik hedeflere öncelik verilen, beceri basamaklamaları ve beceri alıştırmalarına ayrılan zaman.
- **Uygulama- Tekrar (UT):** Bir beceri uygulanırken ya da doğal şekliyle yapılarak canlandırıldığı ortamda dönüt düzeltmeye ayrılan zaman.
- **Oyun (O):** Öğretmenin müdahalesinin olmadığı bir mücadele ya da bir oyun içinde beceri uygulamalarına ayrılan zaman.
- **Fitness (F):** Fiziksel uygunluk parametrelerini geliştirmeye yönelik aktivitelere ayrılan zaman.

2. Öğrenci Katılımı

Öğrenci katılımı temel alanı, ders ortamı ve içeriği temel alanında tarif edilen uygulamalara öğrencilerin bireysel olarak nasıl davranış sergilediklerini tanımlar. Öğrenci katılımı temel alanı, motor aktivite dışı davranışlar ve motor aktivite içi davranışlar olarak iki boyuttan oluşmaktadır.

a-) Motor Aktivite İçi Davranışlar: Konu ile ilgili hedeflenen motor aktivitelerin dışındaki herhangi öğrenci katılımı davranışları.

- **Ara- Boşluk (BO):** Öğrenci devam eden aktiviteye ilgisiz kalarak, öğretimle ilgili olmayan başka bir şey ile ilgilenir.
- **Bekleme (BE):** Öğrenci uygulamayı tamamlamış ve bir sonraki uygulama ya da bir kez daha tekrar etmek için beklemektedir.
- **Konuyla İlgisiz Davranışlar (Kİ):** Öğrenci diğerlerinden farklı bir aktivite ya da davranışta bulunmaktadır.
- **Konuyla İlgili Ancak Motor Aktivite İçermeyen Davranışlar (Mİ):** Öğrenci konuyla ilgilidir ancak, davranışı motor aktivite içermemektedir (yönetim, geçiş, ısınma vb.).
- **Bilişsel Davranış (BD):** Konu ile ilgili bilişsel davranış sergilemektedir.

b-)Motor Aktivite İçi Davranışlar: Dersin hedeflerine yönelik gösterilmiş konuyla ilgili motor katılım davranışlarıdır. Motor aktivite dışı davranışlar boyutunda da öğrencinin motor aktiviteye katılımı söz konusudur, ancak bu katılım motor aktivite içi davranışlar boyutundaki gibi konu ile ilgili hedeflenmiş aktivitelere değildir.

- Uygun Motor Aktivite (MA): Öğrenci yüksek doğrulukta, amaca uygun motor aktiviteye katılmaktadır.
- Uygun Olmayan Motor Aktivite (MO): Öğrenci konu ile ilgili gösterilen motor aktiviteyi uygulamaya çalışıyordur, ancak beceri çok kolay yada çok zor olduğundan ders amaçları gerçekleşmemektedir.
- Motor Aktivitede Destek Rolü (MD): Öğrenci konu alan motor bilgisi içeriğinde gerçekleşen bir aktivitede arkadaşlarına yardımcı bir görevde yer almaktadır.

3.4. Verilerin İşlenmesi

Video kayıtlarından verilerin ayrıştırılmasında, altı saniye izle ve altı saniye kaydet gözlem yöntemi kullanılmıştır (Parker, 1989). Altışar saniyelik araların belirlenmesi için daha önceden hazırlanmış her altı saniyede birbirini takip eden "izle" ve "kaydet" komutları içeren bir ses bandından yararlanılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen video çekimlerinin değerlendirilmesinde, değerlendirme ilk olarak sınıfta tahmini olarak üç farklı motor beceri seviyesine sahip öğrenci belirlenmiştir. Daha sonrasında altı saniye izle ve altı saniye kaydet gözlem yöntemiyle bu öğrencilerin her birinin o esnada yaptığı etkinliğe bağlı olarak gözlem aracında yer alan temel alan, boyut ve alt boyutlara uygun bir şekilde etkinliğe kodlanmıştır (Parker, 1989). Ders süresi içerisindeki boyut ve alt boyutların sürelerini hesaplamak amacıyla, kaydedilen her davranış ve etkinlik altı saniye ile çarpılarak toplam boyut ve alt süreleri elde edilmiştir.

AÖZ-BE verilerini değerlendirirken kaşıma çıkan en temel ve basit yöntem, toplam gözlem verilerinin yüzdeleri üzerinden inceleme yapılmasıdır. Metzler (1983)

bu sürecin üç basamaktan oluştuğunu ifade etmektedir. Öncelikle gözlem aracı üzerindeki hatalı veriler ve kayıp veriler tespit edilerek gözlem yapılan her öğrenci için ayrı ayrı hesaplanır. Daha sonra, veriler tablolastırılarak her davranış kategorisi için frekanslar (saniye cinsi) toplam gözlem sayısına (saniye cinsinden toplam süre) bölünerek bir yüzdelik ifadeye çevrilir. Örneğin; eğer akademik öğrenme süresi değerine ihtiyacımız var ise; tüm "uygun motor aktivite" (MA) gözlemleri tespit edilerek hesaplanır ve toplam gözlem süresine bölünerek akademik öğrenme süresine ait yüzdelik ifade elde edilir. Eğer toplam gözlem süresi yüzdelik değer ile çarpılırsa toplam akademik öğrenme süresi elde edilecektir. Son olarak ise eğer istenirse bu uygulama ders ortamı ve içeriği temel alanı ile öğrenci katılımı temel alanı altında yer alan tüm ana boyut ve alt boyutlar için uygulanır. Bu işlemin sonunda her boyut için bir yüzdelik ifade elde edilebilir (Parker, 1989, 203). Literatüre bağlı olarak verilerin değerlendirilmesi süreci uygulanarak araştırmadaki her boyut ve alt boyuta ait verilerden yüzdelik ifadeler elde edilmiştir. Bu bilgiler ışığında, bu çalışmada AÖZ-BE'yi bulmak için Parker (1989)'un birinci açıklaması doğrultusunda, uygun motor aktivite süresinin toplam gözlem süresine bölümü ile elde edilen yol kullanılmıştır. Bu nedenle, çalışmada deney ve kontrol grupları için elde edilen uygun motor aktivite sürelerinin yüzdeleri aynı zamanda AÖZ-BE' nin de göstergesi olarak kullanılmıştır.

Çalışmaya her sınıf düzeyinden, her hafta, kontrol grubundan üç öğrenci (düşük, orta ve yüksek devinışsel becerilere sahip) ve deney grubundan üç öğrenci (düşük, orta ve yüksek devinışsel becerilere sahip) katılmış ve kamera kaydıyla gözlenecektir. Bir başka deyişle her iki grup için her hafta 6 öğrenci toplamda 36 öğrenci bir sınıf düzeyi için gözlenmiştir. İki farklı sınıf düzeyi için toplamda 72 öğrenci; 32 öğrenci, deney grubu, 32 öğrenci kontrol grubu olarak gözlenmiştir. Çalışma süresi 6 hafta sürmüştür.

3.5. İşlem Süreci

Araştırma süresince deney grubunda dersler 6 hafta boyunca fiziksel etkinlik kartlarındaki etkinlikler kullanılarak işlenmiştir. Deney gruplarında FEK kullanılarak

ders işlenen sınıflarda daha önceki zamanlarda FEK' lerle ders hiç işlenmemiştir. Dolayısıyla öğrenciler kartları ilk bu çalışma ile tanımışlardır. FEK' lerle deney grubunda ders işleyen araştırmacı, okulun beden eğitimi ve spor dersi yıllık planına uygun olarak, her hafta uygun kartları seçip günlük planlar hazırlamıştır. Çalışmanın başında hazırlanan bu planlar beden eğitimi ve spor öğretiminde uzman bir akademisyene kontrol ettirilmiş ve gelen görüşler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Günlük planlar rehberliğinde öğretmen kartlarda bulunan oyun ya da becerileri öğrencilere ilk olarak kendisi göstermiş, daha sonra tüm öğrencilerin aktif katılımı ile öğrencilere uygulatarak derslerini işlemiştir. Derslerin ısınma amaçlı olarak ağırlıklı sarı kartlar, gelişme kısmında ise ağırlıklı olarak mor kartlar kullanılarak dersler işlenmiştir. Her derste en az 40 dakika kartlardaki oyun ve etkinlikler uygulanmıştır.

Kontrol grubunda ise 6 hafta boyunca dersler okulun beden eğitimi ve spor öğretmeni tarafından yıllık plana bağlı olarak geleneksel anlayışı oluşturan komut, alıştırma, anlatım ve gösterip yaptırma yöntemleri kullanılarak işlenmiştir. Öğretmen dersin başında 5 dakika ısınma bölümünü yaptırdıktan sonra, o günkü ders kazanımına ait beceriyi sözlü olarak anlatmış ve göstermiş, daha sonrasında beceriye uygun bir kaç alıştırma yaklaşık 10 dakika süre ile yaptırıp, dersin kalan kısmında sınıfa oyun oynatmıştır.

3.6. Verilerin Çözümlemesi

Çalışmada elde edilen verilerin çözümlemesinde yüzde, frekans ve bağımsız gruplar t testi istatistikleri kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

IV. BÖLÜM

4. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmaya ait bulgular ve bulguların yorumlanmasına yer verilmiştir.

4.1. Bulgular

FEK'in beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanına (AÖZ-BE) ilişkin temel alanlara, boyutlara ve alt boyutlara etkisinin olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bu araştırmada, araştırmanın problemi çerçevesinde elde edilen bulgular yer almaktadır.

Aşağıda alt problemlere göre, araştırmanın yapıldığı deney ve kontrol arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığını bulmak için uygulanan istatistiksel testlerin sonuçları tablolastırılmış ve sunulmuştur.

4.1.1. Alt problem 1'e ait bulgular

Bu araştırmanın 1. alt problemini "FEK ile işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından ders ortamı ve içeriğine ilişkin zaman yüzdeleri nedir?" sorusu oluşturmaktadır. Bu problemi çözümleyebilmek için FEK ile 6 hafta boyunca ders işleyen deney grubundaki 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin ders ortamı ve içeriği temel alanına ait aritmetik ortalama (yüzde) ve standart sapma değerleri Tablo 4.1'de verilmiştir.

Tablo 4.1. Deney grubu öğrencilerinin ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin zaman yüzdeleri

Boyutlar		6.sınıf			7.sınıf		
		N	$\bar{X}$ (%)	Ss	N	$\bar{X}$ (%)	Ss
Genel İçerik	Geçişler	6	10.50	3.59	6	8.08	3.54
	Yönetim	6	4.33	2.32	6	11.58	6.11
	Aralar	6	0.25	0.61	6	0.00	0.00
	Isınma	6	1.92	2.54	6	5.00	4.12
	Toplam	6	17.00	9.06	6	24.66	13.77
Konu Alan Bilgisi	Teknik	6	8.42	4.44	6	9.75	7.38
	Strateji	6	0.16	0.27	6	0.33	0.82
	Kurallar	6	11.75	7.72	6	9.17	5.62
	Sosyal Dav.	6	1.33	1.13	6	1.00	1.00
	Arka P. Bil.	6	1.00	1.34	6	1.00	1.45
	Toplam	6	22.66	14.9	6	21.25	16.27
Konu Alan Motor Bilgisi	Beceri Alış.	6	40.25	9.16	6	41.58	17.17
	Uygu-tekrar	6	1.92	3.61	6	1.75	2.48
	Oyun	6	9	7.29	6	11.58	10.56
	Fizik. Uyg.	6	0.00	0.00	6	0.00	0.00
	Toplam	6	51.17	20.06	6	54.91	30.21

Tablo 4.1 incelendiğinde, deney grubunu oluşturan 6. sınıf öğrencilerinde 6 hafta boyunca FEK ile işlenen derslerin %17' sini genel içerik boyutu için, %22.66' sı konu alan bilgisi boyutu için ve %51.17' si konu alan motor bilgisi boyutu için ayrılırken, 7. sınıf öğrencilerinde işlenen derslerde bu oran genel içerik boyutu için %24.66, konu alan bilgisi boyutu için %21.25 ve konu alan motor bilgisi boyutu için %54.91 oranında zaman ayrıldığı belirlenmiştir.

Deney grubundaki öğrencilerde FEK ile işlenen derslerde harcanan zamanlar incelendiğinde, 6. sınıfta işlenen derslerde geçişler alt boyutu için 40 dakikalık bir dersin %10.50 'si, yönetim alt boyutu için %4.33' ü, aralar alt boyutu için %0.25' i ve ısınma alt boyutu için %1.92' si ayrıldığı, 7.sınıf deney grubunda işlenen derslerde geçişler alt boyutu için %8.08, yönetim alt boyutu için %11.58 ve ısınma alt boyutu için ise %5' lik bir zaman dilimi ayrıldığı görülmüştür.

Bu sınıflar için konu alan bilgisi boyutunu oluşturan alt boyutlara ilişkin zaman yüzdeleri incelendiğinde, 6. sınıfta işlenen derslerde teknik alt boyutu için 40 dakikalık

bir dersin %8.42'si, strateji alt boyutu için %0.16'sı, kurallar alt boyutu için %11.75'i, sosyal davranışlar alt boyutu için %1.33 ve arka plan bilgisi alt boyutu için %1'lik bir zaman dilimi ayrıldığı görülürken, 7. sınıf deney grubunda işlenen derslerde teknik alt boyutu için %9.75, strateji alt boyutu için %0.33, kurallar alt boyutu için %9.17, sosyal davranışlar alt boyutu için %1.00 ve arka plan bilgisi alt boyutu için %1.00'lik bir zaman dilimi ayrıldığı belirlenmiştir.

Ders ortamı ve içeriği temel boyutunu oluşturan konu alan motor bilgisi boyutunu oluşturan alt boyutlara ilişkin zaman yüzdeleri incelendiğinde ise, 6. sınıfta işlenen derslerde beceri alıştırmaları alt boyutu için 40 dakikalık bir dersin %40.25'i, uygulama-tekrar alt boyutu için %1.92' si ve oyun alt boyutu için %9' u ayrılırken, 7.sınıf deney grubunda işlenen derslerde beceri alıştırmaları alt boyutu için %41.58, uygulama-tekrar alt boyutu için %1.75 ve oyun alt boyutu için %11.58'lik bir zaman dilimi ayrılmıştır. Bu boyutta yer alan fiziksel uygunluk alt boyutu için iki sınıfta da zaman ayrılmadığı gözlenmektedir.

4.1.2. Alt problem 2'ye ait bulgular

Bu araştırmanın 2. alt problemini Geleneksel anlayışla işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından ders ortamı ve içeriğine ilişkin zaman yüzdeleri nedir?" sorusu oluşturmaktadır. Bu problemi çözümleyebilmek için FEK' ler olmaksızın 6 hafta boyunca ders işleyen kontrol grubundaki 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin ders ortamı ve içeriği temel alanına ait aritmetik ortalama (yüzde) ve standart sapma değerleri Tablo 4.2'de verilmiştir.

Tablo 4.2. Kontrol grubu öğrencilerinin ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin zaman yüzdeleri

Boyutlar		N	6.sınıf X (%)	Ss	N	7.sınıf X (%)	Ss
Genel İçerik	Geçişler	6	4.33	2.32	6	5.25	1.86
	Yönetim	6	11.88	2.98	6	13.58	6.53
	Aralar	6	0.00	0.00	6	0.00	0.00
	Isınma	6	6.08	5.44	6	10.00	2.24
	Toplam	6	22.29	10.74	6	28.83	10.63
Konu Alan Bilgisi	Teknik	6	4.50	4.76	6	5.25	4.49
	Strateji	6	0.75	1.60	6	1.33	2.27
	Kurallar	6	6.83	1.44	6	11.42	5.49
	Sosyal Dav.	6	2.92	2.42	6	3.08	2.20
	Arka P. Bil.	6	0.92	1.28	6	2.08	2.04
	Toplam	6	15.92	11.5	6	23.16	16.49
Konu Alan Motor Bilgisi	Beceri Alış.	6	16.00	10.34	6	13.50	2.27
	Uygu-tekrar	6	0.67	1.03	6	1.25	1.37
	Oyun	6	42.25	13.50	6	31.17	10.83
	Fizik. Uyg.	6	1.00	1.10	6	2.08	2.31
	Toplam	6	59.92	14.6	6	48.00	16.78

Tablo 4.2 incelendiğinde, kontrol grubunu oluşturan 6. sınıf öğrencilerinde 6 hafta boyunca FEK'siz işlenen derslerin %22.29'u genel içerik boyutu için, %15.92'i konu alan bilgisi boyutu için ve %59.92'si konu alan motor bilgisi boyutu için ayrılırken, 7. sınıf öğrencilerinde işlenen derslerde genel içerik boyutu için %28.83, konu alan bilgisi boyutu için %23.16 ve konu alan motor bilgisi boyutu için %48.00 oranında zaman ayrıldığı belirlenmiştir.

Kontrol grubunda FEK'siz işlenen derslerde ders ortamı ve içeriği temel alanını oluşturan genel içerik boyutundaki alt boyutlarda harcanan zamanlar incelendiğinde, 6. sınıfta işlenen derslerde geçişler alt boyutu için 40 dakikalık bir dersin %4.33' ü, yönetim alt boyutu için %11.88' i ve ısınma alt boyutu için %6.08' i ayrılırken, 7.sınıf kontrol grubunda işlenen derslerde geçişler alt boyutu için %5.25, yönetim alt boyutu için %13.58, ısınma alt boyutu için ise %10'luk bir zaman dilimi ayrılmıştır.

Bu sınıflar için konu alan bilgisi boyutunu oluşturan alt boyutlara ilişkin zaman yüzdeleri incelendiğinde, 6. sınıfta işlenen derslerde teknik alt boyutu için 40 dakikalık

bir dersin %4.5' i, strateji alt boyutu için %0.75' i, kurallar alt boyutu için %6.83' ü, sosyal davranışlar alt boyutu için %2.92' si ve arka plan bilgisi alt boyutu için %0.92' si ayrılırken, 7.sınıf kontrol grubunda işlenen derslerde teknik alt boyutu için %5.25, strateji alt boyutu için %1.33, kurallar alt boyutu için %11.42, sosyal davranışlar alt boyutu için %3.08 ve arka plan bilgisi alt boyutu için %2.08' lik bir zaman dilimi ayrıldığı belirlenmiştir.

Ders ortamı ve içeriği temel boyutunu oluşturan konu alan motor bilgisi boyutunu oluşturan alt boyutlara ilişkin zaman yüzdeleri incelendiğinde ise, 6. sınıfta işlenen derslerde beceri alıştırmaları alt boyutu için 40 dakikalık bir dersin %16' sı, uygulama-tekrar alt boyutu için %0.67' si oyun alt boyutu için %42.25' i ve fiziksel uygunluk alt boyutu için %1.00' i ayrılırken, 7.sınıf kontrol grubunda işlenen derslerde beceri alıştırmaları alt boyutu için %13.50, uygulama-tekrar alt boyutu için %1.25 ve oyun alt boyutu için %31.17 ve fiziksel uygunluk alt boyutu için %2.08'lik bir zaman dilimi ayrıldığı gözlenmiştir.

4.1.3. Alt problem 3'e ait bulgular

Bu araştırmanın 3. alt problemini FEK kullanılarak ve FEK kullanılmadan işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından ders ortamı ve içeriğine ilişkin zaman yüzdeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorusu oluşturmaktadır. Bu problemi çözümleyebilmek için 6 hafta boyunca FEK' li ve FEK' siz ders işleyen 6. ve 7. sınıfta bulunan deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin ders ortamı ve içeriği temel alanını oluşturan boyutlara ait karşılaştırmaları bağımsız gruplar t testi ile yapılmış ve sonuçları Tablo 4.3, 4.4 ve 4.5' de verilmiştir.

Tablo 4.3. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin genel içerik boyutunu oluşturan alt boyutlara ait karşılaştırmaları

Genel İçerik	Gruplar	N	$\bar{X}$ (%)	Ss	SD	t	p
Geçişler	Deney	12	9.29	3.63	22	3.74	.001(**)
	Kontrol	12	4.79	2.06	22		
Yönetim	Deney	12	10.54	4.95	22	-1.088	.289
	Kontrol	12	12.73	4.92	22		
Aralar	Deney	12	0.13	0.43	22	1.00	.238
	Kontrol	12	0.00	0.00	22		
Isınma	Deney	12	3.46	3.64	22	-2.758	.011(*)
	Kontrol	12	8.04	4.46	22		

**p<0.05 **p<0.01

Tablo 4.3 incelendiğinde, genel içerik boyutunu oluşturan geçişler ($t_{(22)} = 3.74$, $p = .001$) ve ısınma ($t_{(22)} = -2.758$, $p = .011$) alt boyutlarında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı fark bulunurken, yönetim ve aralar alt boyutlarında iki grup arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). 6. ve 7. sınıflarda FEK ile ders işlenen deney grubunda geçişler için %9.29'luk zaman ayrılırken, bu oranın kontrol grubu için ise sadece %4.79 olduğu belirlenmiştir. Isınma alt boyutunda ise durum tam tersidir. Bu alt boyut için deney grubunda sadece %3.46 oranında zaman ayrılırken, kontrol grubunda %8.04 oranında zaman ayrıldığı belirlenmiştir.

Tablo 4.4. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin konu alanı bilgisi içeriği boyutunu oluşturan alt boyutlara ilişkin karşılaştırmaları

Konu Alanı Bilgisi İçeriği	Gruplar	N	$\bar{X}$ (%)	Ss	SD	t	p
Teknik	Deney	12	9.08	6.06	22	1.943	.065
	Kontrol	12	4.88	4.43	22		
Strateji	Deney	12	0.25	0.58	22	-1.379	.182
	Kontrol	12	1.04	1.90	22		
Kurallar	Deney	12	10.46	6.58	22	.579	.569
	Kontrol	12	9.13	4.51	22		
Sosyal Davranışlar	Deney	12	1.17	1.30	22	-2.609	.016**
	Kontrol	12	3.00	2.21	22		
Arka Plan Bilgisi	Kontrol	12	1.00	1.33	22	-.793	.436
	Kontrol	12	1.50	1.73	22		

* p<0.05

Tablo 4.4 incelendiğinde, konu alan bilgisi boyutunu oluşturan sosyal davranışlar ($t_{(22)} = -2.609$, $p = .016$) alt boyutunda deney ve kontrol grupları arasında

anlamlı fark bulunurken, bu boyutu oluşturan diğer alt boyutlar olan teknik, strateji, kurallar ve arka plan bilgisi alt boyutlarında iki grup arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0.05$). 6. ve 7. sınıflarda FEK ile ders işlenen deney grubunda sosyal davranışlar alt boyutu için %1.17' lik zaman ayrılırken, bu oranın kontrol grubu için %3.00 olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.5. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin konu alan motor bilgisi içeriği boyutunu oluşturan alt boyutlara ait karşılaştırmaları

Konu Alan Motor Bilgisi İçeriği	Gruplar	N	$\bar{X}$ (%)	Ss	SD	t	p
Beceri Alıştırmaları	Deney	12	40.92	13.14	22	5.841	.000**
	Kontrol	12	14.75	8.26	22		
Uygulama-Tekrar Oyun	Deney	12	1.83	2.96	22	.950	.352
	Kontrol	12	0.96	1.20	22		
Fiziksel Uygunluk	Deney	12	10.29	8.84	22	-5.875	.000**
	Kontrol	12	36.71	13.03	22		
	Deney	12	0.00	0.00	22	-2.943	.008**
	Kontrol	12	1.54	1.81	22		

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$

Tablo 4.5 incelendiğinde, konu alanı motor bilgisi içeriği boyutunu oluşturan beceri alıştırmaları ($t_{(22)} = 5.841$, $p = .000$), oyun ($t_{(22)} = -5.875$, $p = .000$) ve fiziksel uygunluk ($t_{(22)} = -2.943$, $p = .008$) alt boyutlarında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı fark bulunurken, uygulama-tekrar alt boyutunda iki grup arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($t_{(22)} = .950$, $p = .352$). 6. ve 7. sınıflarda FEK ile ders işlenen deney grubunda beceri alıştırmaları alt boyutu için %40.92'lik bir zaman ayrılırken, bu oranın kontrol grubu için ise sadece %14.75 olduğu belirlenmiştir. Oyun alt boyutu için deney grubunda sadece %10.29 oranında zaman ayrılırken, kontrol grubunda %36.71 oranında zaman ayrıldığı belirlenmiştir. FEK'lerin içerikleri oyun ağırlıklı olmasına rağmen oyun alt boyutuna kontrol grubunda daha fazla zaman ayrıldığı bulunmuştur. Buna sebep olarak kartların oyun etkinliklerinde bulunan becerilerin başka alt boyutlar altında da karşılık görmesi ve kodlanmış olması olarak düşünülmektedir. Benzer şekilde fiziksel uygunluk alt boyutu için deney grubunda hiç zaman ayrılmazken, kontrol grubunda bu boyut için %1.54 oranında zaman ayrıldığı belirlenmiştir.

4.1.4. Alt problem 4'e ait bulgular

Bu araştırmanın 4. alt problemini “FEK ile işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından öğrenci katılımına ilişkin zaman yüzdeleri nedir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu problemi çözümleyebilmek için ile 6 hafta boyunca ders işleyen deney grubundaki 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin öğrenci katılımı temel alanına ait aritmetik ortalama (yüzde) ve standart sapma değerleri Tablo 4.6’da verilmiştir.

Tablo 4.6. Deney grubu öğrencilerinin öğrenci katılımı temel alanına ilişkin zaman yüzdeleri

Boyutlar		N	6.sınıf $\bar{X}$ (%)	Ss	N	7.sınıf $\bar{X}$ (%)	Ss
Motor Aktivite Dışı Davranışlar	Ara -Boşluk	6	8.83	3.56	6	5.67	3.52
	Bekleme	6	1.92	1.59	6	1.58	1.02
	Konuyla İlgisiz Davranışlar	6	7.00	2.57	6	5.33	0.68
	Konuyla İlgili Davranışlar	6	14.08	4.26	6	20.42	5.54
	Bilişsel Davranışlar	6	7.17	2.60	6	6.92	4.59
	Toplam	6	39.00	14.6	6	39.62	15.35
Motor Aktivite İçi Davranışlar	Uygun Motor Aktivite	6	41.42	5.47	6	40.58	5.58
	Uygun Olmayan Motor Aktivite	6	15.67	3.75	6	14.75	1.81
	Motor Aktivitede Destek Rolü	6	4.08	2.92	6	4.75	3.98
	Toplam	6	61.17	12.14	6	60.08	11.37

Tablo 4.6. incelendiğinde, deney grubunu oluşturan 6.sınıf öğrencilerinde 6 hafta boyunca FEK ile işlenen derslerin motor aktivite dışı davranışlar boyutunun %8.83’ü ara-boşluk alt boyutu için, %1.92’si bekleme alt boyutu için %7.00’sinin, konuya ilgisiz davranışlar alt boyutu için, %14.8’ inin konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar alt boyutu için ve %7.17’ sinin bilişsel davranışlar alt boyutu için ayrıldığı görülürken; 7. sınıf deney grubu öğrencilerinde 6 hafta boyunca FEK ile işlenen derslerdeki sürelerin %5.67’si ara-boşluk alt boyutu için, %1.58’si bekleme alt boyutu için, %5.33’ ü konuyla ilgisi davranışlar alt boyutu için, %20.42’si konuyla ilgili ancak

motor aktivite içermeyen davranışlar alt boyutu için, %6.92' i bilişsel davranışlar alt boyutu için ayrıldığı görülmüştür.

Tablo 4.6 incelendiğinde, deney grubunu oluşturan 6.sınıf öğrencilerinde 6 hafta boyunca FEK ile işlenen derslerin motor aktivite içi davranışlar boyutunun %41.42'sinin uygun motor aktivite alt boyutu için, %15.67'sinin uygun olmayan motor aktivite boyutu için, %4.08'inin motor aktivite destek rolü alt boyutu için zaman olarak ayrıldığı görülmüştür. 7.sınıf deney grubu öğrencilerinde ise 6 hafta boyunca FEK ile işlenen derslerin motor aktivite içi davranışlar boyutunun %40.58' i uygun motor aktivite alt boyutu için, %14.75' i uygun olmayan motor aktivite alt boyutu için, %4.75' i de motor aktivitede destek rolü alt boyutuna zaman olarak ayrıldığı görülmüştür. 6. sınıf deney grubunda motor aktivite dışı davranışlara toplam %39.00 oranında zaman ayrılırken, 7. sınıf deney grubunda bu oranın benzer şekilde %39.92 olduğu belirlenmiştir. 6.sınıf deney grubunda motor aktivite içi davranışlara toplam %61.17 oranında zaman ayrılırken, 7. sınıf deney grubunda bu oranın %60.08 olduğu belirlenmiştir.

4.1.5 Alt problem 5'e ait bulgular

Bu araştırmanın 5. alt problemini Geleneksel anlayışla işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından öğrenci katılımına ilişkin zaman yüzdeleri nedir?" sorusu oluşturmaktadır. Bu problemi çözümleyebilmek için 6 hafta boyunca ders işleyen kontrol grubundaki 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin öğrenci katılımı temel alanına ait aritmetik ortalama (yüzde) ve standart sapma değerleri Tablo 4.7'de verilmiştir.

Tablo 4.7. Kontrol grubu öğrencilerinin öğrenci katılımı temel alanına ilişkin zaman yüzdeleri

Boyutlar		6. Sınıf			7. Sınıf		
		N	$\bar{X}$ (%)	Ss	N	$\bar{X}$ (%)	Ss
Motor Aktivite Dışı Davranışlar	Ara -Boşluk	6	6.17	2.94	6	5.25	1.86
	Bekleme	6	20.83	6.02	6	20.75	2.81
	Konuyla İlgisiz D.	6	12.75	4.51	6	16.67	3.83
	Konuyla İlgili Davranışlar	6	16.67	2.36	6	12.00	3.73
	Bilişsel Davranışlar	6	11.17	5.51	6	13.08	6.65
	Toplam	6	67.59	21.34	6	67.75	18.88
Motor Aktivite İçi Davranışlar	Uygun Motor Aktivite	6	13.08	5.59	6	10.92	1.53
	Uygun Olmayan Motor Aktivite	6	17.08	7.79	6	13.42	2.71
	Motor Aktivitede Destek Rolü	6	2.75	2.38	6	4.83	4.30
	Toplam	6	32.91	15.76	6	29.17	8.54

Tablo 4.7. incelendiğinde, kontrol grubunu oluşturan 6. sınıf öğrencilerinde 6 hafta boyunca geleneksel anlayışla işlenen derslerin motor aktivite dışı davranışlar boyutunun %6.17'sini ara-boşluk alt boyutu için, %20.83'ü bekleme alt boyutu için, %12.75'i konuyla ilgisiz davranışlar alt boyutu için, %16.67'si konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar alt boyutu için, %11.17'si bilişsel davranışlar alt boyutu için zaman olarak ayrıldığı görülürken; 7. sınıf kontrol grubu öğrencilerinde ise, %5.25' i ara-boşluk alt boyutu için, %20.75'i bekleme alt boyutu için, %16.67'si konuyla ilgisiz davranışlar alt boyutu için, %12.00'si konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar alt boyutu için, %13.08'i bilişsel davranışlar alt boyutu için zaman olarak ayrıldığı görülmüştür. 6. sınıf kontrol grubunda motor aktivite dışı davranışlara toplam %67.59 oranında zaman ayrılırken, 7. sınıf kontrol grubunda bu oranın benzer şekilde %67.75 olduğu belirlenmiştir. 6.sınıf kontrol grubunda motor aktivite içi davranışlara toplam %32.91 oranında zaman ayrılırken, 7. sınıf kontrol grubunda bu oranın %29.17 olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.7. incelendiğinde, kontrol grubunu oluşturan 6. sınıf öğrencilerinde 6 hafta boyunca geleneksel anlayışla işlenen derslerin motor aktivite içi davranışlar boyutunun %13.08 uygun motor aktivite alt boyutu için, %17.08'i uygun olmayan motor aktivite alt boyutu için, %2.75'i motor aktivitede destek rolü alt boyutu için

ayrıldığı görülmüştür. 7. sınıf kontrol grubu öğrencilerinde ise 6 hafta boyunca işlenen derslerin %10.92'sinin uygun motor aktivite alt boyutu için, %13.42'sinin uygun olmayan motor aktivite alt boyutu için ve %4.63'ünün ise motor aktivitede destek rolü alt boyutu için ayrıldığı görülmüştür.

4.1.6. Alt problem 6'ya ait bulgular

Bu araştırmanın 6. alt problemini "FEK kullanılarak ve FEK kullanılmadan işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temele alanlarından öğrenci katılımına ilişkin zaman yüzdeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorusu oluşturmaktadır. Bu problemi çözümleyebilmek için 6 hafta boyunca FEK' li ve FEK' siz ders işleyen 6. ve 7. sınıfta bulunan deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin öğrenci katılımı temel alanını oluşturan boyutlara ait karşılaştırmaları bağımsız gruplar t testi ile yapılmış ve sonuçları Tablo 4.8 ve 4.9.'da verilmiştir.

Tablo 4.8. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin motor aktivite dışı davranışlar boyutunu oluşturan alt boyutlara ait karşılaştırmaları

Motor Aktivite Dışı Davranışlar	Gruplar	N	$\bar{X}$ (%)	Ss	SD	t	p
Ara-Boşluk	Deney	12	7.25	3.76	22	1.198	.244
	Kontrol	12	5.71	2.40	22		
Bekleme	Deney	12	1.75	1.29	22	-14.152	.000**
	Kontrol	12	20.79	4.48	22		
Konuyla İlgisiz Davranışlar	Deney	12	6.17	1.99	22	-6.030	.000**
	Kontrol	12	14.71	4.48	22		
K.İ Motor Akt. İçermeyen	Deney	12	17.25	5.76	22	1.459	.159
	Kontrol	12	14.33	3.85	22		
Bilişsel Davranışlar	Deney	12	7.04	3.56	22	-2.553	.018*
	Kontrol	12	12.13	5.91	22		

* p < 0.05 **p < 0.01

Tablo 4.8 incelendiğinde, motor aktivite dışı davranışlar boyutunu oluşturan bekleme alt boyutunda ($t_{(22)} = -14.152$, $p = 0.00$), konuyla ilgisiz davranışlar alt boyutunda ($t_{(22)} = -6.030$, $p = 0.00$) ve bilişsel davranışlar alt boyutunda ($t_{(22)} = -2.553$,

$p=.018$) deney ve kontrol grupları arasında anlamlı fark bulunurken, bu boyutu oluşturan ara-boşluk ve konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar boyutlarında iki grup arasında anlamlı fark bulunamamıştır ($p>0.05$). 6. ve 7. sınıflarda FEK ile ders işlenen deney grubunda bekleme alt boyutu için sadece %1.75'lik zaman ayrılırken, bu oranın kontrol grubunda işlenen dersler için %20.79 olduğu belirlenmiştir. Konuyla ilgisiz davranışlar alt boyutunda da durum benzerdir. Bu boyut için deney grubunda %6.17 oranında zaman ayrılırken, kontrol grubunda %14.71 oranında zaman ayrıldığı belirlenmiştir. Yine iki grup arasında fark bulunan bir diğer alt boyut olan bilişsel davranışlar alt boyutunda deney grubunda %7.04'lük bir zaman ayrılırken, kontrol grubunda bu oranın %12.13 olduğu gözlenmiştir.

Tablo 4.9. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerinin motor aktivite içi davranışlar boyutunu oluşturan alt boyutlara ait karşılaştırmaları

Motor Aktivite İçi Davranışlar	Gruplar	N	$\bar{X}$ (%)	Ss	SD	t	p
Uygun Motor Aktivite	Deney	12	41.00	5.10	22	15.401	.000**
	Kontrol	12	12.00	4.07	22		
Uygun Olmayan Motor Aktivite	Deney	12	15.21	2.85	22	-.022	.983
	Kontrol	12	15.25	5.88	22		
Motor Aktivitede Destek Rolü	Deney	12	4.42	3.35	22	-.265	.794
	Kontrol	12	4.83	4.30	22		

* $p<0.01$

Tablo 4.9 incelendiğinde, motor aktivite içi davranışlar boyutunu oluşturan uygun motor aktivite alt boyutunda ($t_{(22)} = 15.401$, $p=.000$) deney ve kontrol grupları arasında anlamlı fark bulunurken, bu boyutu oluşturan diğer alt boyutlar olan uygun olmayan motor aktivite ve motor aktivitede destek rolü boyutlarında iki grup arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p> 0.05$). 6. ve 7. sınıflarda FEK ile ders işlenen deney grubunda uygun motor aktivite alt boyutu için %41.00'lik zaman ayrılırken, bu oranın kontrol grubunda işlenen dersler için sadece %12.00 olduğu belirlenmiştir. Bu boyutu oluşturan diğer alt boyutlar için deney ve kontrol gruplarında benzer zamanlar ayrıldığı belirlenmiştir.

Bu çalışmada Parker (1989)'un AÖZ-BE'nin belirlenmesinde önerdiği yollardan ilki olan, uygun motor aktivite süresinin, toplam gözlem süresine bölümü formülü kullanılmıştır. Bu nedenle çalışmada elde edilen uygun motor aktivite oranı aynı zamanda AÖZ-BE oranı %41.00 bulunurken, kontrol gruplarında bu oran %12 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.10. FEK kullanılarak ve FEK kullanılmadan işlenen Beden Eğitimi ve Spor derslerinde akademik öğrenme zamanı boyut ve alt boyutlarının karşılaştırılması

	FEK kullanılmadan	FEK kullanılarak	
	↑↑	↓↓	Genel İçerik
	↓↓	↑↑ *	Geçişler
	↑↑	↓↓	Yönetin
		↑↑	Aralar
	↑↑ *	↓↓	Isınma
	↓↓	↑↑	Konu Alan Bilgisi İçeriği
	↓↓	↑↑	Teknik
	↓↓	↑↑	Strateji
	↓↓	↑↑	Kurallar
	↑↑ *	↓↓	Sosyal Davranışlar
	↑↑	↓↓	Arka Plan Bilgisi
	↑↑	↓↓	Konu Alan Motor Bilgisi İçeriği
	↓↓	↑↑ *	Beceri Alıştırmaları
	↓↓	↑↑	Uygulama -Tekrar
	↑↑ *	↓↓	Oyun
	↑↑ *		Fiziksel Uygunluk
	↑↑	↓↓	Motor Aktivite Dışı Davranışlar
	↓↓	↑↑	Ara- Boşluk
	↑↑	↓↓ *	Bekleme
	↑↑	↓↓ *	Konuyla İlgisiz Davranışlar
	↓↓	↑↑	Konuyla İlgili Motor Akt. İçermeyen Davranışlar
	↑↑	↓↓ *	Bilişsel Davranışlar
	↓↓	↑↑	Motor Aktivite İçi Davranışlar
	↓↓	↑↑ *	Uygun Motor Aktivite
	↓↓	↑↑	Uygun Olmayan Motor Aktivite
	↓↓	↑↑	Motor Aktivitede Destek Rolü
	↓↓	↑↑	Akademik Öğrenme Zamanı

En fazla zaman ayrılan uygulama

En az zaman ayrılan uygulama

* Gruplar arası anlamlı fark

4.2. Yorumlar

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular, alt problemler başlıkları altında tartışılmış ve yorumlanmıştır.

4.2.1. Alt problem 1'e ait yorumlar

Bu araştırmanın 1. alt problemini FEK ile işlenen Beden Eğitimi ve Spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından ders ortamı ve içeriğine ilişkin zaman yüzdeleri nedir?" sorusu oluşturmaktadır.

Birinci alt problemle ilgili yapılan analizler sonucunda, ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin genel içerik boyutunda 6. sınıfta en fazla geçişler (%10.50), en az aralar (%0.25); 7.sınıfta ise en fazla yönetim (%11.58), en az aralar (%0) alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir (Tablo 4.1.). Genel içerik boyutundaki aralar boyutu, ders konusuyla ilgili olmayan bir konunun konuşulduğu veya dinlemeye ayrıldığı zaman olarak tanımlanmaktadır (Parker, 1989). Bu nedenle, ders içerisinde bu alt boyuta çok fazla zamanın ayrılması istenmemektedir. FEK ile işlenen derslerde aralar alt boyutuna çok az zamanın ayrılması, FEK 'lerin AÖZ 'na olumlu etki yaptığının bir göstergesi olarak düşünülebilir. Bu bulgunun geçişler ve aralar alt boyutları ile ilgili sonucunu literatürde destekleyen, çalışmalar bulunmaktadır. Munusturlar (2011) öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada genel içerik boyutunda en fazla ısınma ve geçişler alt boyutuna, en az ise aralar alt boyutuna zaman ayrıldığını belirlemiştir. Benzer şekilde Derri ve diğ. (2007) beden eğitimi öğretmenleri ile yaptıkları çalışmada ve Yıldırım ve diğ. (2007)'de yaptıkları çalışmada genel içerik boyutunda en fazla zamanın geçişler ve ısınma alt boyutlarında ayrıldığını belirlemiştir. Benzer şekilde, Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)'de deneyimli ve deneyimsiz öğretmen adayları ile akran öğretimi modelinin uygulandığı voleybol dersinde akademik öğrenme zamanına bakılmış, genel içerik boyutunda en fazla zamanın ısınma alt boyutuna, en az zamanın ise yapılan çalışmayla paralel olarak aralar alt boyutuna ayrıldığını belirlemişlerdir. Yapılan çalışmada ısınmaya literatürdeki çalışmalar kadar zaman ayrılmadığı belirlenmiştir. Bu

durumun nedenlerinden biri FEK sarı kartlarında uygulanan temel hareket eğitimine ilişkin becerilerine ait etkinliklerin ısınma amacına da hizmet etmesi olabilir. Bir başka neden ise Munusturlar (2011) ve Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)'in çalışmalarının öğretmen adayları üzerinde yapılması olabilir. Oysa bu çalışmada FEK'leri uygulayan öğretmenin, üç yıllık beden eğitimi öğretmeni olması ve çalışma öncesi FEK'lere yönelik hizmet içi eğitim alması, ısınma alt boyutunda ortaya çıkan farkın nedeni olmuş olabilir.

Ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin konu alan bilgisi içeriği boyutunda 6. sınıfta en fazla kurallar (%11.75), en az strateji (%0.16); 7. sınıfta ise en fazla teknik (%9.75), en az strateji (%0.33) alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir. 7. sınıfta elde edilen bulguyu destekleyen çalışma Munusturlar (2011) tarafından yapılmış ve bu çalışmada öğretmen adaylarının, en fazla teknik, en az sosyal davranışlar alt boyutlarına zaman ayırdıkları belirlenmiştir. Munusturlar (2011)'in çalışmasında beden eğitimi derslerinde sporlara özgü temel becerileri öğretmeye yönelik olarak kullanılan farklı yöntemlerini AÖZ-BE' ye etkisinin incelenmiş olması olabilir. Oysa yapılan çalışmada FEK mor grubun daha çok oyun ağırlıklı içeriğe sahip olduklarından dolayı, 6. sınıfta teknik öğretime daha az zaman ayrılmış, 7. sınıfta ise öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri göz önüne alınarak, oyunlarda daha fazla spor dalına yönelik tekniğe dikkat edilerek oyunların oynanması böyle bir sonuca neden olmuş olabilir. Ayrıca, 6. sınıfta bu boyutta kurallar alt boyutuna en fazla zaman ayrılması, bu sınıf düzeyindeki öğrencilerde, kartlarda yer alan oyun ve etkinlik kurallarını yerleştirme isteğinden ve vurgusundan kaynaklanmış olabilir. İlgili literatüre bakıldığında bu çalışmayı desteklemeyen araştırmalar da bulunmaktadır. Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)'nin yaptıkları çalışmalarda deneyimli ve deneyimsiz öğretmen adayları ile akran öğretimi modelinin uygulandığı voleybol dersinde akademik öğrenme zamanına bakılmış, konu alan bilgisi boyutunda, en fazla strateji alt boyutuna, en az ise sosyal davranışlar alt boyutuna zaman ayrıldığı belirlenmiştir. İki çalışma arasında ortaya çıkan farklılığın sebebi olarak, Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)' in yaptığı çalışmanın üniversitede voleybol dersinde gerçekleştirilmesi ve dersin doğası gereği voleybolun öğretiminde stratejilerin daha fazla kullanılması; oysaki gerçekleştirilen çalışmanın beden eğitimi dersinde gerçekleştirilmesinden dolayı daha az strateji

gerektiren uygulamaların yapılmış olması olarak düşünülmektedir. Yıldırım ve diğ. (2007)' de beden eğitimi öğretmenleri üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında, konu alan bilgisi boyutunda en fazla zamanın teknik alt boyutuna, en az zamanın ise sosyal davranışlar alt boyutuna ayrıldığını belirlemişlerdir.

Ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin konu alan motor bilgisi içeriği boyutunda 6. ve 7. sınıfta en fazla beceri alıştırmalarına (%40.25 ve %41.28), en az fiziksel uygunluk alt boyutlarına (%0.00) zaman ayrıldığı belirlenmiştir. Bu bulguyu literatürde destekleyen çalışmalar bulunmaktadır. Mirzeoğlu Munusturlar ve Çelen (2014)' nin, yaptıkları çalışmada konu alan motor bilgisi boyutunda en fazla zamanın yapılan çalışmaya paralel olarak en fazla beceri alıştırmaları, en az ise fiziksel uygunluk alt boyutuna ayrıldığını belirlemişlerdir. Munusturlar (2011) öğretmen adaylar ile yaptığı çalışmasında en fazla beceri alıştırmaları, en az fiziksel uygunluk alt boyutlarına zaman ayrıldığını bulmuştur. Yıldırım ve diğ. (2007)'nin yaptıkları çalışmada konu alan motor bilgisi boyutu incelendiğinde, en fazla zamanın beceri alıştırmalarına en az zamanın ise fiziksel uygunluk alt boyutlarına ayrıldığını bulmuşlardır. İrez ve diğ. (2013) FEK uygulamasının ilköğretim beden eğitimi derslerindeki öğretmen davranışları üzerine etkisini belirlemeye yönelik gerçekleştirdikleri çalışmalarında, FEK'lerin beden eğitimi derslerinde beceri gelişimi için oldukça kullanılabilir bir materyal olduğu sonucuna varmışlardır. Ancak bu bulguyu, beden eğitimi ve spor derslerinin yapısı ve doğası düşünüldüğünde normal kabul edilebilecek bir bulgudur. Çünkü beden eğitimi ve spor derslerinin en önemli amacı, öğrencilerde beceri gelişimini kazandırmaktır. Çalışmada elde edilen bu bulgular da, bu istek ve çabayı doğrulamaktadır. Yapılan araştırmada fiziksel uygunluk alt boyutuna ait hiç zaman ayrılmamış olmasının bir nedeninin FEK'lerde uygulanan etkinliklerin fiziksel uygunluk kategorisine ait bir davranışı içermemiş olmasından kaynaklanmış olabileceğini düşündürmektedir.

4.2.2. Alt problem 2'ye ait yorumlar

Bu araştırmanın 2. alt problemini Geleneksel anlayışla işlenen Beden Eğitimi ve Spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından ders ortamı ve içeriğine ilişkin zaman yüzdeleri nedir?" sorusu oluşturmaktadır.

İkinci alt problemle ilgili yapılan analizler sonucunda ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin genel içerik boyutunda 6. sınıfta en fazla yönetim (%11.88), en az aralar (%0.00); 7. sınıfta da en fazla yönetim (%13.58), en az aralar (%0.00) alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir. FEK'siz işlenen derslerde de FEK ile işlenen derslerde olduğu gibi genel içerik boyutunun aralar alt boyutunda hiç zaman ayrılmadığı belirlenmiştir. Buna sebep olarak beden eğitimi ve spor dersinin yapısı itibari ile derste sürekli hareket ve etkinliklerin yer alması böyle bir sonuca neden olmuş olabilir. Yönetim alt boyutu ise ders ile ilgili ne kadar açıklama yapıldığı ve tartışıldığı ile ilgili davranışları içine almaktadır. FEK'siz işlenen derslerde genel olarak dersin ilk beş ya da on dakikası ders ile ilgili açıklamalara ve tartışmalara ayrılmıştır. Bu sonuca göre 6. ve 7. sınıflarda geleneksel anlayışla ders işlenen kontrol gruplarında yönetim alt boyutuna dersin %10'u gibi bir oran ayrılmaktadır. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde, araştırmanın bu boyutunu en az zaman ayrılan alt boyut olarak destekleyen çalışma bulunmaktadır. Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)'in yaptıkları çalışmada genel içerik boyutunda en fazla zamanın ısınma, en az zamanın ise gerçekleştirilen çalışmayla benzer olarak aralar alt boyutlarına ayrıldığını belirlemişlerdir. İki çalışmaya bakıldığında en fazla zaman ayrılan alt boyutta farklılık bulunmasına sebep olarak; Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)'in voleybol branşının öğretimine yönelik bir çalışma yapmış olduklarından, derste de oluşabilecek sakatlanmalara önlem almak amacıyla ısınma alt boyutuna daha fazla zaman ayrılmış olabileceği düşünülmektedir.

Ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin konu alan bilgisi içeriği boyutunda 6. sınıfta en fazla kurallar (%6.83), en az arka plan bilgisi (%0.92); 7.sınıfta ise en fazla kurallar, en az yine arka plan bilgisi (%2.08) alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir. 6. ve 7. sınıflarda en fazla ve en az zaman ayrılan alt boyutların aynı olmasının derslerde işlenen konuların ve kazanımların benzer yapıya sahip olması

neden olmuş olabilir. Bir başka sebep olarak ta 6. ve 7. sınıflarda ders işleyen beden eğitimi öğretmeninin aynı kişi olmasından ve her iki sınıf seviyesinde de benzer uygulamalar yaptırmasından dolayı konu alan bilgisi içeriği boyutundaki kurallar ve arka plan bilgisi alt boyutları için ayrılan sürelerin benzer olmamasına sebep olmuş olabilir.

Ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin konu alan motor bilgisi içeriği boyutunda 6.sınıfta en fazla oyun (%42.25), en az uygulama-tekrar (%0.67); 7.sınıfta ise en fazla oyun (%31.17), en az uygulama-tekrar (%1.25) olduğu belirlenmiştir. 6. ve 7.sınıflarda konu alan motor bilgisi boyutu alt boyutlarına ayrılan zaman yüzdelere bakıldığında, oyun alt boyutuna ayrılan zamanın diğer alt boyutlara göre çok fazla olduğu görülmüştür. Buna sebep olarak dersi işleyen beden eğitimi ve spor öğretmeninin yaptığı plan gereği, dersin diğer bölümlerinde olan etkinlik sürelerini az tutup genelde dersin ilk on dakikasından sonra öğrencileri dersin sonuna kadar oyun oynatması sebep olmuş olabilir. Buna karşın Munusturlar (2011)'ın ortaokul düzeyindeki beden eğitimi ve spor derslerini yürüten öğretmen adayları üzerine yaptığı araştırmasında konu alan motor bilgisi içeriği boyutuna ayrılan zamanın büyük bölümünü beceri alıştırmaları alt boyutuna, çok az bir bölümü ise uygulama-tekrar ve oyun alt boyutlarına ayrıldığını bulmuştur. Çalışmaların bulguları arasındaki farklılıklar, öğretmenlerin oluşturdukları ders içerik farklılıklarından ve mesleki bakış açılarının farklılıklarından kaynaklanmış olabilir. İlgili literatür incelendiğinde diğer araştırmacılarında Munusturlar (2011) gibi en fazla zamanı beceri alıştırmaları alt boyutuna ayrıldığını bulmuşlardır. Bu farklılığa sebep olarak FEK'siz ders işlenen 6. ve 7. sınıf kontrol gruplarında daha çok oyun ağırlıklı ders işlenip, beceri gerektiren kazanımların derste verilmemiş olması neden olmuş olabilir.

4.2.3. Alt problem 3'e ait yorumlar

Bu araştırmanın 3. alt FEK kullanılarak ve FEK kullanılmadan işlenen Beden Eğitimi ve Spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından ders

ortamı ve içeriğine ilişkin zaman yüzdeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorusu oluşturmaktadır.

Üçüncü alt problemle ilgili yapılan analizler sonucunda ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin genel içerik boyutunu oluşturan alt boyutlara bakıldığında, geçişler alt boyutunda deney grubu lehine anlamlı fark bulunurken, ısınma alt boyutunda ise kontrol grubu lehine anlamlı fark bulunmuştur. Diğer alt boyutlar olan yönetim ve aralar alt boyutlarında anlamlı fark bulunamamıştır. FEK ile ve FEK'siz işlenen derslerde geçişler ve ısınma alt boyutları arasında anlamlı farklar bulunmasının sebebi; FEK' ler de bulunan ve yaptırılan etkinliklerin genel olarak ısınma alt boyutunu kapsaması ve bu sebeple derslerde özel olarak ısınma bölümüne yer verilmemiş olmasından kaynaklanmış olmasıdır. Yine anlamlı bir fark bulunan geçişler alt boyutunun derste etkinlik çeşitliliğine bağlı olmasından kaynaklı olmuş olabilir. Çünkü FEK'ler ile işlenen derslerde birçok etkinlik yapılmış ve etkinlikler arası çokça geçişlere yer verilmiştir. Bu sebepten geçişler alt boyutuna daha fazla zaman ayrıldığı düşünülmektedir. Ancak FEK'siz ders işlenen kontrol gruplarında genel olarak dersler geleneksel anlayışı benimseyen derslerdeki gibi bir süre teorik bilgi verilip daha sonrasında derslerde sürekli aynı becerilerin / oyunların tekrarlanmış olması böyle bir sonuca neden olmuş olabilir.

FEK kullanılarak ve FEK kullanılmadan işlenen derslerde yönetim ve aralar alt boyutlarında anlamlı bir fark bulunmamasının sebebi olarak; hem FEK ile hem de FEK' siz ders işlenen deney ve kontrol gruplarında öğretmenlerin ders ile ilgili gerekli yerlerde açıklamalarda bulunmuş olmaları ve dersi işleyen beden eğitimi ve spor öğretmenlerin benzer deneyim yıllarına sahip olmaları yönetim alt boyutunda anlamlı bir fark oluşmamasına sebep olmuş olabilir. Yine her iki grupta da ders işlenirken aralar alt boyutuna hiç zaman ayrılmadığı ya da çok az bir zaman ayrılmış olduğundan, bu alt boyutta da anlamlı bir fark oluşmamasına neden olmuş olabilir. Hem FEK ile ders işlenirken, hem de FEK' siz ders işlenirken beden eğitimi ve spor dersinin yapısı gereği, yeni hareket içeren bir ders olmasından dolayı derslerde ara verme zamanı çok fazla olmamıştır. Aslında bu durum istenilen bir sonuçtur. Çünkü verilen gereksiz ve fazla aralar, dersin niteliğini de düşürmekte ve asıl işlenecek konuya az zaman ayrılmasına

neden olmaktadır. Bu nedenle, her iki grupta araların az olması, dersin ve öğretmenin verimi için her iki uygulamanın da beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanabileceğini göstermektedir. Oysa Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)'in deneyimli ve deneyimsiz öğretmen adayları ile akran öğretimi modelinin uygulandığı voleybol dersinde akademik öğrenme zamanına bakılmış, genel içerik boyutunun aralar alt boyutunda anlamlı bir fark bulunduğunu belirlemişlerdir.

Ders ortamı ve içeriği temel alanına ilişkin konu alan bilgisi içeriği boyutunu oluşturan sosyal davranışlar alt boyutunda deney ve kontrol grupları arasında kontrol grubu lehine anlamlı fark bulunurken, bu boyutu oluşturan diğer alt boyutlar olan teknik, strateji, kurallar ve arka plan bilgisi alt boyutlarında iki grup arasında anlamlı fark bulunamamıştır. 6. ve 7. sınıflarda FEK'ler ile ders işlenen deney grubunda sosyal davranışlar alt boyutu için %1.17'lik zaman ayrılırken, bu oranın kontrol grubu için %3.00 olduğu belirlenmiştir. Buna sebep olarak kontrol gruplarında derslerde ağırlıklı olarak oyun oynatılmış ve bu duruma bağlı olarak öğrenciler arasında sosyal iletişim ve davranışların daha çok oluşması olabilir. Oysa deney gruplarında özellikle 6.sınıf düzeyinde dersler genelde sarı kart grubundan işlenmiş ve bu kart grubundaki etkinlikler genelde bireysel yapılan etkinlikler olmuştur. Bu nedenden dolayı öğrencilerin uygulamalarda sosyal davranış göstermeleri daha az olmuş olabilir.

Ders ortamı ve temel içeriği temel alanına ilişkin konu alan motor bilgisi içeriği boyutunu oluşturan beceri alıştırmaları alt boyutunda deney grubu lehine anlamlı fark bulunurken, oyun ve fiziksel uygunluk alt boyutlarında kontrol grubu lehine anlamlı fark bulunmuştur. Bu boyutu oluşturan uygulama-tekrar alt boyutunda iki grup arasında anlamlı fark bulunamamıştır. 6.ve 7. sınıflarda FEK ile ders işlenen deney grubunda beceri alıştırmaları alt boyutu için %40.92'lik bir zaman ayrılırken, bu oranın kontrol grubu için sadece %14.75 olduğu belirlenmiştir. Bununla beraber oyun alt boyutu için deney grubunda sadece %10.29 oranında zaman ayrılırken, kontrol grubunda %36.71 oranında zaman ayrıldığı belirlenmiştir. Bu sonuca göre, FEK'lerle ders işleyen beden eğitimi ve spor öğretmeni, istenilen kazanımları oluşturmada daha çok etkinlik ağırlıklı bir anlayışı, tercih ederken, kontrol gruplarında ders işleyen beden eğitimi ve spor öğretmeni ise oyun içerisinde bu kazanımları oluşturmayı tercih etmiştir. Benzer şekilde

fiziksel uygunluk alt boyutu için deney grubunda hiç zaman ayrılmazken, kontrol grubunda bu boyut için %1.54 oranında zaman ayrıldığı belirlenmiştir. Kontrol ve deney gruplarında fiziksel uygunluk alt boyutuna hiç zaman ayrılmamasına ya da az zaman ayrılmış olmasına sebep olarak işlenen derslerde bu boyutu kapsayan bir beceriye rastlanmamış olmuş olabileceği düşünülmektedir.

FEK ile ve FEK kullanılmadan ders işlenen kontrol ve deney gruplarında beceri alıştırmaları alt boyutunda anlamlı bir fark bulunmasının sebebi; deney gruplarında ders işlenirken kullanılan FEK'lerin içeriğinde çok çeşitli etkinliklerin bulunması ve farklı beceri gerektiren etkinliklerin derste yaptırılmış olmasıdır. Bu sayede FEK ile işlenen derslerde çokça beceri alıştırmaları yaptırılmış ve beceri alıştırmalarına ayrılan zaman yüzdeleri de genelde yüksek çıkmıştır. Oysa kontrol gruplarında işlenen derslerde beden eğitimi öğretmeninin sene başında yaptığı yıllık plan doğrultusunda geleneksel anlayışı benimseyen ders modeli şeklinde derslerin durağan ve tek düze ilerlediği görülmüştür. Bu nedenden dolayı kontrol ve deney grupları arasında beceri alıştırmaları alt boyutunda anlamlı bir fark belirlenmiş olabilir. FEK ile ve FEK kullanılmadan ders işlenen kontrol ve deney gruplarında oyun alt boyutunda kontrol grubu lehine fark çıkması istenilen bir durum değildir. Çünkü FEK' ler oyun ağırlıklı olarak hazırlanmıştır. Ancak bu farkın kontrol grubunda derslerin işlenme şeklinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Çünkü FEK kullanılmadan ders işlenen kontrol grubu derslerinde genelde dersin ilk 10 dakikasından sonra dersin branşı ne ise ders sonuna kadar branşla ilgili maç yaptırılmış ve maç esnasındaki beceriler gözlem formunda maç alt boyutu bulunmadığı için oyun alt boyutu altında incelenmiştir. Bu sebepten dolayı kontrol gurubunda oyun alt boyutuna ayrılan zamanın fazla çıktığı düşünülmektedir.

FEK ile ve FEK kullanılmadan ders işlenen kontrol ve deney gruplarında anlamlı farka rastlanan bir başka alt boyut ise fiziksel uygunluk alt boyutudur. FEK ile ders işlenen deney grubunda fiziksel uygunluk alt boyuta hiç zaman ayrılmadığı görülmüştür. Buna neden olarak bu alt boyut altında değerlendirilebilecek verilerin farklı alt boyutlar altında değerlendirilmiş olabileceğinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Deney grubunda fiziksel uygunluk boyutuna ait veri elde edilememesine rağmen, kontrol grubunda az da olsa veri elde edilmesinin sebebi olarak,

ısınma evresinde yapılan esneklik, sıçrama, atlama gibi çalışmaların ısınma alt boyutu altında değerlendirilmiş olduğundan kaynaklanmış olabilir diye düşünülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde Yıldırım ve diğ. (2007)'de yaptıkları çalışmada yapılan araştırmaya paralel olarak konu alan bilgisi alt boyutlarında en fazla zamanın beceri alıştırmaları alt boyutuna, en az zamanın fiziksel uygunluk ve uygulama-tekrar alt boyutlarına ayrıldığını bulmuşlardır. Munusturlar (2011)' de yaptığı çalışmasında konu alan bilgisi içeriği boyutunda en fazla zamanın beceri alıştırmaları alt boyutuna en az zamanın ise uygulama tekrar ve oyun alt boyutlarına ayrıldığını belirlemiştir. Bu bilgiler doğrultusunda yapılan çalışma da elde edilen verilerin literatürle benzerlik gösterdiği söylenebilir.

4.2.4. Alt problem 4'e ait yorumlar

Bu araştırmanın 4. alt problemini "FEK ile işlenen Beden Eğitimi ve Spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından öğrenci katılımına ilişkin zaman yüzdeleri nedir?" sorusu oluşturmaktadır.

Dördüncü alt problemle ilgili yapılan analizler sonucunda, öğrenci katılımı temel alanına ilişkin motor aktivite dışı davranışlar boyutunda 6. sınıfta en fazla konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar (%14.8), en az bekleme (%1.92) alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir. 7. sınıfta ise en fazla konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar (%20.42), en az ise 6. sınıflarda olduğu gibi bekleme (%1.58) alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir. İki sınıf düzeyinde de en fazla zaman ayrılan alt boyut, konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar, en az zaman ayrılan alt boyut ise bekleme alt boyutu olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda her iki sınıf düzeyinde de, bekleme alt boyutuna ayrılan sürenin az olması dersler esnasında öğrenciler için pasif ve etkisiz geçen zaman sürelerinin az olduğunun ve derslerde öğrencilerin aktif ve derslerin de bol etkinlikli geçtiğinin bir göstergesidir. Torphe (2013) Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK)' nın özelliklerinin baş harflerinin İngilizcede SMILES şeklinde ifade edildiğini belirtmiş ve bu kelimedeki M harfinin maksimum katılım olduğunu belirtmektedir. Bir başka deyişle,

beden eğitimi ve spor dersinde uygulanan FEK'ler sayesinde öğrencilerin derse etkin olarak daha fazla katıldığını gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Bu görüşü Usluoğlu (2014) yaptığı çalışmada desteklemiştir. Usluoğlu (2014) FEK'lerin ortaokulda uygulanması ile ilgili yaptığı çalışmasında, öğrencilerin görüşlerine göre FEK uygulamalarının derse katılımlarını artırdığı, beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre de öğrencilerin hem grup hem de bireysel olarak derse katıldıklarını rapor etmiştir. İrez, Yaman, İrez ve Saygın (2013) öğretmenlerin fiziksel aktivite kartlarıyla işledikleri derslerde öğrencileri daha çok "egzersize teşvik" ettikleri rapor edilmiştir.

Her iki sınıf düzeyinde en fazla zaman ayrılan alt boyutunun konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar alt boyutu olması, öğrencilerin derslerde genelde konu ile ilgili daha fazla birbirlerine ve öğretmenlerine sorular sormuş olabilecekleri ya da ders ile ilgili yorumlarda bulunmuş olabileceklerini düşündürmektedir. Çünkü FEK uygulaması beden eğitimi ve spor dersi öğretim programına yeni girmiştir. Bu nedenden kartlar öğrencilerin karşısına yeni bir uygulama olarak çıkmıştır. Bu sebeple öğrencileri derslerde FEK'lerdeki etkinlik ve oyunları anlayabilmek ve kavrayabilmek için konuyla ilgili çokça sorular sormuş ya da yorum yapmış olmaları bu durumu yaratmış olabilir. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde Munusturlar (2011) yaptığı çalışmada, motor aktivite dışı davranışlar boyutunda en fazla bilişsel davranışlar boyutuna, en az konuyla ilgisiz davranışlar alt boyutuna zaman ayrıldığını bulmuştur. İki çalışma sonuçları karşılaştırıldığında benzerlik göstermediği görülmüştür. İki çalışma sonucunda benzerlik bulunmamasına sebep olarak, çalışmaların uygulandığı grupların farklı olması olarak düşünülmektedir. FEK' ler öğrenciler üzerine uygulanmış ve yukarıda açıklandığı gibi genelde kartları tanımak adına konuyla ilgili davranışlar öğrenciler tarafından sergilenmiştir. Ancak Munusturlar (2011) yaptığı çalışmasını öğretmen adayları üzerine uygulamış ve bu çalışmada farklı öğretim yöntemlerini karşılaştırmıştır. Bu durumda Munusturlar (2011)'in çalışmasında en fazla bilişsel davranışlar alt boyutuna zaman ayrıldığına neden olmuş olabilir. Konuyla ilgili başka bir çalışma yapmış olan Yıldırım ve diğ. (2007) çalışmalarında yapılan bu çalışmaya paralel olarak en fazla zamanın konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar alt boyutuna, "en az zamanın ise bekleme alt boyutuna ayrıldığını bulmuşlardır. Derri ve diğ. (2007) yaptıkları çalışmalarında yine araştırmayla benzerlik gösteren bir sonuç bulunmuştur. Bu

çalışmada da en fazla zamanın konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen alt boyuta ayrıldığını bulmuşlardır. Ayrıca Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)' in yaptıkları çalışmada motor aktivite içi davranışlar boyutunda en fazla zamanın deneyimli öğretici grubunda %37.3 oranında, deneyimsiz öğretici grubunda ise %40.4 oranında zaman ayrıldığını belirlemişlerdir. Elde edilen bu bulgular, yapılan çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir. Her iki çalışmaya bakıldığında, en fazla zaman ayrılan alt boyutunun konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar alt boyutu olduğu belirlenmiş, fakat ayrılan zaman diliminin iki çalışma arasında gözle görülür oranda farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)'in yaptıkları çalışmalarında bu alt boyuta ayrılan zamanın ortalama %38.85 olduğu, yapılan çalışmada ise %14.8 olduğu belirlenmiştir. Her ne kadar iki çalışmada da en fazla zaman ayrılan alt boyut aynı olsa da bu değer FEK ile ders işlenen derslerde yapılan çalışmada zaman olarak daha aşağılara indiği görülmüştür.

Öğrenci katılımı temel alanına ilişkin motor aktivite içi davranışlar boyutunda 6.sınıfta en fazla uygun motor aktivite (%41.42), en az motor aktivitede destek rolü (%4.8) alt boyutlarına; 7. sınıfta ise en fazla yine uygun motor aktivite (%40.58), en az motor aktivitede destek rolü (%3.98) alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir (Tablo 4.6.). Motor aktivite içi davranışlar boyutu alt boyutlarına bakıldığında her iki sınıf düzeyinde de en fazla uygun motor aktivite, en az motor aktivitede destek rolü alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir. Bu durum olması istenilen bir sonuçtur. Çünkü beden eğitimi derslerinde öğrencilerin istenilen psikomotor kazanımlara ulaşmak için, yeterli düzeyde motor aktivitede bulunmaları beklenmektedir. Çünkü psikomotor becerilerin öğrenilmesi, tekrarlara bağlıdır. Bu nedenle FEK'lerde bulunan ve derste işlenen etkinliklerin öğrenciler tarafından genelde iyi kavrandığı ve bu sayede FEK'lerin doğru uygulanmış olabileceği düşünülebilir. Bu durum da FEK'lerin öğrenci seviyelerine uygun bir içeriğe sahip olduğunu ve konu ile ilgili etkinliklere katılım sağladığının bir göstergesi olabilir. Yine başka bir sebep olarak FEK'lerle ders işleyen öğretmenin, FEK'ler ve onların sınıf ortamında uygulanması konusunda bilgi ve beceri sahibi olması da bu sonucu olumlu yönde etkilemiş olabilir. Taş (2010) yaptığı çalışmada alt sosyo-ekonomik çevreye sahip ilköğretim okullarında sınıfta zaman kaybettiren etkinliklerin orta ve üst sosyal ekonomik çevreye sahip okullara göre daha

yüksek olduğunu belirtmiştir. Gerçekleştirilen bu çalışmadaki okulda alt sosyoekonomik çevreye sahip bir okuldur. Ancak Taş (2010)'ın yaptığı çalışmanın aksine, derslerin FEK'ler ile işlenmesinin sınıfta zaman kaybettiren etkinlikleri ortadan kaldırdığı düşünülmektedir. Yapılan çalışmanın bu boyutunu FEK açısından destekleyen bir çalışmada Sakallıoğlu, Yıldırım ve Mirzeoğlu (2015) tarafından yapılmıştır. Sakallıoğlu, Yıldırım ve Mirzeoğlu (2015) sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretim programını inceledikleri araştırmalarında, sınıf öğretmenlerine FEK ile ilgili sorulan sorulardan elde ettikleri görüşlere göre, öğretmenlerin yaklaşık yarısının, FEK'i kazanımlara uyumlu, açık ve anlaşılır, öğrenci düzeyine uygun, kullanışlı buldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Her iki sınıf düzeyine bakıldığında motor aktivite içi davranışlar boyutunda en az süre ayrılan alt boyutun motor aktivitede destek rolü olduğu görülmüştür. Motor aktivitede destek rolü alt boyutu genelde sınıf içinde öğrencilerin birbirlerine yardımcı olarak ya da eşli çalışma yapılarak gerçekleştirdikleri davranışları kapsamaktadır. Bu sonuca bakarak derslerde eşli yapılan aktivitelere daha az yer verilmiş olduğu belirlenmiştir. FEK'lerin içeriklerinde genellikle oyunlar bulunmakta ve oyunlarda da destek rolünün az olması böyle bir sonuca neden olmuş olabilir. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde bu sonucu destekleyen çalışmalar bulunmaktadır. Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)'te yaptıkları çalışmalarında motor aktivite içi davranışlar boyutunda en fazla zaman ayrılan alt boyutun uygun motor aktivite, en az zaman ayrılan alt boyutun ise motor aktivitede destek rolü alt boyutu olduğunu belirlemişlerdir. Munusturlar (2011)'de yaptığı çalışmasında motor aktivite içi davranışlar boyutuna ait alt boyutlar içerisinde en fazla uygun motor aktivite, en az motor aktivitede destek rolü alt boyutuna zaman ayrıldığını bulmuştur. Yıldırım ve diğ. (2007), yaptıkları çalışmalarında yine araştırma sonucuna paralel olarak en fazla zamanın uygun motor aktivite, en az zamanın motor aktivitede destek rolü alt boyutlarına ayrıldığını bulmuşlardır. Randall (1999), yaptığı çalışmasında en fazla zamanın uygun motor aktivite, en zamanın ise uygun olmayan motor aktivite alt boyutlarına ayrıldığını bulmuştur. Hunt, Hereford ve Worcester (1998)' de TOP oyun ve TOP spor programları ile ilgili yaptıkları çalışmalarında TOP oyun kartlarının beden eğitimi derslerinde daha etkili organizasyon yöntemleri kullanımına katkı sağladığını, öğretmenin daha geniş

kapsamlı olarak katılımını sağladığını ve öğrenci gruplarına faydası olduğunu, öğrencinin derste daha fazla aktif olmasını sağladığı sonucuna varmışlardır. Beden eğitimi dersinin doğası ve içeriği düşünüldüğünde, bu çalışmalardaki gibi FEK ile işlenen derslerdeki uygun motor aktivite alt boyutuna zaman ayrılması, FEK'lerin beden eğitimi ve spor dersleri için etkili bir yardımcı araç olduğunu doğrulamaktadır.

4.2.5. Alt problem 5'e ait yorumlar

Bu araştırmanın beşinci alt problemini "Geleneksel anlayışla işlenen Beden Eğitimi ve Spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temel alanlarından öğrenci katılımına ilişkin zaman yüzdeleri nedir?" sorusu oluşturmaktadır.

Beşinci alt problemle ilgili yapılan analizler sonucunda öğrenci katılımı temel alanına ilişkin motor aktivite dışı davranışlar boyutunda 6. sınıfta en fazla bekleme (%20.83), en az ara-boşluk (%6.17) alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir. Benzer şekilde 7. sınıfta en fazla yine bekleme (%20.75), en az ara-boşluk (%5.25) alt boyutlarına zaman ayrıldığı belirlenmiştir (Tablo 4.7). FEK kullanılmadan işlenen 6. ve 7. sınıf beden eğitimi ve spor derslerinde en fazla zamanın bekleme alt boyuta ayrılmasının sebebi, genelde derslerin geleneksel anlayışı benimseyen yapıda işlenmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yani kontrol grubunda işlenen beden eğitimi ve spor öğretmeni ilk olarak dersin başında konu ile ilgili teorik bilgi verip, sonrasında beceri gösterimi yapmıştır. Bunun sonrasında dersin konusu ile ilgili alıştırma yapılıp, ders hangi spor branşı ile ilgili ise dersin sonunda o branşa ait maç yaptırılmıştır. Sınıf mevcudunun fazla olmasından dolayı bazı öğrenciler maç yaparken, bazıları sürekli kenarda beklemek durumunda kalmışlardır. Derste yaşanan bu durum FEK'siz ders işlenen sınıflarda bekleme alt boyutunun zaman olarak fazla çıkmasına sebep olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, her iki sınıf düzeyinde de en az zaman ara-boşluk alt boyutuna ayrılmıştır. Bu sonuca göre FEK kullanılmadan işlenen derslerde genelde az bir zaman diliminin mola olarak kullanılmış olduğu görülmektedir. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde yapılan çalışmaya paralel olarak Derri ve diğ. (2007) motor aktivite dışı davranışlar boyutunda en fazla zamanın bekleme alt boyutuna

ayrıldığını belirlemişlerdir. Silverman ve Mercier (2015) yaptıkları çalışmasında öğrencilerin derste çok fazla beklemesinin motor beceri öğrenimini olumsuz etkilediğini belirlemişlerdir. Çiçek ve diğ. (2004) beden eğitimi öğretmen adaylarının sınıf organizasyonu ve ders zamanı kullanımı davranışlarını belirlemek amacı ile yaptıkları araştırmalarında, dersin %20'sinin rutin etkinlikler ve uygulamalar dışındaki; bekleme, malzeme taşıma ve egzersizler arası geçişler için kullanıldığını belirlemişlerdir. Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen' in (2014)'te yaptıkları çalışmalarında, en az zaman ayrılan alt boyutun ara-boşluk alt boyut olduğunu belirtmişlerdir. Konuyla ilgili diğer çalışmalara bakıldığında araştırma sonucu ile paralellik göstermeyen çalışmalar bulunmaktadır. Munusturlar (2011) yaptığı çalışmasında motor aktivite dışı davranışlar boyutunda en fazla zamanın bilişsel davranışlar boyutuna, en zamanın ise konuyla ilgisiz davranışlar alt boyutuna ayrıldığını belirlemiştir. Yıldırım ve diğ. (2007) yaptıkları çalışmalarında motor aktivite dışı davranışlar boyutunda en fazla zamanın konuyla ilgili davranışlar alt boyutuna ayrıldığını belirlemişlerdir.

Öğrenci katılımı temel alanına ilişkin motor aktivite içi davranışlar boyutunda 6. sınıfta en fazla zamanın uygun olmayan motor aktivite (%17.08), en az zamanın motor aktivitede destek rolü (%2.75) alt boyutlarına ayrıldığı görülmüştür. 7. sınıfta ise en fazla zamanın yine uygun olmayan motor aktivite (%13.42), en zamanın motor aktivitede destek rolü (%4.83) alt boyutlarına ayrıldığı görülmüştür (Tablo 4.7). FEK kullanılmadan ders işenen sınıflarda motor aktivite içi davranışlar boyutuna bakıldığında, her iki sınıf düzeyinde de en fazla zamanın uygun olmayan motor aktivite, en zamanın motor aktivitede destek rolü alt boyutları olduğu görülmüştür. Motor aktivite içi davranışlar boyutunun alt boyutlarından biri olan uygun olmayan motor aktivite ders esnasında yapılan becerinin ya da öğrenilmesi istenilen becerinin, öğrenciler tarafından ne kadar doğru ve kriterlere uygun olarak yapıldığını ölçmektedir. İstenilen beceri ya da kazanım istenilen düzeyde ve şekilde yapılmamış ise, uygun olmayan motor aktivite alt boyutuna girmektedir. FEK kullanılmadan işlenen derslerde bu alt boyutun diğer alt boyutlardan daha fazla çıkmasının, derslerde kullanılan geleneksel anlayışa bağlı olduğu düşünülmektedir. Çünkü bu anlayışta, daha çok öğretmen merkezdedir ve öğretmenin gösterdiği alıştırma, öğretmenin oluşturabildiği imkanlar (fiziki ortam ve uygun araç-gerecin sağlanması) doğrultusunda ve miktarında

yapılmaktadır. Çalışmada en fazla zamanın uygun olmayan motor aktivite alt boyuta ayrılmış olması istenilmeyen bir durumdur. Çünkü, beden eğitimi derslerinde öğrencilerin işlenen konuya uygun motor aktivitelerde bulunmaları ve onları doğru olarak yapmaları onların öğrenmeleri üzerinde önemli etkiye sahiptir. Bu sonuca göre FEK kullanılmadan ve geleneksel anlayışla işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde, istenilen miktarda uygun motor aktivite zamanının ayrılması yeterli görülmektedir.

FEK kullanılmadan işlenen derslerde her iki sınıf düzeyinde de en zamanın motor aktivitede destek rolü alt boyutuna çıkmasının sebebinin dersler esnasında öğrencilere eşli çalışma gerektiren etkinliklerin ve becerilerin az yaptırılmış olması olarak düşünülmektedir. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde Munusturlar (2011)'da yaptığı çalışmasında motor aktivite içi davranışlar boyutunda en fazla zamanın uygun motor aktivite alt boyutuna, en az zamanın ise motor aktivitede destek rolü alt boyutuna ayrıldığını belirlemiştir. Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)' nin yaptıkları çalışmalarında, en az zaman ayrılan alt boyutun motor aktivitede destek rolü alt boyutu olduğunu belirlemişlerdir. Yıldırım ve diğ.(2007) motor aktivite içi davranışlar boyutunda en fazlanın zamanın uygun motor aktivite, en zamanın ise motor aktivitede destek rolü alt boyutuna ayrıldığı belirlemişlerdir. Konuyla ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında çalışmayla en fazla zaman ayrılan alt boyut açısından benzerlik göstermedikleri, ancak en zaman ayrılan alt boyut açısından benzerlik gösterdikleri görülmüştür.

4.2.6. Alt problem 6'ya ait yorumlar

Bu araştırmanın altıncı alt problemini "FEK kullanılarak ve FEK kullanılmadan işlenen Beden Eğitimi ve Spor derslerinde akademik öğrenme zamanının temele alanlarından öğrenci katılımına ilişkin zaman yüzdeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?"sorusu oluşturmaktadır.

Altıncı alt problemle ilgili yapılan analizler sonucunda, öğrenci katılımı temel alanına ilişkin motor aktivite dışı davranışlar boyutunu oluşturan bekleme, konuyla

ilgisiz davranışlar ve bilişsel davranışlar alt boyutlarında deney grubu lehine anlamlı fark bulunurken, bu boyutu oluşturan ara-boşluk ve konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen davranışlar boyutlarında iki grup arasında anlamlı fark bulunamamıştır. 6. ve 7. sınıflarda FEK ile ders işlenen deney grubunda bekleme alt boyutu için sadece %1.75'lik zaman ayrılırken, bu oranın kontrol grubunda işlenen dersler için %20.79 olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre, FEK kullanılmadan ders işlenen sınıflardaki öğrenciler, FEK ile ders işleyen sınıflardaki öğrencilerden daha fazla derste bekleyerek zaman harcamışlardır. Bu durumun FEK'lerin yapısından ve işleyiş tarzından kaynaklandığı düşünülmektedir. FEK'lerde çok çeşitli etkinlik ve oyunların olması nedeniyle, işlenen derslerde daha çok öğrenci derse katılmış ve bekleme alt boyutuna çok fazla zaman ayrılmamıştır. Yine FEK'ler yapıları itibari ile etkinliklerde daha fazla araç-gereç kullanımını gerektirmektedir. Bu nedenle derslerde genelde çok çeşitli beceriler yaptırılmıştır. Böylece derslerde pasif olarak bekleyen öğrenci sayısı en aza indirilmeye çalışılmıştır. Oysa FEK kullanılmadan ders işlenen kontrol gruplarına bakıldığında, motor aktivite dışı davranışlar boyutunda genelde bekleme alt boyutuna ayrılan sürenin diğer alt boyutlara oranla daha fazla çıktığı görülmüştür. Bu duruma, kontrol gruplarıyla işlenen derslerde geleneksel ders işleme metotlarının benimsenmiş olması ve daha az malzeme kullanılmış olması neden olmuş olabilir. Kontrol gruplarında mevcutları fazla olduğundan genelde yapılan beceri alıştırmalarında ya da maçlarda sınıfın yarısı etkinlik yaparken diğer yarısı beklemek durumunda kalmıştır. Bu sebepten dolayı bekleme alt boyutuna ayrılan süre kontrol gruplarında daha fazla çıkmış olabilir. Bu durumu Dağdelen ve Kösterioğlu (2015)'nin yaptıkları çalışma desteklemektedir. Dağdelen ve Kösterilioğlu (2015) ilkokuldaki oyun ve fiziki etkinlikler dersini öğretmen görüşlerine göre değerlendirmişler ve öğretmenler FEK'leri fiziki ortam ve özellikle uygun araç-gereç olmadığından çok fazla kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Yapılan çalışmada kontrol grubunda FEK ve okulun imkanlarından dolayı yeterli araç-gereç kullanılmamasından dolayı, bekleme için çok zaman ayrıldığı belirlenmiştir.

Konuyla ilgisiz davranışlar alt boyutunda da durum benzerdir. Bu boyut için deney grubunda %6.17 oranında zaman ayrılırken, kontrol grubunda %14.71 oranında zaman ayrıldığı belirlenmiş ve iki grup arasında deney grubu lehine anlamlı fark

bulunmuştur. Konuyla ilgisiz davranışlar alt boyutunda her iki grup arasında anlamlı fark bulunmasına; FEK ile işlenen deney gruplarındaki derslerde öğrencilerin ders esnasında çok etkinlik yapmaları ve daha çok ders ile alakalı davranışlar içinde bulunmaları neden olmuş olabilir. Ancak FEK kullanılmadan ders işlenen kontrol gruplarında, dersin işleniş tarzından dolayı öğrenciler kenarda çok beklemek durumunda kalmış, bu da öğrencilerin derse karşı daha az disiplin göstermelerine ve konuyla ilgisi olmayan davranışlar da daha fazla bulunmalarına sebep olmuştur.

İki grup arasında anlamlı fark bulunan bir diğer alt boyut bilişsel davranışlar alt boyutudur. Deney grubunda bu alt boyutta %7.04'lük bir zaman ayrılırken, kontrol grubunda bu oranın %12.13 olduğu gözlenmiştir. Bilişsel davranışlar alt boyutunda her iki grup arasında anlamlı fark bulunmasının sebebinin FEK ile işlenen derslerde dersin başında ders ile ilgili daha az teorik bilgiye yer verilip, bu bilgilerin etkinlikler ve oyunlar içerisinde verilmiş olması, FEK kullanılmadan işlenen kontrol gruplarında ise derslerin başında dersin konusu ile ilgili daha fazla açıklamalara yer verilmiş olması olarak düşünülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde çalışmada elde edilen bu bulguları destekleyen araştırmalar bulunmaktadır. Munusturlar (2007) öğretmen adayları ile yaptığı çalışmasında, motor aktivite dışı davranışlar boyutunda, bekleme, konuyla ilgisiz davranışlar ve bilişsel davranışlar alt boyutlarında anlamlı bir fark olduğunu belirlemiştir. Randall ve Inwold (1989) zaman yönetimi almış beden eğitimi öğretmenleri (deney grubu) ile alamamış beden eğitimi öğretmenleri (kontrol grubu) arasında motor aktivite dışı davranışlar boyutunda bekleme alt boyutunda anlamlı fark olduğunu belirlemişlerdir. Yıldırım ve diğ. (2007) çalışmalarında öğrencilerin, beden eğitimi öğretmeni adaylarının derslerinde, beden eğitimi öğretmenlerinin derslerine göre daha fazla beklediği yönünde anlamlı bir fark olduğunu belirlemişlerdir. Konuyla ilgili diğer araştırmalara bakıldığında çalışmayı desteklemeyen araştırmalar da bulunmaktadır. Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)' nin yaptıkları çalışmalarında motor aktivite dışı davranışlar boyutunda, aralar alt boyutunda anlamlı fark bulunduğunu belirlemişlerdir. Bu çalışma ile yapılan çalışmayla bulguları arasındaki farkın Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)' nin çalışmalarının üniversite öğrencileri gerçekleştirilmiş olmasından ve kullanılan modelin farklılığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğrenci katılımı temel alanına ilişkin motor aktivite içi davranışlar boyutunu oluşturan uygun motor aktivite alt boyutunda deney ve kontrol grupları arasında deney grubu lehine anlamlı fark bulunurken, bu boyutu oluşturan diğer alt boyutlar olan uygun olmayan motor aktivite ve motor aktivitede destek rolü boyutlarında iki grup arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (Tablo 4.9). 6. ve 7. sınıflarda FEK ile ders işlenen deney grubunda uygun motor aktivite alt boyutu için %41.00' lık zaman ayrılırken, bu oranın kontrol grubunda işlenen dersler için sadece %12.00 olduğu belirlenmiştir. Uygun motor aktivite alt boyutu aynı zamanda AÖZ-BE' yi gösteren bir alt boyuttur (Parker, 1989). Bu nedenle, bu sonuca göre, FEK ile işlenen derslerde, FEK kullanılmadan işlenen derslere göre daha yüksek oranda AÖZ-BE' ye zaman ayrıldığı gözlenmektedir. Bir başka deyişle, FEK'ler AÖZ-BE' de yüksek zaman ayrılmasına neden olmuştur. Beden eğitimi ve spor dersleri için, uygun motor aktivite alt boyutuna ayrılan zamanın yüksek çıkması istenilen bir durumdur. Çünkü beden eğitimi derslerinde öğrencilerin işlenilen konuya uygun motor aktivitelerde bulunma süreleri ne kadar fazlaysa, o oranda kazanıma ulaşılmakta ve dersin verimi ve öğretmenin niteliği o oranda artmaktadır. İki grup arasında uygun motor aktivite alt boyutunda anlamlı fark bulunmasına FEK ile işlenen derslerde, öğrencilerin beceriler ile ilgili daha çok tekrar yapma olanağı bulmaları neden olmuş olabilir. Bir başka neden FEK ile işlenen derslerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin derse daha çok katılmasının ve FEK'lerde yer alan etkinlik ve oyunların öğrenci seviyelerine uygun olmasının derslerde uygun motor aktivite boyutunun yüksek çıkmasına neden olduğu düşünülmektedir. FEK kullanılmadan ders işlenen kontrol grubunda uygun motor aktivite yüzdesinin düşük çıkması, ders esnasında ilgili kazanım ya da etkinlikler ile ilgili yeterince alıştırma ve tekrar yapılmadığını düşündürmektedir. Bununla birlikte FEK kullanılmadan işlenen derslerde konu olarak spor branşlarının işlenmiş olması ve öğretilmeye çalışılan branş becerilerine ait alıştırmaların, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olmaması da böyle bir sonuca etki etmiş olabilir. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde, çalışmanın bu bulgularını destekleyen çalışmalar bulunmaktadır. Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen (2014)'nin yaptıkları çalışmalarında motor aktivite içi davranışlar boyutunda, uygun motor aktivite alt boyutunda anlamlı fark olduğunu belirlemişlerdir. Munusturlar (2011) öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada, alıştırma

yöntemini kullanan öğretmen adaylarının motor aktivite içi davranışlar boyutunda uygun motor aktivite alt boyutunda anlamlı bir farklılık olduğunu belirlemiştir.

Akademik öğrenme zamanını belirleyici alt boyut olan motor aktivite içi davranışlar boyutuyla ilgili yapılan çalışmaların sonuçlarına bakıldığında; Yıldırım ve diğ (2007) çalışmalarında beden eğitimi ve spor öğretmenleri öğrencileri toplam ders süresinin yaklaşık %20' sinde ders konusuyla ilgili motor aktivitede tutabildikleri sonucunu bulmuşlardır. Parker (1989) kendi gözlemlerine dayalı olarak bu değer %14 ile %22 arasında değiştiğini belirtmiştir. Silverman ve diğ (1984)'de yaptıkları çalışmalarında beden eğitiminde akademik öğrenme zaman değerinin %15 ile %25 arasında değiştiğini bulmuşlardır. Hastie (1994) üç beden eğitimi öğretmenini değerlendirdiği çalışmada %23,3, %27,7 ve %42.9'luk AÖZ-BE değerlerini bulmuştur. Hastie (1994) bu çalışmada AÖZ-BE yüzdesi en büyük olan, açıklamalar kısmını kısa tutan ve sınıf yönetimine kısa zaman ayıran öğretmeni daha etkili bir öğretmen olarak değerlendirmiştir. Backett (1989)'da yaptığı çalışmada ders organizasyonunu iyi yapan ve teorik açıklamalar kısmını da kısa tutan öğretmenlerin derslerinde bu sürenin %53,32 çıktığını sonucunu belirlemiştir. Silverman ve Mercier (2015)' de yaptıkları araştırmalarında motor beceri kazanımı ile ilgili konuya ayrılan zamanın oldukça güçlü bir bağı olduğunu ve zamanın öğrenme için gerekli olduğunu fakat bu zamanın nasıl kullanıldığı, zamanın kendisi kadar önemlidir sonucunu belirlemişlerdir. Gerçekleştirilen bu araştırmada ise FEK ile işlenen derslerde uygun motor aktiviteye ayrılan oranın %41.00 olduğu belirlenmiştir. Bu oranın literatürde yer alan diğer araştırmalarda elde edilen oranlara göre daha yüksek bulunması FEK'lerin beden eğitimi derslerini destekleyici etkili yardımcı araçlar olduğunu kanıtlar niteliktedir.

Munusturlar (2011) beden eğitimi derslerinde kullanılan farklı öğretim yöntemlerinin akademi öğrenme zamanına etkisini araştırdığı çalışmanın sonuçlarına göre; üç farklı öğretim yöntemi kullanan öğretmen adayları arasında akademik öğrenme zamanı (AÖZ) ve boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Usluoğlu (2014) fiziksel etkinlik kartlarına (FEK) ilişkin görüşler ve kartların öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarına etkisinin incelediği

çalışmasında, kartların öğrencilerin derse yönelik tutumlarına etkisine bakılmış ve deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kartlar hakkında öğrenci görüşleri araştırıldığında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, kartlarla ders işlemenin derslerde farklılık yarattığı, hoşlarına gittiği ve zevk aldıkları, derse katılımlarını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

İrez ve diğ. (2013), Fiziksel etkinlik kartları (FEK) uygulamasının ilköğretim beden eğitimi derslerindeki öğretmen davranışları üzerine etkisini bulmak için yaptığı çalışmasında fiziksel etkinlik kartlarının beden eğitimi derslerinde beceri gelişimi için oldukça kullanılır bir materyal olduğu sonucuna ulaşılmış ve derslerde uygun grup sayıları, yeterli sayıda malzeme ve öğretmenin sınıfı iyi yönetmesi gibi etkenler iyileştirilirse öğretmen davranışlarında olumlu gelişmeler olacağından bahsedilmiştir. Yıldırım (2007), beden eğitimi öğretmenleri ve öğretmen adaylarının derslerdeki akademik öğrenme sürelerinin (AÖZ) analizini bulmak amacıyla yaptığı çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerini, öğretmen adaylarını, öğrenci davranışları ve ders içerikleri ve beden eğitiminde akademik öğrenme süresi (AÖZ-BE) puanları yönünden karşılaştırmış ve anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak, beden eğitimi ve spor derslerinin daha etkili ve amaca yönelik işlenebilmesi için ders zamanının nasıl kullanıldığı ve dersin dinamizmi önemlidir. Beden eğitimi ve spor derslerin de FEK' in akademik öğrenme zamanına (AÖZ) olumlu etkisinin bulunduğu bu çalışma ile ortaya konmuş bulunmaktadır.

V. BÖLÜM

5. Sonuçlar ve Öneriler

Bu bölümde araştırmanın sonuçları ile araştırma sonuçlarına ve ileride yapılacak çalışmalara yönelik öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

Beden eğitimi ve spor dersleri gerek amaçladığı kazanımlar, gerekse ders dinamiği açısından diğer derslerden farklılık göstermektedir. Bu farklılık sebebi ile beden eğitimi ve spor derslerine ayrılan zamanın diğer derslere göre farklı kullanılması gerekir. Beden eğitimi ve spor derslerinde kazanımların istenilen şekilde kazandırılması için derse ayrılan zamanın yeterli olması önemlidir. Zamanın etkili ve verimli kullanılmasında ders süresinin öğretmen tarafından nasıl kullanıldığı da önemlidir. Bu doğrultuda beden eğitimi öğretmenlerinin etkili öğretim için; ders yönetimi, geçişler, bekleme, ısınma, alıştırmalar vb. birçok etkinliği iyi planlamalı ve ayrılan zamanı en etkili şekilde kullanmaları gerekmektedir.

Beden eğitimi derslerinde kullanılan fiziksel etkinlik kartlarının (FEK) beden eğitimi derslerinde akademik öğrenme zamanına (AÖZ-BE) ait boyutlar ve alt boyutlarına ilişkin etkisinin belirlenmesine yönelik yapılan bu araştırmanın sonuçları aşağıda verilmiştir. Araştırmada beden eğitimi derslerinde fiziksel etkinlik kartları kullanılarak ve kullanılmadan işlenen dersler arasındaki akademik öğrenme zamanı farkı bulunmaya çalışılmıştır.

Çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda;

1. FEK ile ders işleyen deney grubu öğrencilerinde derslerin %20.83'nün genel içerik boyutuna, %21.96'sının konu alan bilgisi boyutuna, %54.04' ünün konu alan motor bilgisi boyutuna ayrıldığı belirlenmiştir. FEK' siz ders işleyen kontrol grubu öğrencilerinde derslerin %25.56'sının genel içerik boyutuna, %39.08'nin konu alan bilgisi boyutuna, %53.96'sının konu alan motor bilgisi boyutuna ayrıldığı belirlenmiştir.
2. FEK ile ders işleyen deney grubu öğrencilerinin ve FEK' siz ders işleyen kontrol grubu öğrencilerinin genel içerik boyutunu oluşturan geçişler ve ısınma alt boyutları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir.
3. FEK ile ders işleyen ve FEK' siz ders işleyen deney grubu öğrencilerinin ve FEK 'siz ders işleyen kontrol grubu öğrencilerinin derslerin konu alan bilgisi boyutunu oluşturan sosyal davranışlar alt boyutunda anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.
4. FEK ile ders işleyen deney grubu öğrencilerinin ve FEK 'siz ders işleyen kontrol grubu öğrencilerinin derslerin konu alan motor bilgisi içeriği boyutunu oluşturan beceri alıştırmaları, oyun ve fiziksel uygunluk alt boyutlarında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir.
5. FEK ile ders işleyen deney grubu öğrencilerinde derslerinin %7.88'nin motor aktivite dışı davranışlar boyutuna, %20.19'nun motor aktivite içi davranışlar boyutuna ayrıldığı belirlenmiştir. FEK'siz ders işleyen kontrol grubu öğrencilerinin derslerin %13.52'nin motor aktivite dışı davranışlar boyutuna, %10.34'nün motor aktivite içi davranışlar boyutuna ayrıldığı belirlenmiştir.
6. FEK VE FEK'siz ders işleyen deney ve kontrol gruplarında motor aktivite dışı davranışlar boyutunda ara-boşluk, bekleme ve konuyla ilgili ancak motor aktivite içermeyen alt boyutlarında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir.
7. FEK ve FEK'siz ders işleyen deney ve kontrol gruplarında motor aktivite içi davranışlar boyutunda uygun motor aktivite alt boyutunda anlamlı fark olduğu belirlenmiştir.
8. AÖZ-BE belirleyici olan alt boyut öğrenci katılımı boyutu olan uygun motor aktivite alt boyutudur. Çalışmada uygun motor aktiviteye ayrılan zaman deney

grubunda %41.00, kontrol grubunda ise %12.00 olarak bulunmuştur. Bu bulguya göre FEK 'lerin AÖZ-BE olumlu etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır.

5.2. Öneriler

İleri araştırmalara yönelik;

- Bu çalışmanın, kontrol ve deney gruplarındaki öğrenci sayıları artırılarak daha büyük bir çalışma grubuna uygulanması önerilmektedir.
- Benzer çalışmaların, fiziksel etkinlik kartları (FEK) konusunda yeterli ve doğru bilgilere sahip başka beden eğitimi öğretmenleri ile de uygulanması önerilmektedir.
- Bu çalışmanın 5. sınıflarında dahil olduğu bir çalışmada sarı ve mor kart karşılaştırıldığı şekilde uygulaması önerilmektedir.
- Benzer çalışmaların, ilkokul kademesinde de uygulanması önerilmektedir.
- Bu çalışmanın, aynı sınıfta aynı öğretmen tarafından farklı öğretim yöntemleri kullanılarak uygulanması önerilmektedir.
- Bu çalışma ilçe merkezine köylerden gelen öğrencilerin geldiği bir ilçe okulunda yapılmıştır. Çalışmanın farklı sosyal-kültürel özellik taşıyan bir ortaokulda uygulanması önerilmektedir.
- Benzer çalışmaların, daha uzun bir zaman dilimine yayılarak uygulanması önerilmektedir.
- Bu çalışma spor salonu olmayan bir okulda bahçe kullanılarak yapılmıştır, çalışmanın spor salonu olan bir okulda uygulanması önerilmektedir.

Alana yönelik;

- Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel etkinlik kartları (FEK) hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaları ve fiziksel etkinli kartlarını (FEK) derslerinde daha etkin bir şekilde kullanmaları önerilmektedir.
- Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf ve zaman yönetimi konularında kendi eksiklerini belirleyerek eksikliklerin giderilmesi ve derslerin bu doğrultuda işlenmesi önerilmektedir.

- Beden eğitimi öğretmenlerine ve öğretmen adaylarına fiziksel etkinlik kartlarının (FEK) doğru kullanımı hakkında hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir.
- Beden eğitimi ve spor öğretmenlerine akademik öğrenme zamanı hakkında bilgi verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Açak, M. (2005). *Beden Eğitimi Öğretmenin El Kitabı*. Ankara: Morpa Kültür Yayınları.
- Ağaoğlu, E. (2002). *Sınıf Yönetimiyle İlgili Genel Ogular*. Ankara: Sınıf yönetimi. Pegem A Yayıncılık.
- Ali., N. (2013). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Alay, S., ve Koçak, S. (2003). *Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimleri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki*, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitimi Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, 35, 326-335.
- Alay, S. (2000). *Relationship Between Time Management and Academic Achivement of Selected University Students*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akbaba, B., ve Kılcan, B. (2012). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sözlü Tarih Çalışmalarına Yönelik Tutumları*, 2.Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu.
- Akyüz, H. (2001). *Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları Üzerine Bir Araştırma*, Milli Eğitim Bakanlığı.
- Akyüz, Y., (2012). *Türk Eğitim Tarihi*, Ankara: Pegem Akademi.
- Aksüt, M. (2002). *Dersle İlgili Süre Kullanımı, Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Yayınları.

- Akandere, M., Özyalvaç, N., Duman, S. (2010). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Derslerine Yönelik Tutumları İle Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi*, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24.
- Arabacı, R., ve Çankaya., C. (2007). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Aktivite Düzeylerinin Araştırılması*, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(1), 1-15.
- Arı, M. (2005). *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Aytekin, H. (2000). *Sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme ve uygulama*. L. Küçükahmet (Editör). Sınıf yönetimi. Ankara: Nobel Yayıncılık, 71-81.
- Baltacı, G., (2008). *Çocuk ve Spor*, Ankara: Kısmet Yayınevi.
- Balcı, A. (1990). *Zaman Yönetimi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi (1990): 92-102.
- Başaran, İ. E., (2001). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Büyükkaragöz, S.S. ve Çivi, C. (1997). *Genel Öğretim Metotları*. İstanbul: Öz Eğitim Yayınları.
- Caroll, J. (1963). *A model of School Learning*. Teachers College Record, 64, 723-733.
- Campbell, R. L ve Svenson, L. W. (1992). *Perceived level of stres among university undergraduate students in Edmonton, Canada*, Perceptual and Motor Skills, 75(2), 552-554.
- Çamlıyer H, (1999). *Eğitim Bütünlüğü İçinde Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun*. Can Ofset Basım, İzmir.
- Çelik, V. (2002). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Çiçek, Ş., (2005). *Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Sürecine İlişkin Görüşleri*, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 112-124.
- Çiçek, Ş. (2004). *Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Sınıf Organizasyonu ve Ders Zamanı Kullanımının Analizi*, Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri Dergisi, 15(4), 207-218.
- Çutuk, S. ve Zengin, E., *Bergama Medeniyetinde Beden Eğitimi ve Spor Kültürü ve Yönetim Stratejilerinin İncelenmesi*, Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi, 1306-4371.
- Dağdelen O., Kösterilioğlu İ. (2015). *İlkokullardaki Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1308-9196 (3), 146-155.
- Dalkıran, O., Tuncel, F. (2007). *Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin Seçmeli Ders Olarak İşlenmesinin Öğrenciler Gözüyle Değerlendirilmesi*, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Dergisi, V(1) 37-42.
- Darst, P., Vogler E.W., Mars, H. ve Cusimano, B. (1990). *Relationship of Presage, Context, and Process Variables to ALT-PE of Elementary Level Mainstreamed Students. Adapted Physical Activity Quarterly*, 1990, 7, 298-313.
- Dauer, V. P. ve Pangrazi, R. P. (2007). *Middletown public schools elementary physical education program* (9. baskı). New York: McMillan.
- Demirhan, G. (1997). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğrenme Öğretme Etkinlikleri ve Felsefe*, Spor Bilimleri Dergisi: Hacettepe Üniversitesi, 8.1, 04-16.
- Demirhan, G. (2006). *Spor Eğitiminin Temelleri*, Ankara: Spor Yayınevi ve Kitapevi, Bağırhan Yayınevi.

- Demirhan, G., Altay, F. (2001). *Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği*, Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 12(2), 9-20.
- Demirtaş, H. (2007). *Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi ile Akademik Başarısı Arasındaki İlişki*. Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi,2(1), 2-14.
- Devecioğlu, S. (2005). *"Türkiye de Spor Sektörü Stratejilerinin Geliştirilmesi"* Verimlilik Dergisi, 2, 117-134.
- Derri, V., Emmanouilidou, K. ve Vassiliadou, O. (2007). Academic learning time in physical education(ALT-PE): Is it related to fundamental movement skill acquisition and learning? *International Journal of Sport Science*, Vol III (3), 12-23.
- Durukan, H. ve Öztürk İ. (2004). *Sınıf Yönetimi*. Çanakkale: HD Yayıncılık.
- Eynur, B., Muharremoğlu, A. (2000). *Dünyada ve Türkiye de Mevcut Beden Eğitimi Öğretmenliği Eğitim Öğretim Durumu*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 23-47.
- Eldeliklioğlu, J. (2008). *Investigation of Adolescents Time Management Skills in Terms of Anxiety, Age and Gender Variables*, (Elementary Education Online) 7(3) 656-663.
- Erhan, S., Tamer, K. (2009). *Doğu Anadolu Bölgesi İlköğretim ve Orta Öğretim Beden Eğitimi Dersi İçin Gerekli Tesis Araç- Gereç Durumları İle Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkiler*, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, 11(3): 57-66.
- Ertürk, s. (1972). *Eğitim de Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Ertürk, S. (1979). *Eğitim de Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.

- Eroğlu, A. (2001), *Türkiye’de Eğitime Ayrılan Kaynaklar Ve İktisadi Kalkınmada Eğitimin Rolü*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Erdul, G. (2005). *Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri İle Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Bursa, Uludağ Üniversitesi.
- Eren, M. A. (1991). *Türk Eğitim Sisteminde Yönetim Teşkilatındaki Yenileşmeler ve Yönetici Yetiştirme Politikasının İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Efil, İ. (2000). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Ekici, G. (2002). *Sınıf Yönetimi Dersinin Öğretmen Adaylarının Öğretmen Öz-Yeterlik Algı Düzeyine Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 35.35.
- Gettinger, M., Seibert, J. K. (2002). *Best practices in increasing academic learning time*. in A. Thomas & J. Grimes (Eds.), *Best practices in school psychology*, IV (pp. 773-787). Bethesda, MD: National Association of School Psychologists.
- Gözel, E., ve Halat, E., (2010) *İlköğretim Okulu Öğretmenleri ve Zaman Yönetimi*, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6: 73-89.
- Güneş, A. (2004). *Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*, Ankara: Pegem Yayınevi.
- Güneş, A. (2001). *Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*, Ankara: Pegem Yayınevi.
- Güçlü, N. (2001). *Zaman Yönetimi*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. 25.25: 87-106.

- Güneş, B., ve Çoknaz, H. (2010). *Beden Eğitimi Dersi Cimnastik Ünitesinde İşbirliğine Dayalı Öğrenmenin Öğrencilerin Erişi Düzeyine Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education) 39: 207-219.
- Graham, Ian M. (1997). *Plasma homocysteine as a risk factor for vascular disease: the European Concerted Action Project*. Jama 277.22, 1775-1781.
- Harris, J., Cale, L., Musson, H. (2004). *Evaluation of the Impact of the TOP Programmes on Teaching and Learning in Primary Schools in England, Year One Annual Report September* .
- Harun, Ş., Çakar, E. (2011). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stratejileri ve Akademik Güdülenme Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi*, Türk Eğitimi Bilimleri Dergisi, 9(3), 519-540.
- Hawking, S.W. (1988). *A Brief History of Time : From the Big Bang to Black Holes*. New York: Bantam Books.
- Haywood KM, (1989). *Life Span Motor Development*. Champaign Human Kinetics. Pub Inc.
- Hastie, P.A. (1994). *Selected Teacher Behaviours and Student ALT-PE in Secondary School Physical Education* .Journal of Teaching in Physical Education.13. 242-259.
- Heuston, E.B.H. (2010). *Effects of Computer- Based Early-Reading Academic Learning Time on Early- Reading Achievement: A Dose- Response Approach*, Brigham Young University, Degree of Doctor of Philosophy.
- Hollowood, T.M., Salisbury, C.L., Rainforth, B., Palombaro, M.M. (1995). *Use of instructional time in classrooms serving students with and without severe disabilities*. Exceptional Children, 61, 242–252.

- Hürmeniç, I. (2003). *İlköğretim beden eğitiminde öğrencilerin sağlıkla ilgili fiziksel aktivite seviyelerinin, ders içeriğinin ve öğretmen davranışlarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ilkım, M., (2006). *Beden eğitimi öğretmenlerinin çalışma şartlarına göre beden eğitimi dersini nasıl işlediklerinin değerlendirilmesi*, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı .
- İrez, S.G., Yaman, M., İrez, G.B., Saygın, Ö. (2013). *Fiziksel Etkinli Kartları Uygulamasının İlköğretim Beden Eğitimi Derslerindeki Öğretmen Davranışları Üzerine Etkisi*, International Journal of Human Sciences. 1303-5134.
- İşcan, S., (2008). *Pamukkale Üniversitesi Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin Akademik Başarıları Üzerine Etkisi*, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Eğitimi Bilimleri Anabilim Dalı
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karşlı, M. D., (2004). *Sınıfta Öğrenme Zamanının Yönetimi*, Sınıf Yönetimi, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kale, R. (2007). *İlköğretimde Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*, Ankara: Pegem Yayınevi.
- Kale, R. ve Erşen, E. (2003). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş*, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Karademir, T., Çoban, B., Eskiyecek, C. (2010). *Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Azaltılmasına Yönelik Kararın Öğretmenler Üzerindeki Etkileri*, e-Journal of New World Sciences Academy, 5(2).

- Keske, G. (2007). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntemleri ve Karşılaştıkları Sorunlar*, Adana: Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Kenan, K. (1996). *Yöneticinin Klavuzu Motivasyon*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Koç, H., ve Tekin, A. (2011). *Beden Eğitimi Derslerinin Çocuklarda Seçilmiş Motorik Özellikler Üzerine Etkisi*, 7.Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Kongresi 9-17.
- Korkmaz, F., Korkmaz, N. ve Özkaya, G. (2007). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğrenme Ortamını Bozan Davranışlara Karşı Geliştirdikleri Davranış Stratejileri (Bursa İli Örneği)*, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, XX(1), 67-87.
- Koryürek, C. (1976). *Olimpiyatlar*. İstanbul: Akbank Yayınları.
- Lakein, A. (1973). *How to get control of your time and your life*, New York: The American Library.
- MEB. (1995). *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB. (2006). *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB. (2000). *Beden Eğitimi öğretmenlerinin ders içi ve ders dışı çalışmaları rehberi*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB. (2008). *Ders Saatlerinin Ekin Kullanımı (İlköğretim ve Ortaöğretim Okulları)*, Ankara: T.C Milli Eğitimi Bakanlığı Eğitim ve Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

- MEB. (2012). *Ortaokul 5-8. Sınıflar Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı*, Ankara.
- MEB. (2013). *Ortaokul 5-8. Sınıflar Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı*, Ankara.
- Metzler, M. (1990). *Instructional Supervision for Physical Education*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Metzler, M. (2005). *Instructional models for physical education*. Scottsdale, Arizona: Holcomb Hathaway.
- Mirzeoğlu A.D., Munusturlar S., ve Çelen A. (2014). *Akran Öğretimi Modelinin Akademik Öğrenme Zamanına ve Voleybol Becerilerinin Öğrenimine Etkisi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, 184-202.
- Mosston, M., ve Ashworth, S. (2008). *Teaching physical education*, New York: Macmillian Publishig Company. (Online Edition. Pearson Education, www.aw.com/bc)
- Munusturlar, S., Mirzeoğlu, N. and Mirzeoğlu, A.D. (2014). *"The Effect of Different Teaching Styles Used in Physical Education Courses on Academic Learning Time"*, TED, Education and Science, Vol:39, No:173: 366-379.
- Munusturlar, S. (2011). *Beden Eğitimi Derslerinde Kullanılan Farklı Öğretim Yöntemlerinin Akademik Öğrenme Zamanına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Nebioğlu, D. (2004). *Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları ve Planlaması*, Bursa: Alp Yayınevi.
- Öktem, M. (1993). *Zaman yönetimi: Örgütsel Etkililiği Arttırmada Zaman Faktöründen Yararlanılması*. Amme İdaresi Dergisi, 26 (1), 217-237.

- Özer, N. (2007). *Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri ile Akademik Başarısı Arasındaki İlişki*, Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, 2(1), 4-16.
- Özkılıç, R., Korkmaz, N.M. (2004). *Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve Beden Eğitimi Spor Öğretmenlerinin Sınıfta Zaman Yönetimine İlişkin Davranışları*, Eğitim Fakültesi Dergisi XVII (2), 281-293.
- Özkan, Z. (2014). *Hafif Derecede Zihinsel Engelli Çocuklarda Beden Eğitimi Etkinliklerinin Motor, Sosyal Beceriler ve Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi*. Doktora Tezi. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özyürek, A., Beğde, Z., Yavuz, N.F. (2014). *Okul Öncesi Çocukların Sosyal Becerileri ile Yakın Çevresindeki Yetişkin Etkileşimleri Arasındaki İlişki*, Sosyal Bilimler Dergisi 16(2) 115-134.
- Öztürk, F. (1998). *Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Durumluluk Kaygı Düzeyleri*, Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı, Ankara, s.s 211 .
- Özkılıç, R., ve Korkmaz N. (2004). *Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve Beden Eğitimi Spor Öğretmenlerinin Sınıfta Zaman Yönetimine İlişkin Davranışları*." Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 17(2), 281-293.
- Öztürkalan, V., Gündüz, N., Kaysoğlu U. (2013). *Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile Milli Eğitim Bakanlığı Arasındaki Gençlik, Beden Eğitimi, Spor Hizmet ve Faaliyetleri İlgili İşbirliği Protokolünün Okul Sporları Açısından İncelenmesi*, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, XI(1) 47-53.
- Özmen, Ö. (1999). *Çağdaş Spor Eğitimi Üçgeni*, Ankara.
- Özgen, C. (2000). *Etkili zaman yönetimi*. Ankara: Bilkent Üniversitesi Yayınları.

- Parker, M. (1989). *Academic Learning Time in Physical Education and Sport Instruction*. Darst, P.W., Zakrajsek, D.B ve Mancini , V.H. (ed). Second Edition, Illinois: Humon Kinetics Books.
- Pate, R., Corbin, ve Pangrazi, B. (1998). *Physical activity for young people*. President's Council on Physical Fitness and Sports Research Digest, 3(3), 1-6.
- Pehlivan, Z., (2012). *Beden Eğitimi Derslerinde İstenmeyen Öğrenci Davranışları, Öğretmenlerin Sözlü Dönüt Biçimi ve Dönüt Biçiminin Öğrenci Başarısına Güdüsüne Etkisi*, Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri Dergisi, 23(3), 144-158.
- Sau-Ching A., (1999). *Relationship between Teacher Behaviors and Student Academic Learning Time in Junior Secondary Physical Education*, The Chinese University of Hong Kong 14-1.
- Sakallıoğlu, S., Yıldırımçı, F. ve Mirzeoğlu D., (2015). *Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programının İncelenmesi*, 8. Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi Bildiri Özetleri, Mersin Üniversitesi, 219-222.
- Sabuncuoğlu, Z., ve Tüz. V., (1998). *Örgütsel psikoloji*. Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Savage, T, V. (1991). *Teaching Self -Control Through Management and Discipline*. Allyn and Bacon.
- Saçlı, F., Demirhan, G. (2008). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Saptanması ve Karşılaştırılması*, Hacettepe Üniversitesi: Spor Bilimleri Dergisi, 19(2), 92-110.
- Saraç, L., Kirazcı, S., Çiçek, Ş., İnce, M. L. (1996). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf ve Zaman Yönetimi Davranışlarının Analizi*. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor III. Ulusal Sempozyumu, Ankara.

- Semerci, Ç. (2002). *Türk Üniversitelerinde Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıkları*, Fırat Üniversitesi, Eğitimi ve Bilim 27(125), 36-43.
- Selçuk, Z. (1995). *Eğitim Psikolojisi*, Ankara: Atlas Yayınları.
- Silverman, S., Mercier, K. (2015). *Teaching for physical literacy: Implications to instructional design an PETE*, Journal of Sport and Health Science 4 (2015), 150-155.
- Siendentop, D. (1991). *Developing Teaching Skills in Physical Education*, Mayfield Publisng Compan, CA, 94041.
- Smith, H. W. (1998). *Hayat ve Zamanı Yönetmenin 10 Doğal Yasası*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Scoot, M. (1997). *Zaman yönetimi*. Rota Yayın Tanıtım.
- Sönmez, V. (1994), *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*, Ankara: Pegem Yayınları.
- Şirinkan A., Çalışkan E., Gündoğdu K. (1996). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni İle Olan İletişimleri Hakkındaki Görüşleri*, Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Journal of Physical Education and Spor Seinces.
- Şişman M., (2006). *Eğitimi Bilimine Giriş*, Nobel Yayınevi.
- Şişman, M., (2007). *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara: Pegem Yayınevi.
- Taş, U., ve Yenilmez F. (2002). *Türkiye’de Eğitimin Kalkınma Üzerindeki ve Eğitim Yatırımlarının Geri Dönüş Oranı*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(1).

- Taş, S. (2010). *İlköğretim Okullarında Sınıfta Zaman Kaybettiren Etkinlikler*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2(12).
- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., Kılıcıgil, E. (2006). *İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi*, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Dergisi, IV(4) 139-147.
- Tamer,K., ve Pulur, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık .
- Topal, N., (2009). *Derste Zaman Yönetimi: İlköğretim 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersine Yönelik Bir İnceleme*, Bolu: Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı.
- Torphe, S. (2013). Uluslararası İlham Projesi, TOPS Cardları Tanıtım Notları, Ankara.
- Türkmen, İ. (1994). *Yönetimsel Zaman ve Yetki Devri Açısından Yönetimde Verimlilik- Ampirik Çalışma*.
- Usluoğlu, Z. (2014). *Fiziksel Etkinlik Kartlarına İlişkin Görüşler ve Kartların Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uğur, A. (2000). *Çalışma Hayatında Zaman Yönetimi*. MPM Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi 12.143, 18-22.
- Uğur, O. A. ve Fatih, Y. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yaklaşımları ve Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Bir Araştırma (Ankara İli Örneği)* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitimi Bilimleri Enstitüsü.
- Ünlü, H., Aydos, L. (2008). *Beden Eğitimi Dersinde Sınıf Yönetimi*, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 1303-5134.

- Varış., F. (1988), *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Weinstein, C. S. (1996). *Secondary Classroom Management: Lessons From Research and Practice*, New York: McGraw Hill.
- Yalçın, H. F. (1994). *Beden Eğitimi Öğretmeni El Kitabı*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.
- Yeşilyaprak, B. (2003). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri. (6.baskı)*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yıldırım, A., İnce, L., Kirazcı, S., Çiçek, Ş. (2007). *Beden Eğitimi Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Derslerindeki Akademik Öğrenme Sürelerinin Analizi*, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 18(1), 31-41.
- Yıldırım, O. (2003). *Döviz Kurları Çerçevesinde Satın Alma Gücü Paritesinin Zaman Serisi Analizi ve Türkiye ekonomisi uygulaması*. Bankacılar Dergisi 44, 3-14.
- Yıldıran, İ., Yetim, A. (1996). *Orta Öğretimde Beden Eğitimi Derslerinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma*, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 3, 36-43.
- Yılmaz, İ., Ulucan, H., Pehlivan, S. (2010). *Beden Eğitimi Öğretmenliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum ve Düşünceleri*, Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 11(1), 105-118.

EKLER

- Ek-1.** Etik Kurul İzni
- Ek-2.** Etik Kurul Onayı
- Ek-3.** Enstitü Araştırma İzni Oluru
- Ek-4.** Valilik Araştırma İzin Oluru
- Ek-5.** Veli İzin Formu
- Ek-6.** Parker Gözlem Formu
- Ek-7.** 6. Sınıflarda İşlemen Ders Konuları
- Ek-8.** 7. Sınıflarda İşlenen Ders Konuları
- Ek-9.** Deney Grubu İçin Örnek Ders Planı
- Ek-10.** Kontrol Grubu İçin Örnek Ders Planı
- Ek-11.** Özgeçmiş

Ek-1 Etik Kurul İzin İsteği

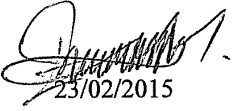
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ EğİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ BEDEN EğİTİMİ ÖğRETMENLİğİ ANA BİLİM DALI BAŞKANLIğI'NA

Anabilim dalınızda tez döneminde bulunan yüksek lisans öğrencisiyim. Beden Eğitimi Derslerinde Kullanılan FEK(Fiziksel Etkinlik Kartları)'in Akademik Öğrenme Zamanına Etkisi isimli tezim ile ilgili Bolu ili Mudurnu ilçesinde bulunan Mudurnu Ortaokulunda 2014-2015 öğretim yılı bahar yarıyılında uygulama yapmak istemekteyim. Konu ile ilgili etik kurulu raporu ekte sunulmuştur. Gerekli izni verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EğİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EğİTİMİ ÖğRETMENLİğİ ANA BİLİM DALI
BAŞKANLIğI'NA

EK

- I. Etik Kurulu Raporu
- II. Tez özeti

23/02/2015

ELVAN ESEN

Ek-2 Etik Kurul Onayı

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

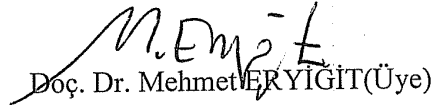
Elvan ESEN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
 Eğitim Bilimleri Enstitüsü
 Beden Eğitimi Öğretmenliği A. B. D.

Sayın **Elvan ESEN**,

“Fiziksel Etkinlik Kartlarının Beden Eğitimi Dersinde Akademik Öğrenme Zamanına Etkisi” konulu araştırmanız ile ilgili olarak Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kuruluna yapmış olduğunuz başvuru (Protokol NO. 2015/05) Kurulumuzun 29.01.2015 tarihli ve 2014/05 toplantısında değerlendirilerek etik olarak uygun bulunmuştur. Bilgilerinize sunarız.

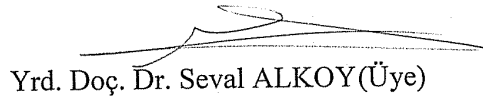

 Prof. Dr. Hamit COŞKUN (Başkan)

 Doç. Dr. Mehmet ERYİĞİT (Üye)

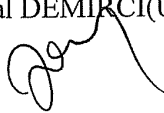

 Doç. Dr. Mithat DURAK (Üye)

 Doç. Dr. Altay EREN (Üye)

 Yrd. Doç. Dr. Dilşad ÇOKNAZ (Üye)

 Yrd. Doç. Dr. Seval ALKOY (Üye)

Av. Zuhale DEMİRCİ (Üye)

Ek-3 Enstitü Araştırma İzni Oluru

T.C
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı :26073066-300- 263
 Konu : Araştırma İzni Oluru (Elvan ESEN)

11.03.2015

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA
(Beden Eğitimi Öğretmenliği Bilim Dalı)

Anabilim Dalımız, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Elvan ESEN'in "Beden Eğitimi Derslerinde Kullanılan FEK (Fiziksel Etkinlik Kartları) Akademik Öğrenme Zamanına Etkisi" konulu tez çalışmasına veri sağlamak için Bolu İli, İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Mudurnu İlçesi Mudurnu Ortaokulundaki öğrencilere ölçek uygulama isteği ile ilgili Bolu Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün onay yazısı yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

 Doç. Dr. Furkan ARGON
 Enstitü Müdürü

EK:

1-Onay Örneği (2 Sayfa)

Ek-4 Valilik Araştırma İzin Oluru

T.C.
BOLU VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

06/03/2015

Sayı : 93554413/605/2485951
Konu: Araştırma İzni (Elvan ESEN)

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi: 23/02/2015 tarih ve 26073066-605-171 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Üniversiteniz Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Elvan ESEN' in "Beden eğitimi derslerinde kullanılan FEK (Fiziksel etkinlik kartları)' ın akademik öğrenme zamanına etkisi" konulu tez çalışmasına veri sağlamak için İlimiz Mudurnu İlçesi Mudurnu Ortaokulunda öğrenim gören öğrencilere uygulamak isteğinin uygun görüldüğüne dair Valilik Onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

İbrahim ÇAVUŞOĞLU
Milli Eğitim Müdürü

EK: Valilik Onayı (1 sayfa)

Güvenli Elektronik
İmzalı Aşlı ile Aynıdır.
0.6. Mart 2015

Afet YILMAZ
Bolu M.E.M. Destek Hizmetleri

Tabaklar Mahallesi Cumhuriyet Caddesi Anadolu Sokak BOLU
Elektronik Ağ: <http://bolu.meb.gov.tr/>
e-posta: temelegitim14@meb.gov.tr

Tel: 0 (374) 215 11 06 - 133
Faks: 0 (374) 215 44 85

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresindencb1-ba77-3110-a0dc-681a kodu ile teyit edilebilir.

Ek-5 Veli İzin Formu**VELİ İZİN FORMU**

Sayın Veli,

Benim adım Elvan Esen. Mudurnu Hacımusalı Ortaokulu'nda beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapmaktayım. Ayrıca Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Öğretmenliği anabilim dalında yüksek lisans yapmaktayım.

Çocuğunuzun öğrenim gördüğü Mudurnu Ortaokulu'nda Beden Eğitimi derslerinde uygulama yaparken, bilimsel bir araştırmada kullanılması amacıyla çocuğunuzun da içinde bulunduğu sınıfın 80 dakikalık bir beden eğitimi ve spor dersini 6 hafta süresince kamera kaydına çekmek istemekteyim.

Valilik, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İlçe Milli Eğitimi Müdürlüğü ve okul yönetiminden gerekli izinler alınmış bulunmaktadır.

Eğer çocuğunuzun bu çalışmaya katılımına izin veriyorsanız lütfen bu izin formunu imzalayınız.

Velinin Adı: -----

Çocuğun Adı: -----

Velinin İmzası

Tarih

En içten saygılarımla

Beden Eğitimi Öğrt. Elvan ESEN

Ek-6 Parker Gözlem Formu

AÖZ-BE GÖZLEM KAYIT FORMU																																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Ö																																		
	Dİ																																	
	ÖK																																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Ö																																		
	Dİ																																	
	ÖK																																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Ö																																		
	Dİ																																	
	ÖK																																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Ö																																		
	Dİ																																	
	ÖK																																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Ö																																		
	Dİ																																	
	ÖK																																	

Ders Ortamı ve İçeriği (Dİ)		Öğrenci Katılımı (ÖK)	
Genel İçerik	Konu Alan Bilgisi İçeriği	Konu Alan Motor Bilgisi İçeriği	Motor Aktivite İdi Davranışlar
Geçişler (G)	Teknik (T)	Konu Alan Motor Bilgisi İçeriği	Uygun Motor Aktivite (MA)
Yönetim (Y)	Strateji (S)	Beceri Alıştırmaları (B)	Uygun Olmayan Motor Aktivite (MO)
Aralar (A)	Kurallar (K)	Uygulama Tekrar (UT)	Motor Aktivitede Destek Rolü (MD)
Isınma (I)	Sosyal Davranışlar (SO)	Oyun (O)	
	Arka Plan Bilgisi (AP)	Fiziksel Uygunluk (F)	
		İşlevsel Davranışlar (ID)	
		Bilişsel Davranışlar (BD)	

Ek-7 6. Sınıflarda İşlenen Ders Konuları

6. Sınıflarda İşlenen Ders Konuları

Tarih	Kontrol Grubu	Deney Grubu
16- 20 Mart	Atletizmde Koşular	Sarı Kart Temel Hareket Becerileri Yürüme -1-2- numaralı kartlar Sarı Kart Temel Hareket Becerileri Koşma -3- numaralı kart
23-27 Mart	Atletizmde Koşular	Sarı Kart -Yer Değiştirme Hareketleri Yürüme -2- numaralı kart Sarı Kart Temel Hareket Becerileri -Yer Değiştirme Hareketleri Koşma -3- numaralı kart Sarı Kart Temel Hareket Becerileri - Yer Değiştirme Hareketleri - Atlama-Sıçrama -4- numaralı kart Sarı Kart Birleştirilmiş Hareketler - Dengeleme Hareketleri Eğilme -9- numaralı kart
30 Mart- 3 Nisan	Voleybolda Manşet Pas	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- ve-6- Koşma, Galop ve Kayma Mor Kart-4-File ve Raket Oyunları
13-17 Nisan	Hentbol de Pas Çeşitleri	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- Koşma Mor Kart -2- Vurma ve Yakalama Oyunları Mor Kart -4- Vurma ve Yakalama Oyunları
27-30 Nisan	Hentbol de Top Tutma	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- Koşma Sarı Kart -19- Atma-Tutma Mor Kart -4- Hücum Oyunları
4-7 Mayıs	Hentbol de 10 Pas Oyunu	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- Koşma Sarı Kart -19- Atma-Tutma Mor Kart -7- İsabetli Atış

Ek-8 7. Sınıflarda İşlenen Ders Konuları

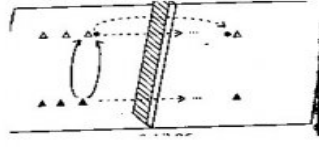
7. Sınıflarda İşlenen Ders Konuları

Tarih	Kontrol Grubu	Deney Grubu
16- 20 Mart	Voleybolda Parmak Pas ve Manşet Pas	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- Koşma Mor Kart -4- File ve Raket Oyunları Mor Ek Kart File ve Raket Oyunları (Spor Engel Tanımaz)
23-27 Mart	Voleybolda Parmak Pas ve Manşet Pas	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- Koşma Mor Kart-2- File ve Raket Oyunları Mor Kart-7-File ve Raket Oyunları
30 Mart- 3 Nisan	Voleybolda Servis	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- Koşma Mor Kart-4- File ve Raket Oyunları Mor Kart -5- File ve Raket Oyunları Mor Kart -6- File ve Raket Oyunları
13-17 Nisan	Hentbolde Pas Çeşitleri	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- Koşma Mor Kart -2- Vurma ve Yakalama Oyunları Mor Kart -4- Vurma ve Yakalama Oyunları
27-30 Nisan	Hentbolde Top Sürme	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- Koşma Mor Kart-1- Hücum Oyunları Mor Kart -2- Hücum Oyunları
4-7 Mayıs	Hentbolde Atış	Sarı Kart -1/2-Yürüme Sarı Kart -3- Koşma Mor Kart -3- Hücum Oyunları Mor Kart -4- Hücum Oyunları

Ek-9 Deney Grubu İçin Örnek Ders Planı

BEDEN EĞİTİMİ DERS PLÂNI

Mart 3. Hafta

DERS	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR		
SINIF	7/A		
SÜRE	40+40 Dakika		
İÇERİK	Yürüme ve koşma (Yer Değiştirme Hareketleri)- Atma ve Tutma (Nesne Kontrolü Gerektiren Hareketler) -File ve Raket Oyunları		
KAZANIMLAR	A.7.1. Bireysel ve takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini artan bir doğrulukta sergiler. A.7.8. Spor ve etkinliklere hazırlayıcı oyunlara katılırken ilgili hareket kavramlarını yerinde kullanır. A.7.2. Raket ve uzun saplı araçlarla yapılan sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde hareket becerilerini artan bir doğrulukta sergiler.		
ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ	Etkin Katılım- Soru Cevap Tekniği-Problem Çözme Yöntemi.		
ARAÇ VE GEREÇLER	Voleybol topları-düdük-çemberler-huniler-ip.		
DERS ALANI:	Okul Bahçesi		
GÜVENLİK ÖNLEMLERİ	İlk Yardım Çantası		
GİRİŞ	GELİŞME	ŞEKİLLER	SONUÇ
Öğrenciler safta sıralanır. Selamlaşma ve yoklama yapılır. Bu hafta hücum oyunları ve file ve raket oyunları konuları işleneceği söylenir. Hücum oyunları ve file ve raket oyunları denince aklınıza ne gelir sorusu sorulur. Yaptığınız hücum oyunlarına ya da file ve raket oyunlarına örnekler verebilir misiniz diye sorulur. Bu sorular sorularak öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri yoklanır ve konuya dikkat çekilir. İşaret tabakları ile genel alan belirlenir. Öğrencilere genel alan ve özel alan hakkında bilgi verilir ve genel	File ve raket sporlarında top ile hareket ederken nelere dikkat edileceği hakkında bilgi verilir. Beceri Öğrenme: Havada giden topun hareketi ve hızı gözlenmeli. Topun nereye gideceği tahmin edilerek pozisyon alınmalı. Taktik Öğrenme; Filedan geçerken daha hızlı geçilmesi. Mor kart grubundan file ve raket oyunlarından -4- pas ver oyunu oynatılır. Mor kart grubundan file ve raket oyunlarından 7'deki ikiye iki oyunu oynatılır.	 	Malzemeler toplatılır. Öğrencilere ayna oyunu oynatılır. Sorusu olanların sorusu yanıtlanır. Gelecek haftaki konu için öğrenciler bilgilendirilir. Selamlaşma ile ders bitirilir.

alanda ısınma amaçlı çeşitli yürüme ve koşma çeşitleri yaptırılır. Öğrencilere u düzeneği aldırılarak esnetme kartı sunulur ve her öğrenci karttaki bir hareketi arkadaşına yaptırır.	İpten top geçirme oyunu; Oyunun Açıklaması: Oyuncular aralarında 3-4m mesafe olacak şekilde karşılıklı yerleşirler. Salonun ortasına yerleştirilen ipin yüksekliği yerden 1m uzaktadır. Karşılıklı ipin yanına kadar gelen oyuncular topu ipin üzerinden diğer alana atar atmaz ipin altından geçerler ve paslaşmaya devam ederler. Topun yere düşürülmemesi gerekir.		
	Öğrencilere; Pas almak için boş alana kaçmanın önemi sorulur. Pozisyona en uygun pas çeşidini kullanmanın önemi sorulur. Kendi takımının ve karşı takımın güçlü ve zayıf yönleri hakkında yorum yapmaları istenir.		

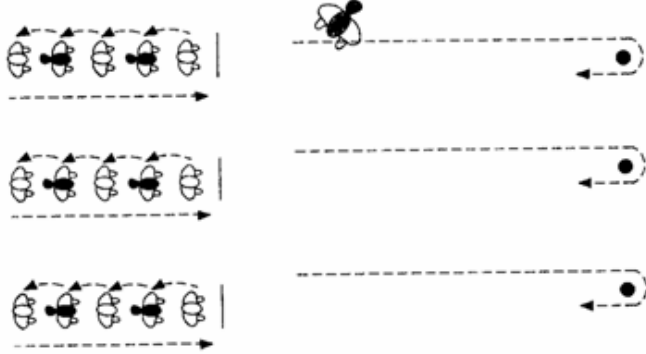
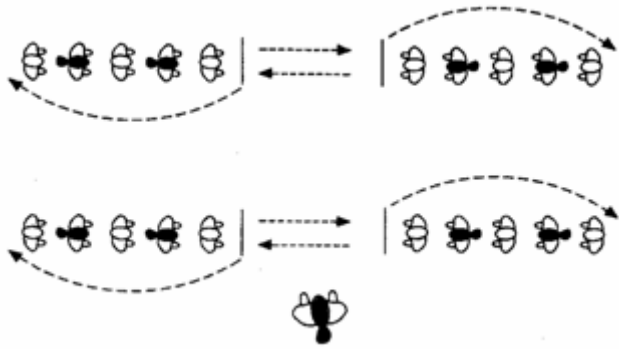
Elvan ESEN
Beden Eğitimi Öğretmeni

Ek- 10 Kontrol Grubu İçin Örnek Ders Planı

BEDEN EĞİTİMİ DERS PLÂNI

Mart 3. Hafta

DERS	BEDEN EĞİTİMİ
SINIF	6
SÜRE	40+40 Dakika
ÖĞRENME ALANI	A. Hareket Yetkinliği B. Aktif ve Sağlıklı Yaşam
ALT ÖĞRENME ALANI	- Hareket becerileri - Hareket kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam beceriler - Fiziksel etkinlik kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam becerileri
TEMEL BECERİLER	Problem çözme becerisi, iletişim becerisi, karar verme becerisi, girişimcilik becerisi, gözlem becerisi, mekânı algılama becerisi
KAZANIMLAR	A.6.1. Bireysel ve takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde birleştirilmiş hareket becerileri sergiler. A.6.15. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kullanabileceği materyaller tasarlar. B.6.2. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler belirleyerek, fiziksel etkinlik programı hazırlar.
ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ	Yaparak, yaşayarak anlatım, gösteri, komut, alıştırma, eşli çalışma, kendini denetleme, katılım,
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	Spor giysileri, huni, yelek vb.
DERS ALANI:	Okul Bahçesi
GÜVENLİK ÖNLEMLERİ	İlk Yardım Çantası
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
• Dikkati Çekme • Güdüleme • Gözden Geçirme • Derse Geçiş	- Selamlaşma - Kılık – kıyafet kontrolünün yapılması. 🏃 'Koşabiliyorum': Kısa mesafe koşularında yarışma mesafelerinin neler olduğu söylenir. 2. Alçak çıkış tekniği anlatılır: Öğrenciler bir çizgi arkasında beşerli sırada oturtulurlar. Kısa mesafe koşularında çıkış tekniği anlatılarak gösterilir: Ayaklar arasında, bir ayak boyu mesafe olacak şekilde blok ayarlanır ve eller omuz genişliğinde çizgi ardına yerleştirilir. Vücut ağırlığı kolların ve ön dizlerin üstüne eşit dağıtılır. Kalça omuz yüksekliğinden biraz fazla kaldırılır. Gözler birkaç metre ileriye bakar. Her iki bacak blokları aktif olarak iterken, kollar, ağırlık merkezini öne-yukarı kaldırmak için güçlü ve seri olarak çekilir, 3. Hız koşularında vücudun, kolların ve bacakların hareket tarzı açıklanır, 3. 100 metrenin nasıl koşulduğu açıklanır, 4. Hız koşucusunda hangi özelliklerin bulunması gerektiği anlatılır. 1. Teorik bilgilerin verilmesinden sonra, on dakika süreyle öğrencilerin derse hazırlanmaları sağlanır: Hafif tempo koşular, genel ve koşulara özgü açma ve gerdirme hareketleri yaptırılır. 2. Öğrenciler bir çizgi arkasında beşerli gruplar halinde arka arkaya sıraya geçirilirler. 3. Öğrencilere, oldukları yerde tempo verilerek ayakucunda, diz çekerek koşular yaptırılır. 4. Gruplara sırayla, 20-25 metre diz ve kol çekerek koşular yaptırılır. Çalışmasını bitiren gruplar, kendilerine gösterilen alandan başlama yerine dönerler. 5. Alıştırma 4, topuk çekerek yaptırılır. Aynı mesafede, gruplara, kangru sıçramasıyla koşular yaptırılır. 6. Gruplara, yüksek çıkıştan 20-25 metre koşular yaptırılır. 7. Gruplardaki öğrencilerden sırayla, bir çizgi ardında, alçak çıkış tekniğini göstermeleri istenir. Öğrenciler gözlemlenerek yapılan hataların düzeltilmesine çalışılır. 8. Gruplara, alçak çıkış pozisyonundayken, verilen bir sese tepki göstererek 20 metre hız koşusu yaptırılır. 9. İlk gruptaki öğrenciler çizgi ardına çağırılarak çıkış için komut verilir: 'Yerlerinize!' komutuyla öğrenciler çizgi gerisinde çömelirler. 'Dikkat!' komutuyla vücut ağırlığı

	kollara aktarılırken kalça kaldırılır. Verilen başlama işaretiyle, öğrencilerin, 20 metre koşmaları istenir. Aynı çalışma diğer gruplara da yaptırılır. Hatalı çıkış yapan öğrencilerin yanlışları düzeltilir.
• Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem çözme vb.) • Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) • Özet	11- Yat-kalk yarışması: Öğrencilerin eşit sayı ve güçte üç gruba ayrılması sağlanır. Gruptaki öğrencilerin derin kolda birbirlerine 1-1.5 metre mesafede açılmaları istenir. Verilen başlama işaretiyle ilk yarışmacılar koşmaya başlarlar ve gruplarına 25 metre uzaklıktaki engelin etrafından dönerek gruplarına yönelirler. Grubuna yaklaşan yarışmacı, yaklaştığında 'Yat!' diye bağırır. Gruptaki öğrenciler cephe duruşunda ve aynı yönde olmak üzere yüzüstü yatarlar. Koşan yarışmacı onların üzerinde tek tek atlayarak geçer, son oyuncuyu geçer geçmez 'Kalk!' diye bağırır. Ayağa kalkan öğrenciler bacaklarını açar ve yarışmacı sürünerek bacakların arasından ilerler ve öndeki arkadaşına eliyle dokunur ve kendisi sıra sonuna geçerken dokunduğu arkadaşı aynı şekilde yarışmaya devam eder. Yarışmayı ilk bitiren takım kazanır. (Şekil 1) Şekil 1: Yat kalk yarışması. 12. Orta ve uzun mesafe koşu dalları sayılır, Orta mesafe koşucularında bulunması gereken fiziksel özellikler söylenir, Orta mesafe koşularında nasıl bir teknikle koşulması gerektiği anlatılır. Teknik: Adımlar serbest, uzunca ve yumuşaktır. Parmak uçlarında koşulmaz, yere tabanla basılır ve tempo gereklidir. Dayanıklılık, sürat ve zeka esastır. 13. Öğrencilere stafet yarışması yaptırılır, (Çalışmalar sırasında, dinlenmeleri için öğrencilere yeterince süre verilmelidir.) (Şekil-2) Şekil 2: Karşılıklı stafet yarışması 14. Son olarak Atatürk'ü Anma Koşu yaptırılır.
• Değerlendirme	✓ Yarışmalarda başarılı olabilmenin temel nedenleri nelerdir, sorulur. ✓ Yarışmalarda kazanan gruplara başarılarının nedenleri sorulur. ✓ Kısa mesafe koşu dallarının neler olduğu sorulur.

EK- 11. Özgeçmiş**ÖZGEÇMİŞ**

Elvan ESEN, 1990 yılında Bolu'nun Kıbrısçık ilçesinde doğdu. 2001 yılında Merkez Yeni Mahalle İlkokulu'ndan, 2004 yılında Merkez Karaçayır Ortaokulu'ndan, 2007 yılında Bolu Canip Baysal Lisesi'nden mezun oldu. Ardından 2008 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü' ne girerek, 2012 yılında mezun oldu. 2012 yılında Bolu ili Mudurnu ilçesi Hacımusalar Ortaokulu'na atandı ve halen orada görev yapmaktadır. 2013 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda yüksek lisans programına başladı. Orta düzeyde İngilizce bilmektedir